HOŁAS DUŠY

KNIŽKA DA NABAŽENSTWA
dla
BIEŁARUSAŬ-KATALIKOŬ

Ułažyŭ Ks. K. Stepowič.

II wydańnie
Papraŭlenaje i dapoŭnienaje

WILNIA — — — 1934 h.

Wydańnie „Bielaruskaha Katalickaha Wydawiectwa“.

Nihil obstat

Dr. Ildephonsus Bobicz, presb.

10.VIII.34.

Imprimatur

† *ROMUALDUS*

Archiep. Metropolita

Vilnensis.

Vilnae, 13.VIII.34.

N. 18223.

J. Ostreyko,

Curiae Notarius.

Mučaniku za relihij-naje abjadnańnie Ŭschodu z Zachadam, św. Jazafatu, Archibiskupu Połackamu, hetu pracu paświačaju.

PRADMOWA
da I-ha wydańnia.

Miły Bracie Biełarusie! Kali Boh pazwoliŭ nam dawać češć Jamu ŭ rodnaj mowie našaj, ličyŭ ja patrebnym złažyć woś hetu knižycu, kab prysłužycca patrebam dušy twajej. Niachaj nie zastrašyć Ciabie jaje forma prostaja, ani jaje pachiby, kali časam jakija zakralisia, ale niachaj serca twajo znojdzie ŭ jej myśli dobryja, katorymi ŭźniasieššia Ty ščyraj dušoj da Najwyššaha. Mo' słowa jakoje budzie wydawacca nienš padchodnym, nia sumuj! Daść Boh, što jak staniem rodnaj mowaj Jaho chwalici, buduć i słoŭcy da taho hładziejšyja, a ciapier dawolimsia tym, što majem. Pišučy hetu knižku, mieŭ ja na mecie dać strawu łohkuju strudžanaj dušy twajej i pamahčy jej wyskazwacca prad Boham słowam prostym, a poŭnym tajničnaj hłybini. Twaryŭ ja tut mała: dau toje, što i sam znajšoŭ u piśmienstwie wialikich pieśniaroŭ myśli relihijnaj. Pazwol, o Boža, uzraści zierniatkam hetym na niwie Twajej!

Ks. K. S.

PRADMOWA
da II-ha wydańnia.

Pryhataŭlajučy da druku II wydańnie „Hołasu Dušy", mieŭ ja na ŭwazie pradusim našu biełaruskuju moładź, jakaja choča malicca ŭ swajej rodnaj mowie i žadaje swajej knižki da nabažeństwa. Dziela hetaha ŭwieś matarjał u hetym II wydańni datasawany da žyćcia moładzi i pryhetym wybrany najpatrabniejšy. Wypuściŭ ja z I wydańnia raździeł ab tarcyjarstwie, razmyšleńni na ważniejšyja świata hodu, a ŭwioŭ miž inšym malitwy Imšalnyja, abapiortyja na Liturhii, niešpary (da Maci Božaj), karotki rachunak sumleńnia i sabraŭ usie pieśni, jakija ad I wydańnia (ad 1926 h.) zjaŭlalisia ŭ časopisiach i adbitkach. Nie pamiaściŭ ja „Darohi Kryža", „Ražanca", „Pieśniaŭ žalu", kab lišnie nie pašyrać raźmieru knižki, jakaja i raźmieram swaim pawinna być prydatnaj dla moładzi. Pakul wyjdzie abšyrnaja knižka da nabažeństwa dla narodu, abyjmajučaja ŭsiu Służbu Božuju, hetaj knižycaj mohuć karystacca i starejšyja.

Niachaj-ža heta knižyca budzie puciawodnaj zorkaj u relihijnym adradžeńni Biełaruskaha narodu.

Ks. W. Hadleŭski.

Časć I.
PACIERY I KATECHIZMY.

PACIERY.

Kožny dzień, rana i wiečaram, starajsia adhawaryć paciery i hetym spoŭniš swoj abawiazak pierad Boham. Kali-b nia mieŭ času, zmoŭ prynamsi „Ojča naš", Prywitana budź" i „Chwała Ajcu".

Znak kryža światoha.

† U imia Ajca i Syna i Ducha Światoha. Amen.

Malitwa Hospadawa.

Ojča naš, katory jość u niebie. Świacisia imia Twajo. Pryjdzi waładarstwa Twajo. Budź wola Twaja, jak na niebie, tak i na ziamli. Chleba na[illegible]aha štodziennaha daj nam siańnia. I adpuści nam hrachi našy, jak i my adpuščajem winawatym našym. I nie ŭwadzi nas u pakusu, ale zbaŭ nas ad złoha. Amen.

Anielskaje prywitańnie.

Prywitana budź, Maryja, poŭnaja łaski, Pan z Taboju, bahasłaŭlena Ty miž žančynaŭ i bahasłaŭlen płod ułońnia Twajho, Jezus. Świataja Maryja, Maci Boža, malisia za nas hrešnych, ciapier i ŭ časinu śmierci našaj. Amen.

Skład Apostalski.

1. Wieru ŭ Boha Ajca ŭsiomahutnaha, Stwaryciela nieba i ziamli. 2. I ŭ Jezusa Chrysta, Syna Jaho adzinaha, Pana našaha. 3. Katory pačaŭsia z Ducha Światoha, naradziŭsia z Maryi Dziewy. 4. Zamučany pry Ponskim Pilatu, ukryžawany, pamior i pachawany. 5. Zyjšoŭ da piekła, treciaha dnia paŭstaŭ z umioršych. 6. Uzyjšoŭ u nieba, siadzi[illegible] prawaruč Boha Ajca ŭsiomahutnaha. 7. Adtul pryjdzie sudzić žywych i pamioršych. 8. Wieru ŭ Światoha Ducha. 9. Światy Kaścioł Katalicki, łučnaść światych. 10. Adpuščeńnie hrachoŭ. 11. Us[illegible]ašeńnie cieła. 12. Žyćcio wie[illegible]aje. Amen.

Dziesiać Božych prykazańniaŭ

Ja twoj Pan Boh, katory wywieŭ ciabie z ziamli Ehipskaj, z domu niawoli.

1. Nia miej inšych bahoŭ aproč Mianie.
2. Nia ŭžywaj Imieńnia Božaha nadaremna.
3. Pomni dzień światy świątkawać.
4. Pawažaj baćku twajho i matku twaju.
5. Nie zabiwaj.
6. Nie čužałož.
7. Nie kradzi.
8. Nia świedč fałšywa na bližniaha swajho.
9. Nie pažadaj žonki čužoj.
10. Nie prahni ničoha, što nie twajo.

Lubi Boha ŭsim sercam, usiej dušoj i ŭsiej siłaj swajej, a bližniaha swajho, jak samoha siabie.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Boža, budź milaściwy mnie hrešnamu. †

KATECHIZMY.

Piać kaścielnych prykazańniaŭ.

1. Ustanoŭlenyja świata światkawać.
2. U niadzielu i świata Imšy światoj słuchać.
3. Zahadanyja pasty paścić.
4. Najmienš raz u hod prystupać da Sakramentu Pakuty i kala Wialikadnia da światoj Eucharystyi.
5. Časam zabaronienym wiasiellaŭ i hulniaŭ nie spraŭlać.

Ważniejšyja praŭdy wiery.

Pieršaja — jość Boh.

Druhaja — Boh jość sprawiadliwy.

Treciaja — Boh jość adzin u troch asobach.

Caćwiertaja—Syn Bożу staŭsia čaławiekam i pamior za nas na kryžy.

Piataja – łaska Božaja da zbaŭleńnia kaniečnie patrebnaja.

Šostaja—duša čaławieka nia ŭmiraje.

Siem światych Sakramentaŭ.

1. Chrost. 2. Kryžmawańnie. 3. Eucharystyja. 4. Pakuta. 5. Apošniaje namaščeńnie. 6. Kapłanstwa. 7. Žanimstwa.

Piać warunkaŭ Sakramentu Pakuty.

1. Rachunak sumleńnia. 2. Žal za hrachi. 3. Pastanowa paprawy žyćcia. 4. Ščyraja spowiedź. 5. Naprawa kryŭdy Bohu i bližniamu.

Dary Ducha Światoha.

1. Mudraść. 2. Rozum. 3. Rada. 4. Mužnaść. 5. Umielaść. 6. Pabožnaść. 7. Bahabojnaść.

Try cnoty Božyja (teolohičnyja).

1. Wiera. 2. Nadzieja. 3. Luboŭ.

Čatyry asnaŭnyja cnoty.

1. Razwažnaść. 2. Sprawiadliwaść. 3. Strymliwaść. 4. Mužnaść.

Rady ewaneličnyja.

1. Dabrawolnaja ŭbohaść. 2. Daśmiertnaja čystaść. 3. Poŭnaja pasłušnaść.

Ważniejšyja chryścijanskija ŭčynki.

1. Malitwa. 2. Post. 3. Dareńnie ŭbohich.

Dobryja ŭčynki dziela dušy bližniaha.

1. Hrešnaha napaminać. 2. Ciomnaha nawučać. 3. Pytajučym dobra raić. 4. Sumnaha paciešyć. 5. Prykraść ciarpliwa znosić. 6. Kryŭdu sercam darawać. 7. Za žywych i pamioršych malicca.

Dobryja ŭčynki dziela cieła bližniaha.

1. Halodnaha nakarmić. 2. Zasmahšaha napaić. 3. Nahoha pryadzieć. 4. Padarožnaha ŭ dom pryniać. 5. Chworaha adwiedać. 6. Wiaźnia ŭspamahčy. 7. Niabožčyka pachawać.

Siem hrachoŭ hałoŭnych.

1. Pycha. 2. Prahawitaść. 3. Niačystaść. 4. Hnieŭ. 5. Abžorstwa i pjanstwa. 6. Zawidnaść. 7. Laniŭstwa.

Hrachi kličačyja pomsty Božaj.

1. Samawolnaje zabojstwa. 2. Hrech sadomski. 3. Kryŭda ŭdawy i siraty. 4. Zadziaržańnie naležnaje zapłaty.

Hrachi proci Ducha Św.

1. Nadmiernaja nadzieja na milaserdzie Božaje biaz dobrych čynaŭ. 2. Bieznadziejnaść zbaŭleńnia abo rospač. 3. Supraciŭleńnie paznanaj praŭdzie wiery. 4. Zawidnaść łaski Božaj bližniamu. 5. Zakamianiełaść u hrachoch. 6. Adkładańnie pakuty až da śmierci.

Hrachi čužyja z našaj winoj.

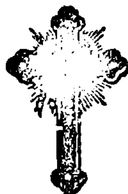
1. Zahadywać hrašyć. 2. Da hrechu namaŭlać. 3. Hrech naraić. 4. Da hrechu pamahać. 5. Na hrech pazwolić. 6. Hrech pachwalić. 7. Hrech baranić. 8. Hrechu nie karać. 9. Na hrech zamaŭčać.

Apošnija rečy, jakija zaŭsiody treba pomnić.

Śmierć—Sud—Nieba—Piekła.

Chryścijanskaje prywitańnie.

—Pachwalony Jezus Chrystus.
— Na wieki wiečnyja. Amen.

Č a ś ć II.

M A L I T W Y.

MALITWY RANIŠNIJA.

Jak dzień začnieš, tak jaho i skončyš. Cani žyćcio swajo, cani kožnuju chwilinku. Kožnaja chwilina dana nam Boham z łaski. . oh daŭ nam čas da naprawy złoha, što ŭ nas i z nas. Marnawańnie času, heta—hrech. Začni dzień malitw , choć i karotkaj, ale z serca idučaj. Zmowiŭšy paciery naranicy, kali maješ čas i achwotu, možaš adčytać jašče i hetyja malitwy.

† *U imia Ajca i Syna i Ducha Św. Amen.*

Malitwa.

O Boža, nie adkažy mnie Twaich daraŭ niabiesnych. O Boža, daruj mnie toje, što sahrašyŭ ja dumkaj, słowam, abo ŭčynkam. Barani mianie ad maładušnaści i zakamianiełaści serca. Wybaŭ mianie ad usialakaj hrachowaj pakusy. O Boža, aświaci majo serca, zahidžanaje drennym pačućciom. O Boža, ja hrešny čałwiek, a Ty Boh milaściwy: Ty znaješ maju słabaść — zžalsia nada mnoj. O Boža, pašli mnie na pomač Twaju łasku — prasłaŭlaci światoje Imia Twajo!

O Chryste Jezu, Zbaŭca moj! Upišy mianie, słuhu Twajho, u knihu žyćcia i daj mnie śmierć ščaśliwuju. Boža moj, choć dahetul nie zrabiŭ ja ničoha dobraha prad Taboj, Ty ŭspamažy mianie łaskaj swajej zrabici pačatak dobraha. O Boža, pakrapi majo serca rasoju łaski Twa-

jej. O Waładaru nieba i ziamli, pomni mianie hrešnaha słuhu swajhó ŭ waładarstwie Twaim!

O Boža, pryjmi mianie, bo ja kajusia. Nie adstupajsia ad mianie. Nia daj mnie ŭ propaść zloha zwalicisia. O Boža, daj mnie ślozy pakuty i pamiać na śmierć. Daj mnie cnoty pakory, čystaty, posłuchu. Daj mnie ciarpliwaść, wialikadušnaść, łahodnaść. O Boža, założy ŭ-wa mnie fundamant dobraha i strach prad Taboj u sercy maim. Niachaj budu ja zdatnym lubici Ciabie z celaha serca i čynici zaŭsiody wolu Twaju. Barani mianie ad ludziej sapsutych, ad duchaŭ niačystych, ad złoha pažadańnia. Boža moj, Ty ŭsio robiš pawodle swajej woli pradwiečnaj: niachaj-ža wola Twaja spoŭnicca nada mnoj hrešnym. O, budź bahasłaŭleny na wieki. Amen. *)

Akty wiery, nadziei i lubowi.

Boža moj, wieru najmacniej wa ŭsio toje, što Ty abjawiŭ i praz Kaściol światy padaŭ nam da wiery. U wiery hetaj chaču žyć i pamierci i ŭsim sercam dziakuju Tabie, što mianie abdaryŭ hetaj cnotaj. — O Boža, pawialičwaj u-wa mnie wieru!

Maju nadzieju ŭ Tabie, o Boža, i ŭ nizmiernaj dabracie Twajej, što dasi mnie ŭsie laski, jakija patrebny da žyćcia i da zbaŭleńnia dušy majej. Maju nadzieju, bo Ty sam, o Boža, abiacaŭ heta i wierna wypaŭniaješ swaje abiacańni. — Boža, paćwiardžaj mianie ŭ hetaj nadziei!

Boža najlepšy! Miluju Ciabie ŭsiej majeju istotaj i nad usio čysta, a z lubowi da Ciabie miłuju i bližniaha majho, jak samoha siabie. Žaleju ščyra, što hrešačy pastupiŭ niaraz prociŭ Twajej lubowi.—O Boža, zapalwaj u-wa mnie štoraz haračejšy ahoń Twajej lubowi.

*) Z tworaŭ św. Jana Chryzostama.

Achwiarawańnie Bohu siabie i ŭsiaho swajho.

Achwiaruju Tabie, Boža, siabie samoha i ŭsio, što maju — abo lepš — usio, što ad Ciabie maju, bo Twajo jość usio, što maju i što mieć mahu. Achwiaruju Tabie ŭsio, što siahońnia, zaŭtra i praz usio žyćcio majo budu dumać, hawaryć, rabić i ciarpieć. Achwiaruju cieła i dušu maju z usimi ich uladami i ŭčynkami na čas i na wiečnaść.

Malitwa św. Bernarda da Najśw. Dziewy Maryi.

Pomni, o Najmilaściwiejšaja Dziewa Maryja, što ad wieku niačuwana, kab toj, chto da Twajej abarony ŭciakaje i Twajej pomačy prosić, byŭ Taboju apuščany. Za hetaj nadziejaj idučy, o Dziewa nad Dziewy, Maci Božaja, kliču Ciabie ŭ majej niadoli i jak hrešnik šukaju Twajho źlitawańnia. O, Maci Pradwiečnaha Słowa, nia ŭzhardzi maleńniem maim, ale pryjmi jaho łaskawa! Amen.

Malitwa da Anioła-Straža.

Aniele Božy, Wartaŭničy moj, mianie addanaha Tabie wolaj

Najwyšejšaha, aświaci, kiruj i bieražy ad błahoha. Amen.

* * *

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu:

Jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki viečnyja. Amen. †

MALITWY WIAČORNYJA.

Kančajučy dzień, zhawary paciery, tak jak i naranicy, a pośle možaš adčytać takija malitwy:

Malitwa.

Panie Boža ŭsiomocny, wieru, što Ty jość tut i na kožnym miescy. Kłaniajusia Tabie i chaču Ciabie miławać nad usio na świecie.

Dziakuju Tabie za ŭsie łaski, jakija Ty mnie siońnia daŭ, nia hledziačy na maju niahodnaść. Dziakuju za zdaroŭje, siłu da pracy, dziakuju za jadu i pićcio i za ŭsie razam Twaje łaski, katorych moža nia znaju abo nie razumieju, dziakuju za ŭsio heta praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Boža ŭsiowiedajučy, Ty świetłaść dušy i rozumu majho, aświaci rozum moj i pamažy majej pamiaci, kab ja dobra paznaŭ i prypomniŭ, čym Ciabie, Ojča najlepšy, zahniawiŭ siahońnia; daj sercu majmu praŭdziwy žal za hrachi maje, daj silnuju wolu, kab, pastanawiŭšy paprawicca, wytrywaŭ ja ŭ dobrym až da apošnlaj chwiliny žyćcia majho.

Tut zrabi karotki rachunak sumleńnia: ci nie marnawaŭ dnia, ci nia skryŭdziŭ kaho, ci nie zhrašyŭ prociŭ Boha jakim słowam hidkim, abo myślaj niahodnaj, abo ŭčynkam škodnym. Kali tak było, kajsia ščyra i pastanawi, što zaŭtra budzieš lepšym. Kali Boh pazwoliŭ tabie zrabić što dobraje, padziakuj Jamu i nie chwalisia nikomu. Potym adčytaj:

Psalm 50.

Zžalsia nada mnoiu, Boža, pawodle wialikaha miłaserdzia Twajho.

A pa mnahacie źmiławańniaŭ Twaich satry nieprawatu maju.

Najboĺš abmyj mianie z nieprawaty majej i z hrechu majho ačyści mianie.

Bo nieprawatu maju ja znaju, a hrech moj proci mianie zaŭsiody.

Tabie Adzinamu ja zhrašyŭ i zło prad Taboj učyniŭ, kab akazaŭsia Ty sprawiadliwym u słowach swaich i pieramoh, kali Ciabie asudžajuć.

Bo woś ja ŭ nieprawotach začaty i ŭ hrachu začała mianie maci maja.

Bo woś Ty praŭdu palubiŭ; niaznanaje i tajnaje mudraści Twajej abjawiŭ mnie.

Akrapi mianie hizopam i ačyščan budu; abmyj mianie i nad śnieh białejšym stanu.

Słuchu majmu daj radaść i wiasielle i ŭzradujucca panižanyja kości.

Adwiarni twar Twoj ad hrachoŭ maich i satry ŭsie nieprawoty maie.

Serca čystaje stwary ŭ-wa mnie, Boža, a ducha prostaha adnawi ŭ nutroch maich.

Nie adkidaj mianie ad abličča swajho i Ducha Twajho światoha nie adbiraj ad mianie.

Wiarni mnie radaść zbaŭleńnia Twajho i ducham wаładarnym ućwiardzi mianie.

Budu niawiernych nawučać daroh Twaich i biazbožnyja da Ciabie nawiernucca.

Wybawi mianie ad krywawych dzieł, Boža, Boža zbaŭleńnia majho: i budzie sławić jazyk moj sprawiadliwaść Twaju.

Panie, adčyni huby maje: wusny maje buduć apawiaščać chwału Twaju.

Bo kali-b Ty chacieŭ achwiary, ja peŭn daŭ-by; ale z achwiaraŭ rad Ty nia budzieš.

Achwiara Bohu duch pakutny; serca. zbalełym i pakornym, Boža, nia ŭzhardziš.

Paščaśliŭ, Boža, z dobraj woli Twajej Syjonu, kab byli zbudawany ścieny Jeruzalimu.

Tady prymieš achwiary sprawiadliwaści, dary i žertwy; tady pałožac na ŭtar Twoj cialat.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Św. jak było spradwieku ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Malitwa da Najśw. Dziewy Maryi.

O, Dziewa Pračystaja, Maci Jezusa, maja Zastupnica łaskawaja! Parućajusia Twajej apiecy i cełaj istotaj maj addajusia Tabie. Barani mianie, dobraja Matuchna, ad pakusaŭ šatana i ciełesnaj napaści i wyprasi łasku ŭ Najmilejšaha Syna ahladaci i sławici Boha na wieki wiečnyja.

* * *

Światаja Maci Zbawiciela Boha,
Jak budu spaci, ściaraży ad złoha,
I moj Patronie, Storažu Aniele,
Budźcie ŭ abaronie pry dušy i ciele.

Małačysia, uspomni i ab tych, jakija adyjšli ŭžo z hetahaświetu, a jakija byli na hetym świecie dla ciabie darahija. Moža malitwa twaja dla ich patrebna.

Malitwa za pamioršych

Miej žlitawańnie, o Boža, nad dušami maich baćkoŭ, bratoŭ, siostraŭ, swajakoŭ i nad dušami tych, što zyjšli z hetaha świetu ŭ nadziei na žyćcio wiečnaje. Wiečny supakoj daj im, o Panie, a świаtło biazustannaje niachaj im świecić; niachaj supačywajuć na wieki. Amen.

Anioł Panski.

Anioł Panski abwieściŭ Dziewie Maryi i začała z Ducha Światoha.

Prywitana budź, Maryja, poŭnaja łaski, Pan z Taboju, bahasłaŭlena Ty miž žančynaŭ i bahasłaŭlen płod ułońnia Twajho, Jezus. Światаja Maryja, Maci Boža, malisia za nas hrešnych ciapier i ŭ časinu śmierci našaj. Amen.

Woś-ža ja słuha majho Pana, niachaj mnie staniecca pawodle Twajho słowa.
Prywitana budź i h. d.

A Słowa stałasia ciełam i prabywała pamiž nami.
Prywitana budź i h. d.

Wiečny supakoj daj im, Panie, a świetłaść biazustannaja niachaj im świecić. Amen.
(Paŭtarajecca try razy).

RAZMYŠLEŃNI NA KOŽNY DZIEŃ TYDNIA.

Dobra zrobiš, moj mily Bracie, kali myśl swaju na't kožnaha dnia zrańnia — abo i źwiečara — skupaješ u čystaj krynicy praŭdy Božaje. Pry razmyšleńni, kab jano bylo dušy twajej karysnym, zbudzi spakojnym, ale mocnym aktam woli ŭslu swaju tworčaść, kab addać Bohu češć wysokaj dumkaju, čystym pačuććiom, žywym slowam. Tuju myśl, što razbudzić silniej duch twoj, zapamiataj na cely dzień, kab uściaž być čujnym i pracawitym.

Niadziela.

RAZMYŠLEŃNIE AB TRYWAŁAŚCI DUŠY.

Zasnowa.

Prypomni sabie, što Boh — Istota Wiečnaja, Usiomocnaja— widzić usie tajnicy dušy twajej. Budź pakornym prad mahutnaściaj Jaho. Kajsia, kali byŭ niawierny woli Jahonaj. Swaju kwoluju malitwu achwiaruj dziela Jaho chwaly,—prosiačy, kab dala karyść dušy twajej.

Žmiest.

1. Boh, Tworca Pradwiečny, aktam woli swajej pryzwaŭ mianie da bytawańnia, nadzialajučy padabienstwam da Siabie:

dajeć mnie wolu — žyć;
rozum — zdabywaci praŭdu;
serca — lubici dabro i charastwo.

Niezaležnaj wolaj swajej ja maju adbić na sabie wobraz Božy, zakrapić jaho: upadobnicca žyćciom swaim Bohu. Dapamoža mnie ŭ hetym Syn Božy, Chrystus, katory źjaŭlajecca daskanalnym uzoram čalawieka, što jadnaje ŭ sabie boskuju i ludzkuju naturu ŭ wadnej asobie Boha-Čalawieka.

2. Boh, udzieržywajučy mianie pry bycie, dajeć wiečnuju trywałaś dušy majej: nieśmiarotnaść. Ad mianie zaležyć—być wiečna ščaśliwym na ŭłońni Božym, abo wiečna razlučanym z metaju cei ha žyćcia majho. Sam ja žyćciom swaim zapišu siabie ŭ lik aniołaŭ, abo šatanaŭ. Tak dyktujuć nam usie abjawy Božyja i pračuććic celaha rodu ludzkoha.

3. Što kaža ŭ hetaj sprawie rozum ludzki i Duch Božy? Čalawiek žywieć na świecie, kab dajści žyćcia Božaha. Patoje Boh stwaryŭ i aniołaŭ, daŭšy im čas proby. Tolki im u adwiečnaj Prazornaści swajej nia daŭ pa ŭpadku adkupleńnia. Bo čym wyšejšy ŭźlot, tym nižejšy ŭpad. Jakža ščaśliwy čalawiek, što pačuŭ slowa Praŭdy adwiečnaj: „Chto wieryć u mianie, chacia-by i pamior, žyć budzie... Ja jość uskrašeńnie i žyćcio".

Reflcksija.

Jaki moj pahlad na žyćcio wiečnaje i čamu ja tak ab hetym dumać bajusia: hdzie pryčyna? Boža, pryjdzi mnie na pomač!

Wywad.

„Niespakojnaje serca majo, o Boža
„Až pokul znojdzie spačyn na ŭłońni Twaim.

Paniadziełak.

AB PRAWIE STAROHA I NOWAHA ZAKONU.

„Sapraŭdy kažu wam: kali sprawiadliwaść waša nia budzie bolšaju, jak wučonych i faryzejaŭ, nia ŭwojdziecie ŭ waładarstwa niabiesnaje". (*Mat. 5*).

Prawa asoby: žyćcio.

1. Wy čuli, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie zabiwaj; a chto-b zabiŭ, taho čakaje sud". A Ja wam kažu, što kožny, chto hniewajecca na brata swajho, taho čakaje sud; a chto-by skazaŭ bratu swajmu: „niahodnik", taho čakaje Najwyšejšy Trybunał; a chto-b skazaŭ: „biazbožnik", taho čakaje piekła ahniowaje. Kali woś pryniasieš achwiaru na aŭtar, a tam prypomniš sabie, što brat twoj maje niešta proci ciabie, pakiń tam prad aŭtaram achwiaru swaju, a jdzi pahadzisia pierš z bratam swaim, a tady, wiarnuŭšysia, pałažy achwiaru swaju.

Prawa batunku razmnažeńnia.

2. Wy čuli, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie čužałož". A Ja wam kažu, što kožny, chto prahawita hladzić na žančynu, užo sčužałožyŭ ŭ sercy swaim... Skazana tak ža: „Chto choča addalić žonku swaju, niachaj jej daść list razwodny". A Ja wam kažu: z wyniatkam raspusty, kožny, chto-b addaliŭ žonku swaju, stajecca pryčynaj jaje čužałožnaści; a chto-b z addalenaj ažaniŭsia — čužałožnik.

Prawa adnosna praŭdy.

3. Wy čuli tak-ža, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie prysiahaj fałšywa". A Ja wam kažu: susim nie prysiahajcie: — ani na nieba, bo jano tron Boha, ani na ziamlu, bo jana padnožža noh Jahonych; ani na Jeruzalim, bo jość miestam wialikaha Waładara; ani na hołaŭ swaju nie prysiahaj, bo nia možaš wałaska adnaho biełym učynicі, abo čornym. Ale mowa waša niachaj budzie „tak, tak" — abo „nie, nie".

Prawa adnosna bramady.

4. Wy čuli, što skazana: „Woka za woka, a zub za zub". A Ja wam kažu: Nie supraciŭlajciesia ziomu; ale kali chto ŭdaryć ciabie ŭ prawuju ščaku, nastaŭ i lewuju; a chto-b dzieła saročki chacieŭ wadzić ciabie pa sudoch, adstupi jamu i wopratku; a chto-by prymušaŭ ciabie na tysiaču šahoŭ, idzi z im i dalej. Wy čuli, što skazana: „Lubi bližniaha swajho, a miej u nienawiści woraha swajho". A Ja wam kažu: Lubiecie worahaŭ wašych, rabiecie dabro tym, chto was nienawidzić, i maleciesia za tych, što was praśledujuć i źniewažajuć.

Nia sudziecie, kab samym nia być sudžanymi. — Nia kidajcie taho, što światoje, sabakam; a perłaŭ wašych prad świńmi, kab nie patаptali nahami swaimi.—Rabiecie druhim toje, što chočacie, kab wam rabili.

U hetym uwieś Zakon i Praroctwy.

Aŭtorak.

AB ČYSTAJ MYSLI I DOBRAJ WOLI.

(Tamaš a Kempis).

1. Na dwuch kryllach uznosicca čaławiek nad hetym świe-

tam: prawatoj dy čystatoj. Prawata maje być u chacieńni, čystata ŭ pačuwańni. Prawata imkniecca da Boha, čystata znachodzić Jaho i radujecca. Nijakaja sprawa nia budzie tabie ciažkaja, pakul budzieš swabodnym ad hrešnych nachilaŭ. Kali da ničoha inšaha, jak tolki, kab byŭ ty mily Bohu dy karysny bližniamu, nia budzieš imknucca dy šukaci—tady ŭnutranaju swabodaju budzieš karystacca. Kali-b serca twajo bylo prostaje, tady ŭsieńkija twory byli-b lustram žyćcia i knihaju światoje nawuki. Niama tworu takoha maleńkaha dy blahieńkaha, jaki nia wykazwaŭ-by dabratu Boha.

2. Kali-b ty ŭ samym sabie byŭ dobry i čysty, tady lohka ŭslo bačyŭ-by dy razumieŭ. Čystaje serca nieba i piekla pranikaje. Kožny sudzić ab rečach jaŭnych tak, jaki sam jość u sercy. Kali jość sapraŭdy radaść na ziamli, dyk maje jaje čalawiek čystaha serca. I kali dzie jość turbota i zlybiada, najlepš wiedaje heta blahoje sumleńnie. Jak žaleza ŭ ahni hublaje iržu, a pačynaje zihacieć i robicca čystym — tak i čalawiek, kali ŭsim sercam da Boha žwierniecca — kidaje swaje zahany i susim pieramianiajecca.

3. Kali čalawiek pačynaje stynuć, tady palochajecca na't maleńkaje raboty i achwotna pryjmaje zmannyja radaści. Kali-ž pačynaje sucelna siabie pieramahać i mužna jšci šlacham Božym, tady mala zwažaje na toje, što raniej maniłasia jamu być nadta ciažkim.

Sierada.

JAK MOŽNA OTRYMACCA Ŭ DOBRYM NAMIERY.

(Rodryclus).

1. Žyćcia duchowaha nastaŭniki woś jakim pryraŭnańniem pakazwajuć, jak swaje sprawy štoraz daskanalniej spaŭniać patrapim. Fizyk paznaječ wyhlad i raźmier reča[ŭ] nie žwiartajučy ŭwahi na ich istotu, bo choć-by istota była najwartaŭniejšaj, nia žmienić ich dziejańnia. Našym abawiazkam: šukać zasiudy woli Božaj; nie zwažajma na pradmiet učynkaŭ našych, bo ŭsiorodna, ci nam hetki, ci inšy zahad dany; wažna, kab wolu Božuju adhadać i spoŭnić jaje ŭsludy i zaŭsiody. Światy Bazyl z słoŭ św. Paŭla wywodzić takuju nawuku: „Žyćcio i ŭsie sprawy chryścijanina adnu metu majuć — chwalu Boha". — Ci jaścio, ci pjacio, ci što inšaje robicie — usio dziela chwały Božaje.

2. Zbaŭca Jezus strudžany prysieŭ la studni Jakuba, a wučni pajšli pa ježu ŭ miesta. Jak wiarnulisia, zna[jšl]i Jaho ŭ hutarcy z samarankaj. Skazali Jamu: „Rabbi, ješ!". A Jon adkazaŭ: „Maju Ja ježu na spažywańnie, ab jakoj wy nia wiedajecie". H[ut]aryli tady wučni pamiž saboju: „Abo Jamu chto prynios jeści?" Nie, ale pasluchajcie: „Maja ježa—každa Ch[ry]stus—spaŭniaci wolu Taho, chto paslaŭ Mianie". Chaj-ža i dla ciabie ježaj takoju budzie wola Božaja. Ci wučyšsia, ci druhich wučyš: nia šukaj pr[yje]mnaści ŭ samym zdabywańni na-

wuki, abo ŭ nawučańni, ale niachaj spažywam twaim služyć taja radaść, što ŭ-wa ŭsimčysta spaŭniaješ wolu Boha. Taksama i ŭ zaniaćciach chatnich: ci šyješ, ci dahladaješ chworych, ci kala haspadarki pracuješ — maješ takuju samuju zasluhu, jak i tyja, što wučać, abo ŭradujuć, bo ŭsie roŭna wolu Božuju spaŭniajuć. I ŭ sercy i na wu ıach mieć treba zaŭsiody takija slowy: „O Boža, rablu heta dla Ciabie, dziela Twajej chwaly, dziela spadabańnia Twajho". Budźma wiernymi takomu prakanańniu, a ŭ kancy ŭsio spoŭnić pa..apim. „Z dobraj wolaj služačy Bohu, a nia ludziam", budziem radawacca, bo wolu Boha luba spaŭniaci.

Čaćwier.

AB APOŠNIAJ WIAČERY.

(Pawodle Ew...elii).

1. Pierad ..niom światoj Paschi, wiedajučy Jezus, što nadyjšla hadzina Jaho, kab pierajści z hetaha świetu da Ajca: umilawaŭšy swaich, što byli na świecie, da kančatku ich umilawaŭ. Kali-ž pryjšla hadzina, zaniaŭ miesca za stalom i dwanaccać apostalaŭ z im. I skazaŭ im: „Pažadańniem wialikim žadaŭ Ja hetu Paschu spažywać z wami, pierš čym ciarpieć budu". Paśla naliwaje wady ŭ načyńnie i začynaje myć nohi wučniam. Zasieŭšy iznoŭ za stalom, pramowiŭ da ich: „Wiedajecie, što ŭčyniŭ Ja wam? Wy mianie nazywajecie Wučycielem i Panam, i dobra kažacie, bo tak jość. Kali woś Ja, Pan I Wučyciel, abmyŭ nohi wašy, to i wy pawinny adzin druhomu nohi abmywaci. Prykladam pasłužyŭ wam, kab padobna, jak Ja ŭčyniŭ wam, tak i wy čynili".

2. Pad kaniec wiačery ŭziaŭ Jezus chleb, dziakawaŭ, bahaslawiŭ, lamaŭ i dawaŭ wučniam swaim, kažučy: „Biarecie i ježcie, bo hetaje jość ciela majo". Potym uziaŭ kielich z winom, učyniŭ padziaku, bahaslawiŭ jaho i daŭ im, kažučy: „Biarecie i piecie z hetaha ŭsie, bo hetaja jość kroŭ maja Nowaha Zakonu, jakaja budzie pralita za was za mnohich na adpuščeńnie hrachoŭ. Heta čyniecie na maju pamiatku".

3. Jezus na wiačery ŭzrušany ducham, zajawiŭ apostalam: „Šapraŭdy kažu wam: adzin z was mianie wydaść". Hlanuli ŭsie adzin na druhoha ŭ sumniwie, ab kim haworyć I strywožanyja wielmi pačali pytacca: „Niaŭžo ja, Panie?" A Jon adkazaŭ św. Janu: „Toj, kamu ja pamaknuŭšy dam chleb. Syn Čalawiečy idzie, praŭda, pawodle taho, što ab Im napisana; ale hora tamu čalawieku, praz katoraha Syn Čalawiečy budzie wydany, lepiej bylo-b jamu, kab jon na świet nie radziŭsia!"...

Piatnica.

AB ACHWIARY IMŠY ŚWIATOJ.

(Z piśmaŭ św. Jana Wjanneja).

1. „Ad uschodu sonca až da zachodu wialikaje Imia majo miž narodaŭ: a na kožnym miescy paświačajecca Imieńniu maj-

mu Achwiara čystaja, bo wialikaje jość Imia majo miž narodaŭ — kaža Boh". Slowy hety praroka Malachija najwyraźliwiej tasujucca da času chryścijanstwa. I sapraŭdy, ad času Wybaŭleńnia ziamla celaja jość światyniaj, u katoraj adbywajecca zaŭsiody Achwiara Kalwaryi, uznoŭlenaja praz tysiačy achwiarnikaŭ na čeść Najwyšejšaha. Heta achwiara tak niawysloŭna čystaja, daskanalnaja, što maje swaju wartaść nawat tady, kali spraŭlajuć jaje ruki niahodnyja. Jezus stanowicca na miesca ludziej hrešnych, kab addać Bohu čeść naležnuju Jaho Majestatu i wymalić jaho milaściwaść. Achwiara świataja na aŭtary jość tej samaj Achwiaraj, katoraja adbylasia raz u Wialikuju Piatnicu na Kalwaryi. Celaja roźnica jość u tym, što na Kalwaryi Jezus Chrystus achwiarawaŭsia sposabam widomym — heta značyć, što hetu Achwiaru bačyli wačami ciela i što kroŭ tam byla pralita. U Imšy św. Jezus Chrystus achwiarujecca rukami duchoŭnika, sposabam niawidomym i niakrywawym.

2. Čalawiek, twor Božy, pawinien mieć wialikuju padziačnaść za byt swoj i za ŭsio, čym waladaje; a jznoŭ kožny hrešnik abawiazan da achwiary pakutnaj. I zatoje ŭ Starym Zakonie kožnaha dnia skladalasia mnoha achwiaraŭ Bohu. Ale henyja achwiary z žywioly nie mahli mieć naležnaha naznačeńnia: Bohu ad čalawieka patrebna byla Achwiara mnoha čyściejšaja i samoj siabie świedamaja. Hetaj Achwiaraj, što moža zdawolić Božaje damahańnie, jość sam Jezus Chrystus, Boh roŭny Ajcu, — čalawiek padobny da nas. Jon heta štodzień achwiarujecca na aŭtaroch našych tak, jak kaliści achwiarawaŭsia na Kalwaryi. Praz heta achwiarawańnie samoha siabie Jezus Chrystus, Pan naš, addaje Bohu čeść, katoraje naležycca Stworcy ad tworaŭ i wyplačwaje Jamu za grachi ludzkija. Jezus Chrystus, staŭšysia pasiarednikam miž Boham i ludźmi, praz Achwiaru swaju wyprašwaje nam usie patrebnyja laski, a jak achwiara padziačnaja, addaje Bohu padziaku, katoraja Jamu ad nas naležycca.

3. Chočaš paniaćcie mieci ab Imšy św.? Adkažu tabie slawami św. Jana Chryzostama: „Imša raduje cely dwor niabiesny, prynosić patolle ŭsim dušam čyscowym, ssylaje na ziamlu ŭsie bahaslaŭleńnia, daje Bohu bolej pašany, čym usie ciarpieńni mučanikaŭ, čym pakuta ŭsich pustyńnikaŭ, čym šlozy žalu, wylityja ad pačatku świetu až da jaho kanca". Kali dachadzić budzieš pryčyny hetkaj wysokaj wartaści, to znojdzieš adkaz prosty: Imša św. jość Achwiaraj Boha samoha. Widziš z hetaha, što Imša św. maje wartaść biaźmiernuju.

Subota.

AB DZIEWIE MARYI I MACI BOŽAJ.

(Z adnaho nabožnaha piśmieńnika).

Kali dawaŭ Boh niekali zahad być čalawieku sprawiadliwym, jak sam sprawiadliwym jość, moh čalawiek žalicca: Pa-

ni:, jak-ža mahu ja naśledawać Ciabie ŭ sprawiadliwaści, kali nia widžu Ciabie, a žyćcia nia znaju Twajho? Byccam adkazwajučy na hety zakid, Boh Syna swajho na ziamlu prysłaŭ, kab Jon, pryniaŭšy naturu ludzkuju, žyŭ miž ludziej i staŭsia im uzoram žyćcia. Ale i ciapier čaławiek moh narakać: Ach, Boža, dziakuju Tabie za ŭzor žyćcia, katory daŭ mnie ŭ asobie Chrystusa Syna Twajho, ale-ž ci ja ždoleju naśledawać Jaho, kali Jon usiomocny i światy, a ja lichi i hrešny? I hetaj skarzie čaławieka Boh spahadaŭ, bo daŭ jamu ŭzor inšy, u katorym cnoty Chrystusa wyrazna značny: biez dadatku boskaści Chrystusawaj z adnaho boku, a sapsutaści našaj — z druhoha. Hetakim uzoram daskanalstwa jość Maryja, Dziewa Najświaciejšaja. Jana jość, kazaŭ-by, najwiarniejšym adbićcion Jezusa Chrysta. U Joj cnoty Chrystowy niezraŭnanym świattom świeciać. U światym Pisańni pišacca, što na pačatku stwaryŭ Boh dwa świattły i ŭstanawiŭ ich na firmamencie nieba, „kab świecili nad ziamloj i dzialili świetłaść ad ciemry"; świattło bolšaje nazwana soncam, a mienšaje miesiacam. I ŭ świecie duchowym, u kaściele ducha, widzim świattły dwa pad sonyja: sonca, heta — Jezus Chrystus, miesiac — Dziewa Maryja. Sonca maje świattło swajo ŭłasnaje, miesiac biare jaho ad sonca; Chrystus Sam z Siabie świetłaść; a Maryja świattło swajo — łasku, świataść, chwału — biare z Chrystusa. Sonca nia tolki świecić, ale i hrejeć; miesiac tolki świecić; padobna Chrystus — i zbaŭlaje i sudzić; Maryja zbaŭlaci tolki pamahaje. Charošy sonca kasull, ale zaŝmat silny na słabyja wočy; naadwarot — świattło miesiaca, choć nia tak jasnaje, ale dla woka milejšaje. Pryhožy cnoty Chrystusa, ale dla słabaści našaj nia tak dastupny, bo heta cnoty Boha-Čaławieka; nie raŭnujucca da ich swajej jasnaściu cnoty Maryi, ale zatoje bolej padchodziać słabaści našaj. Nakaniec, jak miesiac świattom swaim najbolš blizki da sonca i hetak maje pieršaje miesca miž usimi zorami, tak Maryja świetłaściaj swajej da Chrystusa najpadabniejšaja i ŭsich światych pierawyššaje; što ŭ światych było daskanalnaje, toje ŭ Maryi było mnoha daskanalniejšym. U Joj jaśnieje ciarpliwaść Hioba, moc Majsieja, wiera Abrahama, čystata Jazepa, pakora Dawida, rozum Salamona, nabožnaść Haljaša, dziawočaść niawinnych, mužnaść niesprawiadliwa mučanych, haračaść apostalskaja, mudraść ajcoŭ światych, achwiarnaść pakutnikaŭ Božych. Jana jość najdaskanalniejšym tworam Boha. I tak być pawinna, bo Jana wybrana była Matkaj Syna Božaha. Jakoje-ž, pytaju, moža być charastwo, jakaja cnota, jakoje daskanalstwa, jakaja łaska, jakaja chwała, katoraja nie naležycca Božaj Matuchnie-Maryi? Jak možaš, tak słaŭ Jaje. Adnak jašče wyšejšaj sławy hodna heta Pračystaja Dziewa nad Dziewy!

MALITWY ŚWIATOČNYJA.

Świata služyć adpačynkam dušy i cieła. U adpačynku nabirajem śviežych sił. Siłaj ducha — malitwa. Siłaj cieła — dobraja strawa, pawietra, sonca. Świata starajsia tak prawlaści, kab duch twoj nabraŭ śviežaj achwoty da słužby Božaj, a cieła da pracy budniaj. Treba świataŭ malicisia lepiej i bolš, kab uprasić łaski ŭ Boha na tydzień cely. Treba i zabawicca razumna, kab raźwiesialicisia i zabyc štodzienny trud. Kali ty zdaroŭ—pomni, što maješ abawiazak słuchać Imšy św., a kali nia možaš pajści da kaściola, pamalisia ŭ chacie padčas nabaženstwa. Možaš naprykład admowić ražaniec, abo litaniju jakuju, abo razmyšleńnie adprawić, abo pabožna i razwažna adčytać malitwy imšalnyja, jakija tut padajom i daŭžejšyja, abapiortyja na Liturhii (h. zn. na tychsamych malitwach, jakija adhawarwaje ksiondz wa Imšy św.) i [illegible] raciejšyja, abapiortyja na razmyšleńni tajnicaŭ Imšy św.

Budučy ŭ kaściele na Imšy św., uwažaj, što dziejecca pry aŭtary, jakaja častka Imšy św. adpraŭlajecca. Imša św. dzielicca na 3 čaści: 1) pryhatawańnie da Imšy, 2) samaja Imša i 3) zakančeńnie. Pryhatawańnie da Imšy (daŭniej imša katechumenaŭ) składajecca z čytańnia psalmaŭ, św. Pisańnia i malitwaŭ i trywaje ad pačatku Imšy až da achwiarawańnia; samaja Imša — heta jość užo achwiara Syna Božaha i maje try haloŭnyja častki: achwiarawańnie, kansekracyju (padniasieńnie) i kamuniju. Paśla kamunii da kanca — heta jość zakančeńnie Imšy. Paśla Imšy adbywajucca časam tak zw. dadatkowyja nabaženstwy, jak „Światy Boža“, bahaslawienstwa Najświaciejšym Sakramentam i inšyja.

Padčaś Imšy św. uwažaj na znaki, jakija dajucca ad aŭtara zwanočkam, kab moh spaścierahčy haloŭnyja častki samaj Imšy św.: achwiarawańnie, konsekracyju i kamuniju.

MALITWY PADČAS IMŠY ŚW.

(uziatyja z Liturhii).

Intencyja pierad Imšoj św.

Usiomahutny wiečny Boža! Achwiaruju Tabie hetu Imšu św., kab addać Tabie naležnuju čeść i chwału kab prasić u Ciabie łask patrebnych dla ŭsiaho Kaścioła Światoha, dla našaha narodu i dla nas samych; kab padziakawać Tabie za ŭsie dary, jakimi Ty abdaryŭ nas i ŭsio čaławiectwa, a tak-ža kab pieraprasić Ciabie za ŭsie swaje hrachi i p[r]awiny.

Pradwiečny Ojča, Boža moj! Chaču wysłuchać hetaj Imšy św. z najbolšaj uwahaj i nabožnaściaj, bo wiedaju, što heta jość biaskroŭnaja achwiara Syna Twajho. Niekali, [wi]siačy na kryžy, Jon praliŭ kroŭ swaju, achwiarujučysia za nas hrešnych, taksama i ciapier, na hetym aŭtary, sposabam biaskroŭnym achwiarujecca za nas. Pryjmi-ž, Ojča pradwiečny, hetuju achwiaru Syna Twajho za nas i za dušy čyscowyja *(tut uspomni, za kaho i na jakuju intencyju ty achwiaruješ hetuju Imšu św., za žywych ci za pamioršych).* Daj mnie, Boža, patrebnuju łasku, ka[b] ja moh naležna wysłuchać hetaj Imšy św., bieražy mianie ad usiaho niepatrebnaha i hrešnaha i budź u maich dumkach u časie hetaha nabaženstwa.

Wiedaju, Boža moj, što ja hrešny i niawart[y], kab prybližycca da aŭtara Twajho, ale wiedaju tak-ža, [što] [Ty] možaš mianie ačyścić, kali ja ščyra [ra]kajusia za hrachi maje i n[a]wiarnusia da Ciabie.

Boža, budź miłaściwy [m]nie hrešnamu!

I. PRYHATAWAŃNIE DA IMŠY ŚW.

Malitwy pierad stupieńniami aŭtara.

† U imia Ajca i Syna i Ducha Światoha. Amen.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwieslalaje moladaść maju.

Sudzi mianie, Boža, i raźblary sprawu maju z nieświatym narodam, ad čalawieka niahodnaha i zdradliwaha wyrwi mianie. Bo Ty jość Boh, moc maje, čamu-ž Ty mianie adkinuŭ, i čamu cha^džu sumny, kali ździekujecca nada mnoju worah? Wyšli światlo Twajo i praŭdu Twaju: jany mianie pawiaduć i zawiaduć na haru Twaju światuju i ŭ sialiby Twaje.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwiesialaje moladaść maju.

Budu slawić Ciabie na cytry, Boža, Boža moj: čamu sumnaja duša maja i čamu mianie trywožyš? Miej nadzieju ŭ Boha, bo jašče budu Jamu slawić, Jon zbaŭleńnie majo i Boh moj! Chwala Ajcu i Synu i Duchu Świętomu, jak bylo spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawieki wiečnyja. Amen.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwiesialaje moladaść maju.

Pomač našaja ŭ imieńni Pana, katory stwaryŭ nieba i ziamlu.

Spawiadajusia Bohu ŭsiomahutnamu, bahaslaŭlenaj Maryi, zaŭsiody Dziewie, bahaslaŭlenamu Michału Archanielu, bahaslaŭlenamu Janu Chryściciełu, świątym apostalam Piatru i Paŭlu, usim światym i Tabie, Ojča, što zhrašyŭ wielmi dumkaj, slowam i čynam: maja wina, maja wina, maja nadta wialikaja wina! Dziela hetaha prašu bahaslaŭlenaj Maryi, zaŭsiody Dziewy, bahaslaŭlenaha Michała Archaniela, bahaslaŭlenaha Jana Chryściciela, światych apostalaŭ Piatra i Paŭla, usich światych i Ciabie, Ojča, kab malilisia za mianie da Pana Boha našaha.

Niachaj źlitujecca na nami Usiomahutny Boh i adpuściŭšy hrachi našy, niachaj dawiadzie nas da žyćcia wiečnaha.

Darawańnie, razhrašeńnie i adpuščeńnie hrachoŭ našych niachaj nam daść Usiomahutny i milaserny Pan. Amen.

Boža, Ty źwiarnuŭšysia ažywiš nas, i narod Twoj uzradujecca ŭ Tabie. Pakažy nam, Panie, milaserdzie Twajo, i daj nam zbaŭleńnie Twajo. Panie, pasluchaj malitwaŭ našych, i holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Prosim Ciabie, Panie, adyjmi ad nas niahodnaści našy, kab my da miesca Światoha Światych z čystym sercam uwajści zasłužyli. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen. Prosim Ciabie, Panie, praz zasluhi światych Twaich, katorych relikwii tut jość, i praz zasluhi usich światych, kab darawać mieŭ lasku ŭsie hrachi našy. Amen.

Introit i Kyrie elejson.

Budź bahaslaŭlenaj, świataja i nieraździelnaja Trojca; slawim jaje, bo jana ŭčynila z nami milaserdzie swajo. Panie Boža

Malitwa pierad stupieńniami aŭtara.

naš, jak dziŭnaje jość imia Twajo pa ŭsiej ziamli! Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawieki wiečnyja Amen.

Panie, zžalsia nad nami (try razy)
Chryste, zžalsia nad nami (try razy)
Panie, zžalsia nad nami (try razy).

Gloria in excelsis Deo.
(U dni žaloby i pakuty prapuskajecca).

Chwała na wyšyni Bohu, a na ziamli supakoj ludziam dobrajc wo... Chwalim Ciabie, bahasławim Ciabie, kłaniajemsia Tabie, sławim Ciabie, dziakujem Tabie uziela wialikaj chwały Twajej. Panie Boža, Waładaru niabiesny, Boža Ojča ŭsiomahutny. Panie, Synie adzinarodny, Jezu Chryste, Panie Boža, Baranak Božy, Synie Ajca. Katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami. Katory znosiš hrachi świetu, pryjmi prośby našyja. Katoy siadziš prawaruč Ajca, zžalsia nad nami. Bo Ty sam światy, Ty sam Pan, Ty sam Najwyšejšy, Jezu Chryste, z Ducham Światym u chwale Boha Ajca. Amen.

Malitwa zbornaja (kolekta).

Malems' I Us. ,mahutny wiečny Boža, što słuham swaim daŭ praz praŭdziwuju wiu j paznać chwału Światoj Trojcy i sławić jaje, daj nam, prosim Ciabie, kab my siłaj hetaj wiery pieramahli ŭsie pieraškody i mahli dajści da Ciabie ŭ waładarstv .e niabiesnym.

Boža, što ŭmacniaješ tych, katoryja na Ciabie spadziajucca, uzhlań łaskawa na našy malitwy, a jak biez Ciabie ničoha nia moža našaja słabaść, tak padaj nam pomač łaski Twajej, kab my ŭ spaŭniańni Twaich prykazańniaŭ mahli Tabie spadabacca i achwotaj i pracaj našaj. Pryjmi łaskawa, prosim Ciabie, Panie, prośby Kaścioła Twajho, kab, pieramohšy ŭsie praciŭnaści i zabłudžeńni, moh słužyć Tabie ŭ biaśpiečnaj wolnaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Lekcyja.
(Z I Pisma św. Jana 4, 8—21).

Darahija! U hetym prajawiłasia luboŭ Božaja ŭ nas, što Boh Syna swajho pasłaŭ na świet, kab my žyli praz jaho. U hetym jość luboŭ: nie tamu, što my ŭzlubili Boha, ale što jon pieršy nas uzlubiŭ i pasłaŭ Syna swajho na ŭmilaściŭleńnie za hrachi našy. Darahija! Kali Boh tak uzlubiŭ nas, to i my pawinny lubić adzin druhoha...

Kali-b chto skazaŭ, što „ja lublu Boha", a nienawidzieŭ-by brata swajho, toj niepraŭdziwiec. Bo chto nia lubić brata swajho, katoraha bačyć, jak-ža moža lubić Boha, katoraha nia bačyć? I hetaje majem prykazańnie ad Boha, kab toj, chto lubić Boha, lubiŭ i brata swajho.

Hradual. Ja skazaŭ: Boža, zžalsia nada mnoju, azdarawi dušu maju, bo ja zhrašyŭ pierad Taboju.—Bahasłaŭleny, chto spahadaje biednamu i patrabujučamu, bo ŭ dzień zły paratuje jaho Pan.—Pačuj, Panie, słowy maje, zwaž na hołas moj!

Malitwa pierad Ewanelijaj.

Ačyści serca majo i wusny maje, Usiomahutny Boža, i jak ačyściŭ wusny Izaija praroka ahnistym kamiancom, tak ačyści i mianie dziela łaskawaha milaserdzia Twajho, kab ja moh hodna abwiaščać Twaju światuju ewaneliju. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Ewanelija
(z św. Lukaša 6, 36—42).

U heny čas skazaŭ Jezus swaim wučniam: Budźcie milaserny, jak i Ajciec waš milaserny jość. Nia sudziecie i was nia buduć sudzić, adpuščajcie i wam adpuściać. Bo jakoju mieraj wy admierycie, takoju i wam admierać... Što ty widziš tresačku ŭ woku brata twajho, a palena u woku twaim nia widziš? Abo jak možaš skazać bratu twajmu: Daj, bracie, ja wyjmu tresačku z woka twajho, a sam nia widziš palena ŭ woku twaim. Krywadušnik, wykiń pierš palena z woka swajho, a tahdy pabačyš, jak wyniać tresačku z woka brata twajho!

Credo in unum Deum.
(Sklad wiery, pryniaty na saborach u Nicej i Konstantynopali).

Wieru ŭ adnaho Boha, Ajca Usiomahutnaha, Twarca nieba i ziamli, usich rečaŭ widomych i niawidomych. I ŭ adnaho Pana Jezusa Chrysta, Syna Božaha adzinarodnaha i z Ajca zrodžanaha prad usimi wiakami, Boha z Boha, świallo sa światła, Boha praŭdziwaha z Boha praŭdziwaha, zrodžanaha nia stworanaha, suistotnaha Ajcu, praz katoraha ŭsio stworana. Katory dziela nas ludziej i dziela našaha zbaŭleńnia zyjšoŭ z nieba i ŭziaŭ cieła praz Ducha Światoha z Maryi Dziewy i staŭsia čaławiekam.

Ukryžawany tak-ža za nas pry Poncyju Piłatu, zamučany i pachawar. I ŭskros treciaha dnia pawodle Pisańniaŭ.

I ŭzyjšoŭ u nieba, siadzić prawaruč Ajca. I znoŭ maje pryjści z chwałaju sudzić žywych i pamioršych: jaho waładarstwu nia budzie kanca. I ŭ Ducha Światoha, Pana i Ažywiciela, katory ad Ajca i Syna pachodzić, katory z Ajcom i Synam razam pawažajecca i sławicca, katory hawaryŭ praz prarokaŭ. I ŭ adzin, światy, katalicki i apostalski Kaścioł. Wyznaju adzin chrost na adpuščeńnie hrachoŭ. I čakaju ŭskrašeńnia pamioršych i žyćcia pryšlaha wieku. Amen.

II. SAMAJA IMŠA ŚW. (ACHWIARA).

Achwiarawańnie chleba i wina
(Pieršy raz zwoniać).

Pryjmi, światy Ojča, Usiomahutny wiečny Boža, hetu pračystuju achwiaru, jakuju ja, niahodny słuha twoj, achwiaruju Tabie, Bohu majmu žywomu i praŭdziwamu, za niaźličonyja hrachi, i prastupki, i niadbajłaści maje, a tak-ža za ŭsich tut prysutnych i za ŭsich wiernych chryścijan, žywych i pamioršych, kab mnie i im pamahła jana da zbaŭleńnia na žyćcio wiečnaje. Amen.

Boža, katory hodnaść natury ludzkoj dziŭna stwaryŭ, a jašče dziŭniej naprawiŭ, daj nam praz tajnicu hetaj wady i wina, kab my mahli być učaśnikami

Achwiarawańnie.

ŭ Bostwie Taho, katory mieŭ lasku stacca ŭčaśnikam našaj ludzkoj natury, Jezus Chrystus, Syn Twoj, Pan naš, katory z Taboju žywie i waładara ŭ jednaści Ducha światoha, Boh nawieki wiečnyja. Amen.

Achwiarujem Tabie, Panie, kielich zbaŭleńnia, uprašajučy Twaju laskawaść, kab za našaje i ŭsiaho świetu zbaŭleńnie ŭzyjšoŭ jon z pryjemnym pacham prad woblik Twajho majestatu. Amen.

U duchu pakory i z skryšanym sercam niachaj budziem prynlaty Taboju, Panie, i tak niachaj siańnia spoŭnicca achwiara našaja prad woblikam Twaim, kab spadabałasia Tabie, Panie Boža.

Pryjdzi, Paświaciciel, Usiomahutny wiečny Boža, i bahasławi hetuju achwiaru, pryhatawanuju Twajmu światomu Imieńniu.

Lavabo (abmyćcio ruk).

(Psalm 25): Abmyju miž niawinnymi ruki maje i abyjdu aŭtar Twoj, Panie. Kab pačuć mnie hołas chwały i kab raskazać usie dziwy Twaje. Panie, palubiŭ ja azdobnaść domu Twajho i miesca prabywańnia chwały Twajej.

Nia hubi, Boža, z biazbožnymi dušy majej i z ludźmi krywawymi žyćcia majho. U rukach katorych jość niaprawoty, prawica ich poŭnaja padarkaŭ. A ja chadziŭ u niawinnaści majej: adkupi mianie i zžalsia nada mnoju. Naha maja stajała na darozie prostaj, u kaściołach budu chwalić Ciabie, Panie.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawieki wiečnyja. Amen.

Paśla abmyćcia ruk:

Pryjmi, Świataja Trojca, hetuju achwiaru, jakuju Tabie prynosim na pamiatku muki, uskrašeńnia i ŭšeścia Jezusa Chrysta, Pana našaha, i na čeść bahasłaŭlonaj Maryi, zaŭsiody Dziewy, i bahasłaŭlenaha Jana Chryściciela, i światych apostałaŭ Piatra i Paŭla, i hetych *(katorych relikwii jość u aŭtary)*, i ŭsich światych, kab im pryniasła česć, a nam zbaŭleńnie, i kab tyja mieli łasku zastupiccca za nas u niebie, katorych pamiatku abchodzim na ziamli. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Orate fratres.

(Maleciesia braty).

Niachaj pryjmie Pan z ruk twaich hetuju achwiaru na čeść i chwału Imieńnia swajh, na karyść tak-ža našuju i ŭsiaho Kaścioła Swajho Światoha.

Prosim Ciabie, Panie Boža naš, na zaklik Twajho światoha Imieńnia, paświaci hetyja dary achwiarnyja, a praz ich i nas samych učyni dla siabie wiečnym daram. Praz Pana našaha Jezusa Chrysta, Syna Twajho, katory z Taboju žywie i waładara ŭ jednaści Ducha Światoha, praz usie wiaki wiečnyja. Amen.

Prefacyja.

Uźniatyja sercy ŭharu miejma da Pana i addawajma padziaku Panu Bohu našamu, bo hodnaj i sprawiadliwaj jość rečaj heta! čynići

Sapraŭdy hodnaj i sprawiadliwaj, słušnaj i zbaŭlennaj jość

rečaj, kab my Tabie zaŭsiody i ŭsiudy padziaku čynili, Panie Światy Ojča.

Usiomocny viečny Boža, katory z adzinarodnym Synam Twaim i Ducham Światym jość adzin Boh, jość adzin Pan, nie ŭ addzielnaści adnej asoby, ale ŭ istocie adnej Trojcy.

Bo što my ab Twajej chwale, z abjaŭleńnia Twajho wierym, hetaje-ž ab Synie Twaim, hetaje-ž ab Duchu Światym biaz nijakaj roźnicy razumiejem, kab u wyznawańni praŭdziwaha i i wiečnaha Bostwa pawažać ŭ asobach ułaściwaść, u sutnaści jednaść i ŭ majestacie roŭnaść; katoruju sławiać aniely i archaniely, cherubimy tak-ža i serafimy, katoryja nie pierastajuć štodnia sławić, u adzin hołas kažučy: Światy, Światy, Światy Pan Boh siłaŭ niabiesnych, poŭnyja nieba i ziamla chwały Twajej. Hosanna na wyšynil Bahasłaŭleny, što idzie ŭ imia Pana, Hosanna na wyšynil

(*Tut drubi raz zwoniać „na Sanctus", i pačynajecca Kanon, abo najważniejšaja i niaźmiennaja čaść Imšy św.*).

KANON IMŠY ŚW.

Malitwy prad Kansekracyjaj.

Ciabie, najłaskawiejšy Ojča, praz Jezusa Chrysta, Syna Twajho, pakorna prosim i molim, kab pryniaŭ i pabahasławiŭ hetyja dary, hetyja padarki, hetyja światyja čystyja achwiary, katoryja Tabie składajem pradusim za Kaścioł Twoj Światy Katalicki, kab jaho abdaryć supakojem, bierahčy, źjadnać i kirawać mieŭ łasku pa ŭsim ziamnym wokruhu, razam z słuhoju Twaim Papiežam našym N. i biskupam našym N., a tak-ža z usimi prawawiernymi pakłońnikami katalickaj i apostalskaj wiery.

Pomni, Panie, ab słuhach i słužkach Twaich N. N. (*tut uspomni tych z žywych, za katorych chočaš malicca*) i ab usich tut prysutnych, katorych wiera Tabie znanaja i pabožnaść wiadomaja, za katorych Tabie achwiarujem, abo katoryja Tabie achwiarujuć hetuju achwiaru chwały, za siabie i za ŭsich swaich, za adkupleńnie duš swaich, za nadzieju zbaŭleńnia i scaleńnia swajho, i addajuć Tabie, Bohu wiečnamu, žywomu i praŭdziwamu ślubawańni swaje.

Biaručy ŭčaście i pawažajučy pamiać pradusim prasłaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi, Radzicielki Boha i Pana našaha Jezusa Chrysta, a tak-ža apostałaŭ i mučanikaŭ Twaich, i ŭsich światych Twaich, praz katorych zasłuhi i malitwy daj nam, kab my ŭ-wa ŭsich patrebach Twajej pomačaj byli ŭzmocnieny. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Woś-ža prosim Ciabie, Panie, kab łaskawa pryniaŭ achwiaru służeńnia našaha, ale i celaj siamji Twajej, i dni našyja ŭładziŭ u Twaim supakoi, a nas wyrwaŭ ad wiečnaj zahuby i da stady wybranych Twaich zahadaŭ paličyć. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Kansekracyja i Padniasieńnie.

Ciapier pačynajecca najważniejšaja častka Imšy św.—Kan-

Padniaćcie Hostyi.

Padniaćcie Kielicha.

sekracyja, abo pieramiena chleba i wina ŭ Cieła i Kroŭ Chrystowu, jakoj dakonywaje kapłan sławami Chrystusa:

„Biarecie i ješcie z hetaha ŭsie, bo hetaje jość Cieła majo";

„Biarecie i piecie z jaho ŭsie, bo hety jość Kielich Krywi majej, Nowaha i Viečnaha Zakonu, Tajnica wiery, jaki za was i za mnohich budzie prality na adpuščeńnie hrachoŭ".

„Heta skolki razoŭ budziecie čynić, čyniecie na maju pamiatku".

Kali kapłan skaža hetyja słowy nad chlebam i winom, padymaje ich i heta jość Padniasieńnie. Tady treci raz zwoniać. U časie Padniasieńnia ŭzhlań na Hostyju, a potym i na kielich i kažy: „Budź wiečna pachwalony Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Cieła i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa".

Malitwy paśla Kansekracyi.

Na hetyja dary miej łasku, Boža, miłym i łaskawym woblikam uzhlanuć i pryniać ich, jak mieŭ łasku pryniać dary sprawiadliwaha słuhi Twajho Abla, i achwiaru patryjarcha našaha Abrahama, i tuju, što Tabie achwiarawaŭ najwyšejšy Twoj kapłan Melchizedech, światuju achwiaru, niepawinnuju Hostyju.

Pakorna prosim Ciabie, Usiomahutny Boža, zahadaj hetaje pieranieści praz ruki światoha anieła Twajho na wysoki aŭtar Twoj, prad woblik boskaha Twajho Majestatu, kab tyja z nas, katoryja, prybližajučysia da hetaha aŭtara, pryjmajuć Najświaciejšaje Cieła i Kroŭ Syna Twajho, byli napoŭnieny ŭsiakim niabiesnym bahasławienstwam i łaskaj. Praz taho-ž Chrystusa Pana našaha. Amen.

Pomni tak-ža, Panie, ab słuhach i słužkach Twaich, katoryja papiaredzili nas z znakam wiery i śpiać snom supakoju. (*Tut uspomni dušy pamioršych, za katorych chočaš malicca*). Hetym dušam, Panie, i ŭsim supačywajučym u Chryście, prosim, daj miesca achałody, świattła i supakoju. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Nam tak-ža hrešnym słuham Twaim (*tut udersia ŭ hrudzi*), majučym nadzieju ŭ wialikaści źmiławańnia Twajho, daj jakujuś častku i supolnaść z Twaimi światymi apostałami i mučanikami i ŭsimi światymi Twaimi, da katorych supolnaści, prosim, dapuści nas nia tak dzieła zasłuhaŭ našych, jak dzieła ščadraty miłaserdzia Twajho. Praz Chrystusa, Pana našaha. Praz Jaho, z Im i ŭ Im niachaj budzie Tabie, Boža, usiomahutny Ojča, u jednaści Ducha Światoha, čeść i chwała na wieki wiečnyja. Amen. (*Tut čaćwierty raz zwoniać—prad „Pater noster"*).

Pater noster (Ojča naš).

Malemsia. Zahadami zbaŭlennymi napomnienyja i boskim nastaŭleńniem pawučanyja, adwažwajemsia hawaryć: Ojča naš, katory jość u niebie i h. d. (*zbawary da kanca*).

Wybawi nas, prosim Ciabie, Panie, ad usialakich niaščaściaŭ, prošlych, ciapierašnich i budučych i praz zastupnictwa bahaslaŭlenaj i praslaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi, Matki Božaj, z bahaslaŭlenymi apostalami Twaimi Piatrom i Paŭlam, takža Andrejam i z usimi światymi, daj milaściwa supakoj u dni našyja, kab pomačaj milaserdzia Twajho ŭzmocnienyja, i ad hrachu byli zaŭsiody wolnyja, i ad usiakaj trywohi biaśpiečnyja. Praz taho-ž Pana našaha, Jezusa Chrysta, Syna Twajho, katory z Taboju žywie i waladara ŭ jednaści Ducha Światoha Boh, praz usie wiaki wiečnyja. Amen.

Agnus Dei (Baranak Božy).

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami.

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami.

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, abdary nas supakojem.

Panie Jezu Chryste, katory skazaŭ swaim apostalam: Supakoj astaŭlaju wam, supakoj moj daju wam, nie hladzi na hrachi maje, ale na wieru Kaścioła Twajho i pawodle woli Twajej miej łasku abdaryć jaho supakojem i źjadnać. Katory žywieš i waladaryš Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Panie Jezu Chryste, Synie Boha žywoha, katory z woli Ajca, sprawaju Ducha Światoha, praz śmierć swaju świet ažywiŭ, wybawi mianie praz hetaje Najświaciejšaje Ciela i Kroŭ Twaju ad usich nieprawotaŭ maich i ad usiaho blahoha i ŭčyni, kab ja zaŭsiody biaroh Twaje prykazańni i nie dapuskaj, kab ja kali adlučyŭsia ad Ciabie. Katory z tym-ža Boham Ajcom i Ducham Światym žywieš i panuješ Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Kamunija.

Panie, ja nia hodny, kab Ty ŭwajšoŭ pad dach moj, ale skažy tolki słowam i azdarawieje duša maja. (*Try razy. Tut zwoniać piaty raz i apošni*).

Kali nia prystupaješ da Kamunii św., to pryjmi prynamsi Kamuniju duchowuju, heta značyć, dušoju žadaj i prasi, kab Jezus zyjšoŭ da serca twajho. Pry hetym malisia:

O najmilejšy Jezu moj! Kali ja siańnia nie mahu pryniać Ciabie sakramentalna i widoma da serca majho, pazwol-ža prynamsi, kab ja rozumam, wolaj i pačućciom maim praz wieru, nadzieju i luboŭ zlučyŭsia z Taboju. Wieru ŭ Ciabie, Boža i Zbaŭca moj, u Tabie nadzieju maju, i lublu Ciabie nad usio. Pryjdzi, Zbaŭca moj najmilejšy, da dušy majej i ŭświaci jaje, waźmi serca majo i ačyść ad usialakaha brudu, ścieražy mianie ad hrechu i nie pazwol mnie adlučycca ad Ciabie.

III. ZAKANČEŃNIE IMŠY ŚW.

Apošnija malitwy.

Boža moj! Prašu Ciabie dziela hetaj Achwiary, jakaja adbyłasia za nas hrešnych, daj nam praŭdziwy žal za hrachi i achwotu ščyraj paprawy, daj nam

Baranak Božy i Kamunija.

Bahasławienstwa.

haračuju luboŭ da Ciabie, kab my Ciabie miławali i nikoli nie pierastawali.

Abdary nas pilnaściaj u wykonwańni našych abawiazkaŭ, daj pomač u našych štodziennych trudoch i pracach, daj nam čystaść žyćcia, strymliwaść ad błahich pažadańniaŭ. Ureš cie abdziali nas, Boža, usimi łaskami patrebnymi da chryśjanskaha žyćcia.

Prosim Ciabie, Panie Boža naš, barani ad usich niebiaśpiekaŭ tych, katorym Ty dazwoliŭ być učaśnikami Twaich światych Tajnicaŭ. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Bahasławienstwa.

† Niachaj nas bahasławić Usiomahutny Boh Ajciec i Syn i Duch światy. Amen.

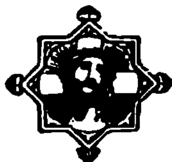
Ewanelija pa Imšy św.

(Św. Jan 1, 1—14).

Na pačatku było Słowa, i Słowa było ŭ Boha, i Boham było Słowa. Jano było na pačatku ŭ Boha. Usio praz jaho stałasia, i biaz jaho ničoha nie stałasia z taho, što stałasia. U im było žyćcio, a žyćcio było światłom ludziej, a świаtło ŭ ciemry świecić, i ciemra jaho nie aharnuła.

Byŭ pasłany Boham čaławiek, jakomu było imia Jan. Jon pryjšoŭ na paświedčańnie, kab dać paświedčańnie ab światle, kab usie wieryli praz jaho. Nia byŭ jon światłom, ale kab paświedčańnie daŭ ab światle.

Było praŭdziwaje świаtło, katoraje aświačaje kožnaha čaławieka, prychodziačaha na hety świet. Na świecie byŭ i świet praz jaho staŭsia, ale świet jaho nie paznaŭ. Pryjšoŭ da swaich, a swaje jaho nie pryniali. A katoryja pryniali jaho, daŭ im moc stacca synami Božymi, tym, što wierać u imia jaho, katoryja nia z krywi, ani z woli cieła, ani z woli muža, ale z Boha naradzilisia. **I słowa stałasia ciełam i prabywała pamiž nami** — i my widzieli sławu jaho, sławu jak adzinarodnaha ad Ajca — poŭnaje łaski i praŭdy.

MALITWY PADČAS IMŠY ŚW.

(uziatyja z razmyšleńniaŭ).

„Z kožnaj Imšy św. možam mieci tuju samuju karyść, jakuju Chrystus wysłužyŭ nam u Wialikuju Piatnicu praz śmierć swaju kryžowuju".

(Św. Tamaš z Akwinu).

Intencyja.

O Boža Miłaściwy! Pryjmi achwiaru Syna Swajho, u jakoj praliŭ Jon za nas da apošniaj kapli kroŭ swaju darahuju. U złučeńni z Taboj, o Chryste, składaju hetu achwiaru rukami kapłana z toju dumkaju, jakuju mieŭ Ty Sam, Jezu Miły, kali kanaŭ za hrachi świetu i maje. Złučajučy dumki maje z Twaimi, o Chryste Jezu, budu razważać apošnija chwiliny žyćcia Twajho, budu wučycca ciarpieć uśled za Taboj.

I. PRYHATAWAŃNIE.

(Ad pačatku da Achwiarawańnia. Možna malicca stojačy).

Jezus abmywaje nohi Apostałam. O, Zbaŭca Najmilejšy! Abmyj dušu maju z usieńkaj plamy hrechu, ačyści pačućcio, majo, paświaci jaho, kab moh ja złučycca z hetaj achwiaraj światoj, katoruju Sam achwiarawaci maješ na aŭtary praz duchoŭnaha achwiarnika, słuhu Twajho. Maryja, Maci Božaja i maja Zastupnica, światy Janie, świataja Mahdalena, uprasiecie ad Boha dla mianie tyja pačuwańni, jakija was ažyŭlali pry krywawaj achwiary na Kalwaryi.

* * *

Chrystus u Sadzie Alijŭnym. Uważaj, duša maja, na Boha žurbami prybitaha, potam ablitaha i krywioj, twaram na ziamlu pachilenaha. Jon płača za twaje hrachi... i ty płač z Im razam, malačy, kab daŭ Jon spaznać tabie hańbu hrechu i niahodnaść čaławieka.

* * *

Zdrada Judaša. O moj Jezu, skolki-ž razoŭ ja praz hrech wyraksia Ciabie, pryjaciela najmilejšaha i ajca łaskawaha: nawat i ŭ tym časie, kali prad ludźmi wydawałasia, što ja wierny Tabie. Daruj mnie tak, jak i niawiernamu apostału swajmu, kali toj wyrakaŭsia imieńnia Twajho. Lepš užo mnie ŭmierci, čym zapradaci praz hrech Ciabie, Boha majho.

* * *

Chrystus prad Kajfašam. Ty wiedaŭ dobra, o Jezu, što pryznaŭšy siabie Boham prad Kajfašam, nia minieš hniehu jaho i prysudu śmierci. Wučyš mianie praz heta, što nia treba nikoli bajacca wyznawać praŭdu. Ja budu śmieła pryznawacca, što wieru Tabie i prawa Twajo pryznaju. O Zbaŭca moj! Ja chacieŭ-by być adnym z tych, katorych prad Ajcom swaim u niebie za swaich pryznaješ, a katoryja nia wyraklisia Ciabie prad ludźmi. Pamažy-ž mnie, o Chryste, być Twaim wučniem, ciapier i na wiečnaść.

* * *

Ad Kajfaša da Piłata. Piłat pytajecca: „Što heta praŭda?" i zara adchodzić, kab nie pačuć Twajho Boskaha słowa. A kolki-ž ludcoŭ nie dajšło da paznańnia Ciabie, bo praŭdy bajacca Twajej i abminajuć čymchutčej hołas Božy! I ja sam, ci zaŭsiody staraŭsia sercam adhadać Ciabie, pawieryć, palubić? Ci-ž lublu razmyšlaci ab cudoŭnym žyćci Twaim? Ci-ž starajusia čućcio majo, słowa i čyn moj budawać na prawoch Twaich? Ci-ž stojka šukaju sprawiadliwaści Twajej? Ci stojka staju za praŭdu? Zžalsia nada mnoj, Chryste, i pamažy mnie žyć sprawiadliwa!

II. ACHWIARA.

(Ad Achwiarawańnia da Kamunii).

Chrystus prad Heradam. Jezus, Syn Božy, zamaŭčaŭ prad Heradam — raspuśnikam. Nie chacieŭ pramowić, kab pakarać hrešnuju jaho cikaŭnaść i pryhanić ahidu žyć-

cia jaho raspusnaha. Jezu, pramaŭlaj da mianie zaŭsiody dumkami światymi, nie zważajučy na hrešnaść maju!

* * *

Chrystus bičawany. Što za styd i boi dla tak čystaj asoby Jezusa! Źniaważyli Jaho prad natoŭpam rasšalełych ludziej, raździawajučy i bjučy biaz litaści. Chrystus cierpić za maju biasstydnaść — sam niawinny, biez najmienšaj plamki hrechu. O Boža, usie swaje ciarpieńni i ja achwiaruju za ŭsich, što raspustaju siabie hańbiać.

* * *

Piłat abmywaje ruki. Jak pałachliwy Piłat, tak i ja mo' niaraz łhaŭ sam prad saboj, kab apraŭdać siabie? A Boh-ža čytaje ŭ sercy ludzkim. Ačyści, o Boža, mianie ad hańby, kab čysty i biaźwinny ŭznasiŭ ja da nieba wočy maje!

* * *

Ecce homo! (Wo čaławiek!) Niekali stanu ja prad Boham na sud. „Wo čaławiek, wo jaho žyćcio!" — skaža moj Sudździa Najwyšejšy. O Jezu, chto-ž z hrešnych wydziaržyć na sabie Twoj zrok hniewu za zmarnawańnie daraŭ Twaich? Budźža, o Jezu, dobrym dla mianie ŭ tuju strašnuju časinu!

* * *

Naruha natoŭpu. „Kryžuj Jaho, kryžuj!" — woś strašny kryk narodu, katory niadaŭna spatykaŭ Chrystusa jak Mesyjaša. Źmiennaść serca ludzkoha, sapraŭdy, nia maje hranic. Siahońnia: „Hozanna!" — a zaŭtra: „Kryžuj!" Woś zapłata niaździeržanaj nienawiści za haračuju miłaść. O świataja Achwiara za hrešnaje ludstwa! Jak-ža serca Twajo musiła ścisnucca na heny dziki hołas šalonych, ačmučanych ludziej. I jaki-ž ja šalony, kali paznaŭšy praŭdu Twaju, jašče maju prywyčnaść da hrechu!

KANON IMŠY ŚW.

(Treba klenčyć).

Jezus pad kryžam. O Boža, chto apiša tuju strašnuju chwilinu, kali wydany byŭ prysud śmierci na Syna Twajho najmilejšaha! Pad ciažaram kryža Chrystus idzie na Hołhotu, chistajučysia ad źniamohi paśla biaźlitosnaha bičawańnia i źniawah roznych. Jak-ža strašnym koštam zbawiŭ nas Jezus, koštam swajho žyćcia maładoha: krywioj i śmierciaj. O Jezu, Chryste-Boža, pazwol i mnie, biednamu dziciaci i pryjacielu Twajmu, iści śledam krywawym Twaim!

* * *

Jezusa da kryža prybiwajuć. Ach moj Boža, malitwa maja, heta — hołas krywi i śłoz Twajho Syna: nie adkinieš jaje. Tuju kroŭ ran Jahonych, tyja śłozy Jaho wačej: usio achwiaruju Tabie za supolnaść katalickuju, za Ajca Światoha, za biskupaŭ i kapłanaŭ, za parachwiju našu, za siamju maju i za cely narod Biełaruski; za maich pryjaciełaŭ i za

worahaŭ; tak-ža za tych, chto prasiŭ majej malitwy. Boža, budź miłaściwy świetu całamu!

* * *

Jezus na kryžy. Achwiara krywawaja z kryža! Świataja Hostyja Aŭtara! Čeść Tabie, Chryste, z usich sił dušy majej! Serca majo da Ciabie należyć. „Kali budu ŭźniaty, paciahnu da siabie usich", — woś słowy Twaje. O Jezu, byt moj i žyćcio majo addaju Tabie. Paciahni mianie da siabie. Paciahni za saboj świet cały swajej strašnaj Achwiaraj. Pryjdzi waładarswa Twajo!

* * *

Jezus molicca z kryža. O Jezu, raśpiaty na drewie kryžowym! Ty i ŭ apošniaj chwilinie nie zabyŭsia malicca za nas, kažučy: „Ojča, daruj im, bo nia wiedajuć, što robiać". Miej litaść nad tymi, što ŭ prywiaznaści da hrechu adyjšli na świet toj i cierpiać balučaje ačyščeńnie. Źmienš boł ich i wyzwal tych, što cierpiać moža z majej pryčyny.

* * *

Siem słoŭ z kryža. „Ojča, daruj im"... Nia pamiataj, Boža, prawiny našaj i ajcoŭ našych i nie rabi pomsty za hrachi našy.

„Siańnia budzieš sa mnoj u rai"... Ja wielmi slaby, Boža moj, ale zaŭsiody ŭ Tabie nadzieja maja. Pazwol mnie dajści da Ciabie.

„Žančyna, woś Syn twoj"... Waźmi i mianie, Matuchna, za syna swajho.

„Eli—Eli, Boža moj, Boža moj, čamu-ž Ty pakinuŭ mianie"? U ciažkuju minutu žyćcia ŭspamažy, Boža, słaby duch moj!

„Smahnu"... Chryste, zapali ŭ žyłach maich pał da praŭdy, cnoty, charastwa,—bo ŭsio heta z nieba jość.

„Dakanałasia"... Usio kančajecca: i muki i słozy. Daj Boža, kab mety žyćcia majho nikoli nia zhubiŭ ja.

„U ruki Twaje addaju ducha majho"... Jezu, budź pry majej śmierci!

* * *

Jezus umiraje. Hledziačy, Jezu, na cudoŭnuju śmierć Twaju, bilisia ludcy ŭ hrudzi swaje ad žalu, a sotnik pryznaŭ, što Ty sapraŭdy Syn Božy. Z pakoraj uderusia i ja ŭ hrudzi, bo ŭmiraješ i za maje hrachi. Ale śmierć Twaja napaŭniaje serca majo nadziejaj, bo achwiara Twaja „znosić hrachi świetu". Baranak Božy, dzieła majho zbaŭleńnia zabity, zžalsia nada mnoju!

III. ZAKANČEŃNIE.

(Ad Kamunii da kanca. Možna malicca stojačy).

Chrystus u hrobie. Chryste, Wybaŭca moj! Kolki razoŭ pryjmaju Ciabie samoha ŭ Eŭcharystyi, prašu sercam całym: kab istota błahaja maja nia była hrobam zimnym dla Ciabie! Daj, o Jezu, kab złučajučysia z Taboj u Kamunii, ja pieramianiŭsia ŭ Ciabie samoha, nabirajučy siły Božaje Twajej. Boža, žywi zaŭsiody ŭ całaj istocie majej, pranikajučy jaje ciapłom Twajej łaski, ahniom Twa-

jej miłaści. Pryznajusia, što ja hetaha niahodny, Boža moj, ale-ž Ty dziela dabra dušy majej zyjšoŭ až da hrobu: nie dapuści-ž zmarnawacisia zasłuham krywi Twajej u majej dušy. Ačyści mianie!

* * *

Z umioršych paŭstańnie. Ustaŭ Ty z hrobu, Chryste, admienienym na ciele, pakidajučy tolki šled piaci Ran. Daj, o Jezu, i mnie łasku adziecca ciełam admienienym uzoram Twaim, kali ŭstanu na strašny sud Twoj. Trywohaj prajmajuć mianie słowy Apostała Twajho: „Usie z hrobu ŭstaniem, ale nia ŭsie pieramienieny budziem". Dyk malu Ciabie, o Jezu, kab ciela Twajo światoje i kroŭ darahaja, što ŭ Kamunii pryjmaju, ućcierahli mianie na žyćcio wiečnaje.

Ušeście ŭ nieba. O Chryste Jezu, zasyłaju jašče ščyruju prośbu maju dziela zbaŭleńnia majho i chwały Twajej. Abiacaju ŭ cełym žyćci maim šukać woli Twajej, a ścierahčysia hrachoŭ z usiej siły majej. Zmacuj, o Jezu, hetu achwotu maju: daj mnie zrazumieńnie prawa Twajho, kab nia błudziŭ ja, nie paznajučy dabra i zła. Malu Ciabie praz tajnicy Twajho Uskrašeńnia i Ušeścia: budź pry mnie ŭ spakušeńniach žyćciowych i ŭ apošniuju chwilinu majho ziamnoha bytawańnia. Amen.

MALITWY

paśla cichaj Imšy św.

Try razy: Prywitana budź i h. d.

Budź pazdaroŭlena Kniahinia, Maci Miłaserdzia i Nadzieja naša — budź pazdaroŭlena! Ciabie kličam my wyhnany dzieci Ewy, da Ciabi ŭzdychajem z stohnam i płačam na hetaj šloz dalinie. A Ty, o Zastupnica naša, swaje miłasernyja wočy na nas źwiarni! A Jezusa, bahasłaŭleny płod ułońnia Twajho, nam pa wyhnańni hetym akažy. O spahadna, o litosna, o miłaja Dziewa Maryja.

— Malisia za nas, świataja Maci Boža.

— Kab stalisia my hodny abiacańniaŭ Chrystusa.

Malitwa.

Boža, prypyniśča našaje i siła, łaskawa ŭzhlań na narod, što Ciabie molić, i praz zastupnictwa Bahasłaŭlenaj i Niepawinnaj Dziewy Maci Božaj Maryi, z światym Jozefam, jaje Ulubiencam, światymi apostałami Twaimi Piatrom i Paŭłam i z usimi światymi, pasłuchaj litosna i łaskawa prośby, jakuju za nawarot hrešnych, za swabodu i ŭzwyšeńnie światoj Maci Kaścioła da Ciabie zanosim. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Światy Michale Archaniele, barani nas u zmahańni; proci złości i chitraści šatana budź nam abaronaj! Niachaj Boh jaho ŭstrymaje, pakorna taho prosim; a Ty, o Kniaziu wojska niabiesnaha, šatana i inšych złych du-

chaŭ, što na zhubu duš ludzkich pa świecie łunajuć, pry pomačy Božaj skiń ŭ piekła. Amen.

* * *

Bahasłaŭleny Boh.
Bahasłaŭlena Jaho światoje Imia.
Bahasłaŭleny Jezus Chrystus praŭdziwy Boh i praŭdziwy Čałaviek.
Bahasłaŭlena Imia Jezus.
Bahasłaŭlena Jaho Najświaciejšaje Serca.
Bahasłaŭleny Jezus u Najświaciejšym Sakramencie Aŭtara.
Bahasłaŭlena Wialikaja Boža Maci Maryja Najświaciejšaja.
Bahasłaŭlena Jaje światoje i Niepawinnaje Začaćcie.
Bahasłaŭlena Imia Maryi, Dziewy i Maci.
Bahasłaŭleny światy Jozef, Jaje Pračysty Ulubieniec.
Bahasłaŭleny Boh u swaich Aniołach i ŭ swaich Światych.
Najświaciejšaje Serca Jezusa—zmiłujsia nad nami. (T r y r a z y).

NIEŠPARY.

Niešpary — heta jość nabažensława wiačornaje i składajecca z 5 psalmaŭ, himnu, Magnificat (pieśni N. Dziewy Maryi) i malitwaŭ. Niešpary tym roźniacca ad Imšy, što ŭ ich niama achwiary, jakaja stanowić sutnaść Imšy św.

Ojča naš... Prywitana budź...
V. † Boža, prybudź mnie na pomač,
R. Panie, paśpiašy mnie na ratunak.
Chwała Ajcu...

Psalm 109.

Skazaŭ Pan (Boh) majmu Panu (Mesyjašu): siadź prawaruč mianie.

Pakul nie pałažu worahaŭ twaich, padnožžam noh twaich.

Berła mocy twajej spuścić Pan z Syjonu: panuj pasiarod niepryjacielaŭ twaich.

Pry tabie pawadyrstwa ŭ dzień mocy twajej razam z jasnaściu światych, z ułońnia pierad świetam ja radziŭ ciabie.

Prysiahnuŭ Pan i kajacca nia budzie: Ty jość światar na wieki pawodle abradu Melchizedecha.

Pan prawaruč ciabie, u dzień hniewu swajho pakanaŭ karaloŭ.

Budzie sudzić narody i dakanaje ruiny, pachilić mnohim na ziamli hałowy.

U darozie z ručaju pić budzie,*) dziela hetaha padnimie haławu.

Chwała Ajcu...

*) Daroha aznačaje tut žyćcio Mesyjaša, a ručaj — usie ciarpieńni jahony.

Psalm 112.

Chwalecie, dzieci, Pana, chwalecie imia Božaje.

Niachaj budzie bahasłaŭlena imia Pana, adciapier i až na wieki.

Ad uschodu sonca až da zachadu słaŭnaje imia Boha.

Bo Pan wysoki nad usie narody i nad niebam slawa jahona.

Chto jak Pan Boh naš, katory prabywaje na wyšyni, adnak widzić nizkich na niebie i na ziamli.

Padymaje z ziamli słaboha, a z śmiaćcia wywyšsaje ŭbohaha.

Kab dać jamu miesca razam z pawadyrami, z pawadyrami narodu swajho.

Jon čynić, što biaździetnaja matka, u domie ciešycca synami.

Chwała Ajcu...

Psalm 121.

Uzradawaŭsia ja tym, što mnie było skazana: pojdziem u dom Božy.

Stali nohi našyja, ŭ sieńiach twaich, Jeruzalimie.

Jeruzalimie, što buduješsia jak horad, ty złučaješ usich ŭ sabie.

Bo tudy chadzili ŭsie pakaleńni Božyja, kab pawodle zakonu Izrailawaha sławić imia Boha.

Tam pastaŭleny sudździoŭskija trony, trony ŭ domie Dawida.

Prasiecie supakoju dla Jeruzalimu, i dastatku dla milujučych jaho.

Niachaj budzie supakoj u ścienach twaich i dastatak u budynkach twaich.

Dziela bratoŭ i bližnich maich, prašu supakoju dla ciabie.

Dziela domu Pana Boha našaha, žadaju dabra dla ciabie.

Chwała Ajcu...

Psalm 126.

Kali Boh nia zbuduje domu, daremna trudziacca tyja, što jaho budujuć.

Kali Boh nie ŭściaraže miesta, daremna nia śpić toj, što jaho ściaraže.

Daremna wam ustawać dodnia, ustawajcie adpačyŭšy, katoryja strudžany pracaj.

Jon dajeć son swaim miłym: woś syny, zapłata płodu ŭlońnia, buduć spadčynaj Božaj.

Jakimi jość strely ŭ ruce silnaha, takimi buduć syny pakryŭdžanych.

Bahasłaŭleny čaławiek, katory hetak spoŭniŭ žadańnie swajo, nie zaŭstydajecca, kali budzie hawaryć u sudzie z niepryjacielami swaimi.

Chwała Ajcu...

Psalm 147.

Chwali Jeruzalimie Pana, chwali, Syjonie, Boha twajho.

Bo dzmacawaŭ zasowy bramaŭ twaich i bahasławiŭ synom twaim.

Jon daŭ supakoj u hranicach twaich i nasyčaje ciabie zbožžam najlepšym.

Jon pasyłaje zahady swaje na ziamlu i wielmi skora razychodzicca słowa Jaho.

Jon pasyłaje śnieh jak woŭnu, a imhłu rassypaje, jak popieł.

Jon kidaje lod jak hrudy—pierad zimnom jaho chto-ž ustaić?

Pašle słowa swajo i rastopić ich, pawieje wiecier jahony i papływuć wody.

Jon abjaŭlaje słowa swajo Jakubu, sprawiadliwaść i pastanowy swaje Izrailu.

Nia čyniŭ tak niwodnamu narodu, pastanowaŭ swaich nie adkryŭ im.

Chwała Ajcu...

Ad pačatku i prad wiakami ja stworana i až da budučaha wieku być nie pierastanu, a ŭ światoj sialibie słužyła ja prad Im.

Bohu chwała.

Himn da Matki Božaj.

Ave maris stella,	Witaj zorka mora,
Dei Mater Alma,	Karmicielka Boha
Atque semper Virgo,	I zaŭsiody Dziewa,
Felix coeli porta.	Da nieba daroha.
Sumens illud Ave	Ŭzlaŭšy prywitańnie
Gabrielis ore,	Z wusnaŭ Habryjela,
Funda nos in pace,	Daj spakoj nam mocny
Mutans Hevae nomen.	Źmienaj imia Ewy.
Solve vincla reis,	Z winnych skiń akowy,
Profer lumen caecis,	Zrok daruj niawisnym,
Mala nostra pelle,	Wyzwal nas ad hrechu,
Bona cuncta posce.	Abdary ŭsim dobrym.
Monstra Te esse Matrem,	Pakažysia Matkaj,
Sumat per Te preces,	Niachaj p r y j m i e prośby,
Qui pro nobis natus,	Chto dla nas radziŭsia,
Tulit esse Tuus.	Być Twaim nia hardziŭ.
Virgo singularis,	D z i e w a niazwyčajna
Inter omnes mitis,	Ź usich pakorna,
Nos culpis solutos,	Nam daruj niawinnaść,
Mites fac et castos.	Pakoru i čystaść.
Vitam praesta puram,	Daj žyćcio čystoje
Iter para tutum,	Šlach zhatuj blaśpiečny,
Ut videntes Jesum,	Widziačy Jezusa,
Semper collaetemur.	Kab ciešyliś wiečna.
Sit laus Deo Patri,	Chwala Bohu Ojcu,
S u m m o Christo decus,	I Chrystusu slawa,
Spiritui Sancto,	I Duchu światomu,
Tribus honor unus.	Trom adnaki honar.

Amen.

V. Pazwol mnie chwalić Ciabie, Dziewa Najświaciejša.

R. Daj mnie moc proci Twaich niepryjacielaŭ.

Magnificat.

Wialičaje duša maja Pana i ŭzradawaŭsia duch moj u Bohu, Zbaŭcy maim.

Bo ŭzhlanuŭ na pakornaść služki swajej: woś adhetul bahaslaŭlenaj buduć nazywać mianie ŭsie narody.

Bo wialikija rečy ŭčyniŭ mnie Toj, katory mahutny jość i światoje imia jaho.

I milaserdzie jahona z pakaleńnia ŭ pakaleńnie, dla tych, što bajacca jaho.

Ŭčyniŭ mahutnaść rukoju swajeju i rassiejaŭ tych, što wynosiacca dumkami serca swajho.

Skinuŭ mocnych z pasadu i pawysiŭ pakornych.

Halodnych zdawoliŭ dabrom, a bahatych z ničym adprawiŭ.

Pryniaŭ Izraila, sluhu swajho, uspomniŭšy ab milaserdzi swaim.

Jak hawaryŭ da ajcoŭ našych, da Abrahama i patomstwa jaho na wieki.

Chwala Ajcu...

Malitwa.

Daj nam, sluham Twaim, prosim Ciabie, Panie Boža, ciešycca zaŭsiodnym zdaroŭjem dušy i ciela, i praz slaŭnaje zastupnictwa bahaslaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi ad ciapierašniaha smutku być wolnymi i karystacca z wiečnaj radaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

† Pomač Božaja niachaj budzie z nami.

Ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Čaść III.

SAKRAMENTY.

Łaski, patrebnyja dla našaha zbaŭleńnia, dajuć nam Sakramenty, katoryja ŭsie ŭstanawiŭ Chrystus i biez katorych praŭdziwaha žyćcia duchowaha być nia moža. Sakramenty abymajuć sucelnaje žyćcio ducha našaha: ačyščajuć jaho, dajuć uzrost u cnoty, lučać z Boham. Datasawany jany da ŭsich patreb dušy. Dwa Sakramenty—Chrost i Pakuta — rodziać stan pryjaźni z Boham praz łasku ŭświačeńnia, druhija płać služać dla ŭtrymańnia i źwialičeńnia hetaje łaski i dzieła taho nazywajucca Sakramentami žywych. Try Sakramenty prymać možna tolki adzin raz u žyćci: Chrost, Kryžmawańnie i Kapłanstwa. Charaktar, jakim značać jany dušu, astajecca na wieki.

Kab kožny moh naležna karystacca hetymi Sakramentami i čarpać z ich siłu, patrebnuju da dobraha, chryścijankaha žyćcia, padajom tut karotkija nawuki ab Sakramentach i adnosnyja malitwy.

Chrost i Kryžmawańnie.

Chrost robić nas chryścijanami i daje začatki tych Boskich cnotaŭ wiery, nadziei i lubowi, katoryja służać asnowaj da paznańnia i miławańnia Boha. Kryžmawańnie ŭdziałajecca ŭ tym časie, kali ŭžo začynajem paznawać zło: na ŭzmacnieńnie duchowych sił u zmahańni z im. Chrostu dziciaci nie adkładaj, ale starajsia čym-chutčej achryścić. Dzicia — istota kwołaja: moža zachwareć i ŭmiorci biaz Chrostu*). Nia wier zababonam, što žančyny čaŭpuć ab budučynie dziciaci pa naradzinach. Jak dzicia wyhaduješ, takim i budzie. Karmi dobra, adziawaj čysta, wučy razumna i žartuj z usieńkich warožbaŭ. Budzieš hadawać u čystacie i bajaźni Božaj, to daść Boh budzie jano zdarowaje i pryhožaje. Kumoŭ wybiraj ludziej dobrych i tałkowych.

Pa Chroście kumy praz chwilinu pawinny pamalicca na intencyju achryščanaha, a nie ŭciakać strymhałoŭ z kaścioła.

Dzicia, katoraje trymaŭ ty da Chrostu, ličycca tabie swajakom z Chrostu. Nie zabywaj, kaho maješ chrośnikam i daj jamu pryklad žyćcia chryścijanskaha. Kali-b baćki twajho chrośnika pamiorli, abo žywučy nie staralisia dawiaści jaho da pieršaj spowiedzi i kamunii św., to twaim jość abawiazkam zrabić heta.

Kali da wašaj parachwii abo susiedniaj pryjaždžaje biskup dzieła adwiedzin, pastarajsia dziaciej da Sakramentu Kryžmawańnia pryhatawaci. Sakrament Kryžmawańnia tak zawiecca tamu, što biskup, dajučy hety Sakrament, značyć čało alejkam, katory zawiecca Chryzma abo Kryžma i pry hetym wyhawarwaje takija słowy: „Značu ciabie znakam kryža i ŭzmacniaju Kryžmam zbaŭleńnia". Da hetaha Sakramentu wybiary sabie adnaho świedku, katory niachaj pałožyć, padčas kali biskup padojdzie, ruku na prawaje plačo. Świedkaj dla chłapca pawinien być mužčyna, a dla dziaŭčaci—žančyna. Chto nie kryžmawany,

*) U kožnaj wioscy pawinien być chto nawučany chryścić dzicia z wady ŭ patrebie. Paliwajučy hałoŭku wadoj nakryž, treba adnačaśna kazać: „Ja chryšču ciabie ŭ imia Ajca i Syna i Ducha Światoha".

nia moža być świedkam. Pa kryžmawańni nie wychadzi z kaściola, ale čakaj až biskup daść bahaslawienstwa. Prad kryžmawańniem treba nawučycca katechizmaŭ i być u spowiedzi, chiba chto jašče maly. Ale ŭ našym lacinskim abradzie malych nia kryžmujuć. Nia možna prystupać da hetaha Sakramentu bolš razu. U slawianskim abradzie Sakrament hety ŭdzialajecca zaraz pa Chroście. U abradzie lacinskim kryžmuje tolki biskup.

Pakuta i Eŭcharystyja.

Sakrament Pakuty (spowiedź) ustanawiŭ Chrystus na adpuščeńnie hrachoŭ. „Kamu adpuścicie hrachi, buduć adpuščany: kamu zatrymajecie, buduć zatrymany". Patreba woś pryznacca da hrachoŭ, kab ksiondz moh asudzić, chto wart adpuščeńnia, a chto niepryhatawany da jaho. Spytaj swajho spawiadnika, jak časta maješ spawiadacca. Bo nia roŭna dla ŭsich spowiedź. Chto pracuje nad zdabyćciom chryścijanskaj daskanalnaści, pawinien čaściej spawiadacca, kab nia tolki ačyścicca z hrachoŭ, ale i wyrablać u swaim charaktary dobryja nawyčki (cnoty) pad kantrolaj duchoŭnaha kiraŭnika. Častaja spowiedź, heta — dwatydniowaja (abo i tydniowaja). Siarednaja — kožnaj pary hodu: heta značyć na wiasnu, uletku, uwosień i zimoj. Redkaja — heta raz u hod. Najlepiej zrobiš, kali wyspawiedaješsia što-miesiac. Tady ksiondz moža pazwolić kamunikawacca čaściej. A nie, to spawiadajsia kožnaje pary hodu. Raz u hod chodziać da spowiedzi tolki slaboj wiery, abo i horš. A jšče radziej—bylo-b hrecham, bo kožnaha hodu pawodle nakazu Kaściola, treba prystupicca da Eŭcharystyi. Z hrachoŭ wialikich treba spawiadacca kaniečna. Z hrachoŭ malych taksama treba, ale možna dastupić ich adpuščeńnia inačaj: aktam žalu i lubowi Boha. Najbolš poŭnaje adnak adpuščeńnie praz spowiedź i razhrašeńnie (absolucyju). Nia treba spawiadacca z taho, što ty sam nia ličyŭ hrecham,— chiba dziela spakoju sumleńnia, asabliwa kali ty sumlawaŭsia: ci hrech, ci nie. Kali chto sumyśla taić hrech ciažki, spowiedź jaho niawažnaja: tak, jakby i nia byŭ. Horš jašče,—bo prybyŭ nowy hrech, katory zawiecca świata-kradztwam,—a nawat dwa, kali prystupiŭ pa takoj spowiedzi da Eŭcharystyi. Kali-b niešta padobnaje zdarylasia, zaraz-ža skažy ab hetym spawiadniku i pryznajsia wa ŭsim. Pryhatujsia-ž dobra zaŭsiody prad spowiedziaj, kab paśla nia mieć zhryzoty, što blaha spawiadaŭsia.

Kab dobraja byla twaja spowiedź, prypomni sabie hrachi ad apošniaj ważnaj spowiedzi: najpierš ciažkija, paśla malyja. Pierabiraj u myśli prykazańni Božyja, kaścielnyja, hrachi haloŭnyja, hrachi čužyja z našaj winoj, hrachi proci Ducha Światoha i inšyja, jak maješ u katechizmie. A pomni, što biaz pomačy Božaj ani dobra prypomniš, ani pažaleješ, što zhrašyŭ. Mocna treba malicisia, kab paznać hrachi, ich złość i patrebu paprawy. Spowiedź biaz žalu i pastanaŭleńnia paprawy ničoha niawarta. To-ž prasi Boha, kab Jon daŭ hety žal i achwotu da paprawy. A jak ščyra prasić budzieš, budź spakojny, što spowiedź twaja ŭdasca. Nie hawary na spowiedzi ničoha niepatrebnaha i lišniaha, nia zwalwaj winy na kaho druhoha i pomni, čaho pryjšoŭ: kab paprawicca z bludoŭ swaich. Paśla spowiedzi prasi Boha wytrywałaści, dziakujučy za lasku darawańnia hrachoŭ i adpraŭ naznačanuju pakutu.

Malitwy prad spowiedziaj.

(Da Ducha Światoha).

O Duchu Światy! Pahlań milaserna na mianie hrešnaha i zžalsia, bo ciemra hłybokaja zalahła dušu maju. Daj-ža mnie swajho świątła Boskaha paznaci hrachi maje i paprawicca ščyra. Maju dobruju wolu, o Boža, pryznacca z žalem da ŭsich prawinaŭ maich i kajacca praŭdziwa. Ty ŭspamažy pamiać i wolu maju. O Najświaciejšy Razdaŭca łaski i praŭdy! Budź sa mnoj u hetaj tak ważkaj hadzinie i daj łaskawa ačyścicca mnie z hrachoŭ maich, uzyjści na nowuju darohu žyćcia, ducham zlučycca z Chrystusam na žyćcio lepšaje, čyściejšaje, milaje Bohu i ludziam.

Rachunak sumlennia.

Ciapier prypomni sabie hrachi procič Boha, ludziej i siabie samoha, hrachi dumkaj, słowam i čynam. Prypaminaj ad apošniaj spowiedzi, prabiahajučy dumkaj usie padziei swajho žyćcia. Prypaminaj tak-ža i ličbu hrachoŭ; kali nia zmožaš dobra prypomnić liku, to prynamsi prypomni, skolki razoŭ ty mieniej-bolej dapuściŭsia jakoha hrechu i jak prypomniš, tak i skažy na spowiedzi: prosta, ščyra i adkryta.

Prykazańni Božyja:

I. Ci maliŭsia? Ci paznawaŭ swaju wieru? Ci nia čytaŭ knižak biazbožnych? Ci nia wieryŭ u waražbu i zababony? Ci nia stydaŭsia swajej wiery i relihijnych praktyk? Ci nia chistaŭsia ŭ wiery?

II. Ci nie prysiahaŭ daremna abo na [fałš]? Ci z [z]našanaj wyhawarwaŭ Imia Božaje, N. Dziewy Maryi i Światych Božych? Ci nia bluźniŭ praciŭ Boha?

III. Ci nie [s]pracawaŭ u światočnyja dni ciažka?

IV. Ci pa[w]ažaŭ bačku i matku? Ci nie dawodziŭ ich swaimi pastupkami da smutku i słoz? Ci šanawaŭ staršych?

V. Ci nia biŭ kaho i nię paškodziŭ kamu na zdaroŭji? Ci swajo žyćcio i zdaroŭ[je] šanawaŭ? Ci nia muč[yŭ] žwiarat?

VI. Ci nia dumaŭ dabra[w]olna ab biasstydnych rečach? Ci nie zabaŭlaŭsia biasstydna z saboju abo z kim? Ci nia šukaŭ akazii da raspusty? Ci nie hawaryŭ ab brydkich rečach? Ci nie dapuskaŭsia jakich brydkich učynkaŭ? Moža kaho zhoršyŭ?

VII. Ci nia ŭkraŭ čaho? Ci nie zrabiŭ škody abo kryŭdy? Ci nie ašukaŭ kaho? Ci addaŭ ułaśniku znojdzienuju abo ŭkradzienuju reč?

VIII. Ci nia świedčyŭ fałšywa? Moža ŭdawaŭ kaho niesprawiadliwa, moža ihaŭ i čarniŭ bližnich? Moža praklinaŭ? Moža fałšywa świedčučy zrabiŭ kamu kryŭdu?

IX—X. Ci nie hrašyŭ pažadańniem čužoj rečy? Ci nia byŭ prahawity? Moža žadaŭ zrabić [z]ło drenn[a]je?

Prykazańni kaścielnyja.

I. Ci świata naležna światkawaŭ?

II. Ci byŭ u światočny dzień na Imšy św.? Ci ŭšanawaŭ miesca świątoje? Ci swaimi zachawańniem nie pieraškadžaŭ kamu malicca?

III. Moža ŭ posnyja dni jeŭ z miasam?

IV. Ci byŭ u Wialik[a]dnaj spowiedzi i Kamunii św.?

V. Ci ŭ W. Poście abo Adwencie nie chadziŭ na bali abo hučnyja wiečaryny i hulni?

Hrachi haloŭnyja.

Ci nie pahardžaŭ ludziej, ci nia byŭ prahawity, niaprystojny, hniaŭliwy, zawidny, laniwy, ci nia bylo pjanstwa? Paznaj, jakaja u ciabie najbolšaja zahana i starajsia siabie pieramahčy. Spytajsia tak-ža ŭ siabie, ci dobra spaŭniaŭ swaje abawiazki?

Hrachi prociŭ Ducha św.

Moža spadziawaŭsia na dabratu Božuju i hrašyŭ? Moža traciŭ nadzieju na milaserdzie Božaje i ŭpadaŭ u rospač? Moža ŭporysta adkidaŭ jakuju praŭdu wiery? Moža zawidawaŭ łaski Božaj bližniamu? Moža byŭ zakamianiely ŭ hrachoch i adkladaŭ pakutu až da śmierci?

Hrachi čužyja z našaj winy.

Moža zahadywaŭ kamu hrašyć, moža namaŭlaŭ, moža radziŭ, moža pamahaŭ abo nie pieraškadžaŭ hrašyć? Moža pakryŭ čužy hrech, a moža chwaliŭ ci baraniŭ čužy hrech?

Čytajučy hety rachunak sumleńnia, prypaminaj sabie ŭsie swaje prastupki i ŭkladaj ich u pamiaci. Na kartačcy zapiswać nia radzicca (z wyniatkam tych, što majuć wielmi slabuju pamiać), bo spawiadacca treba nia z kartački, ale z serca.

Kali ŭžo ŭsio prypomniš, zbudzi ŭ dušy ščyry žal, što Boha aśmieliŭsia źniawažyć i pastanaŭlaj paprawicca.

Malisia choć-by tak:

Malitwa.

Widziš, o Boža moj, prad saboj hrešnika, katory Ciabie mnoha raz aśmieliŭsia źniawažyć. Ale prašu pakorna darawaci: serca raskajenaha nie adkidaj, o Boža! Dziakuju ščyra, što pazwoliŭ mnie dačakacca dnia siańniašniaha i nie pakaraŭ mianie śmierciaj. Dziela zasluhi Chrystusa, nadzieju maju, što hrachi maje ŭ hetaj spowiedzi adpuściš. Kajusia za ŭsie bludy maje, o moj Boža, bo samachoć abražaŭ Ciabie, Ajca majho najlepšaha. Daj mnie luboŭ Twaju, chaču mocna Ciabie lubici, i dziela taho sumna mnie, što ja iznoŭ zhrašyŭ. Pakinuŭ Ciabie, nie chacieŭ łaski Twajej, uzhardziŭ Taboj! O Boža, Ty Najdaražejšy Skarb moj, jakža mahu razłučycca z Taboj! O Boža! Kajusia za ŭsie hrachi maje: wialikija i malyja. Pastanaŭlaju bolš nie hrašyć i pilna pracawać nad paprawaj swajho charaktaru. Lepiej mnie ŭmiorci, jak praz hrech stracić Ciabie, Boža Najmilejšy!

Kali ŭžo pryjdzie twoj čarod spawiadacca, prystupisia da spawiadnicy, uklenč, pieražahnajsia i skažy: „Pachwalony Jezus Chrystus", kali spawiadnik adkaža, skažy: kali byŭ u spowiedzi i ci pakutu naznačanuju adprawiŭ, a potym hawary swaje hrachi biaz nijakaha stydu, pierakručwańnia abo zwalwańnia winy na kaho druhoha.

Skončyŭšy ŭsio, skažy, što bolej ničoha nia pomniš, za hrachi žalieješ i chočaš paprawicca. Dalej sluchaj, jakija spawiadnik budzie dawać tabie rady i napaminańni, zapamiataj dobra, što budzie wyznačać za pakutu, a kali stanie adhawarywać razhrašeńnie, bisia ŭ hrudzi i kažy: „Boža, budź milaściwy mnie hrešnamu". Kali spawiadnik zastukaje, dajučy znak, što spowiedź užo skončylasia, pieražahnajsia, adyjdzi, uklenč pierad aŭtarom i adhawary malitwy pa spowiedzi i zadanuju pakutu.

Malitwy pa spowiedzi.

O Jezu Mily! Jak hłyboka być pawinien Tabie ja padziačnym za adpuščeńnie hrachoŭ maich, dziela zasłuhi Krywi Twajej! Całym sercam Tabie addajusia i žadaju mocnaj achwotaj iści ŭ ślady Twaje. Maju nadzieju, što bolš Ciabie ŭžo nia ŭtraču. Ty adzin hodny najhłybiejšaj lubowi majej i ja pastanaŭlaju, što nie złamaju prawa Twajho. Ty aświaci mianie i pakažy darohu, jakoj iści maju, adnoŭleny na duchu. Budu, o Boža, staranicca hrechu, znajučy swaju słabaść. Wyścierahacca budu ludziej, katoryja na hrech wiaduć. Daj-ža mnie łasku wytrywałaści i barani ŭ pakusach! O Maryja, nie pakidaj mianie ŭ sumliwaści! Budź zorkaj prawodnaj na pustyni majho bytawańnia!

Tut adhawary naznačanuju pakutu. Kali maješ čas pierad spowiedzjej, ci pa spowiedzi, abo pierad Kamunijaj św., adčytaj Pakutnyja Psalmy. Jany majuć u sabie mnoha natchnionych dumak. Hetyja dumki pamohuć tabie nawiarnucca ščyra da Boha i adpakutawać za hrachi.

PAKUTNYJA PSALMY.

Antyfona. Nia pomni, Panie, ab prastupkach našych abo baćkoŭ našych i nie karaj nas za hrachi našy.

Psalm 6.

Panie, nia ŭ jaraści Twajej winuj mianie, ani ŭ hniewie Twaim karaj mianie.

Zžalsia nada mnoju, Panie, bo ja chwory: azdarawi mianie, Boža, bo strywožany kości maje.

I duša maja strywožana wielmi: a Ty, Panie, dakul-ža adwiartacisia budzieš?

Abiarni sia, Panie, dy wyrwi dušu maju: wybaŭ mianie dziela miłaści swajej.

Bo ŭ śmierci niama, chto ab Tabie pomni-by, a ŭ piekle chto-ž Tabie budzie dawać chwału?

Ja stradziŭsia ŭ ŭtahnańni maim, abmywaju što-noč łoža majo: ślazami swaimi paliwaju paściel maju.

Strywožany ad zhryzoty wočy maje, sastareŭsia ja miży ŭsich worahaŭ maich.

Adstupiecie ad mianie ŭsie, što robicie nieprawotu: bo pačuŭ Boh hołas płaču majho.

Pačuŭ Pan maleńnie majo, pryniaŭ Pan malitwu maju.

Niachaj zasaromiacca i zatrywožacca mocna ŭsie worahi maje: niachaj nawiernucca i zastydajucca wielmi skora.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 31.

Ščaśliwyja, katorym darawany nieprawoty i čyje pakrylisia hrachi.

Ščaśliwy čaławiek, katoramu nie paličyŭ Pan hrechu i ŭ dušy katoraha niama zdrady.

Dziela maŭčańnia majho ŭstareli kości maje, dziela narakańnia majho cely dzień.

Bo dzień i noč ciažyła nada mnoj ruka Twaja: awiarnuŭsia ja ŭ biadzie majej, kali ŭkałołasia ciernie.

Hrech moj raskazaŭ Tabie i

niesprawiadliwaści swajej nia skrywaŭ.

Skazaŭ: wyznaju Bohu proci siabie niesprawiadliwaść maju; Ty adpuściŭ biazbožnaść hrechu majho.

Dziela taho budzie malicca da Ciabie ŭsiaki nabožny, u času dahodnym.

Bo ŭ patopie wod mnohich —jany da jaho nia prybližucca.

Ty maja schowa ad turboty, jakaja mianie aharnula: radaść maja, wybaŭ mianie ad tych, što mianie abstupili.

Dam tabie rozum (kaža Boh) i nawuču ciabie, pa jakoj darozie chadzici; uzmacniu nad taboju wočy maje.

Nia budzie-ž jak koń, abo mul, u katorych niama rozumu.

Wuzdoju i cuhlami ściśni ščoki tych, katoryja da Ciabie nie prybližajucca.

Šmat pakarańnia na hrešnaha, ale chto maje nadzieju na Boha, miłaserdzia dastupić.

Wiesialeciesia ŭ Bohu dy radujciesia sprawiadliwyja; chwaleciesia ŭsie, chto prostaha serca.

Chwala Ajcu i h. d.

Psalm 37.

Panie, nia ŭ jaraści Twajej winuj mianie, ani ŭ hniewie Twaim karaj mianie.

Bo streły Twaje ŭkałolisia ŭ mianie: i natužyŭ Ty nada mnoj ruku swaju.

Niama zdaroŭja ŭ ciele maim dzieła hniewu Twajho, niama supakoju kaściam maim dzieła hrachoŭ maich.

Bo nieprawoty maje pierawyšyli haławu maju: i jak ciažkoje bieremia zaciažyli nada mnoju.

Razhnili i papsawalisia rany maje, dzieła niarozumu majho.

Biednym ja staŭsia i sahnuŭsia zusim: cely dzień chadžu sumujučy.

Bo nutro majo poŭnaje naruhańnia: a niama zdaroŭja ŭ ciele maim.

Zbiedžany i ŭpakorany ja wielmi: hałašu ad stahnańnia serca majho.

Panie, prad Taboj usio pažadańnie majo, i stohny maje ad Ciabie nia ŭkryty.

Strywožylisia serca majo, pakinuła mianie siła maja, a światło wočej maich i jaho niama pry mnie.

Pryjacieli maje i blizkija maje naproci mianie padyjšli i stali.

I katoryja pry mnie byli, stali zdaloku, a hwałtawali mianie tyja, što dušy majej šukali.

I tyja, što šukali blahoha na mianie, hawaryli pustoje: a cely dzień ab zdradzie razważali.

A ja, jak hluchi, nia čuŭ i byccam niamy nie raskrywaŭ swaich wusnaŭ.

I staŭsia jak toj čaławiek, što nia čuje: i što nia maje apraŭdańnia ŭ wusnach swaich.

Bo ŭ Tabie, Panie, mieŭ ja nadzieju: Ty mianie pačuješ, Panie Boža moj.

Bo ja skazaŭ, kab časam nia ciešylisia nada mnoju worahi maje, i kali pachisnucca nohi maje, kab nie hawaryli mnoha.

Bo ja na bičawańnie hatowy: i bol moj zaŭsiody prada mnoju.

Bo nieprawatu swaju ja wy-

jaŭlu: i dumać budu ab hrachoch swaich.

A worahi maje żywuć i zmacawalisia nada mnoju: i razmnożylisia tyja, što źnienawidzieli mianie niesprawiadliwa.

Što addajuć złom za dabro, wystupali praciŭ mianie, tamu što ja łšoŭ uśled za dabratoju.

Nie pakidaj mianie, Panie Boża moj: nie adstupaj ad mianie.

Paśpiašy na pomač mnie: Panie Boża, zbaŭleńnie majo.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 50.

Zžalsia nada mnoju, Boža...
(Hladzi ŭ „Malitwach wiačornych" str. 25).

Psalm 101.

Panie, pačuj malitwu maju: a hołas moj niachaj da Ciabie dojdzie.

Nie adwaročwaj abličča swajho ad mianie: u toj dzień, kali ja sumuju, nachili da mianie wucha Twajo.

Jakoha-tolki dnia pryzywać Ciabie budu, skora wysłuchaj mianie.

Bo źnikli jak dym dni maje, a kości maje wysachli jak treski.

Staŭsia ja jak padkošanaja trawa i źwiała serca majo: što zabyŭsia ja spažywaci chleb moj.

Ad hołasnaha stohnu majho, prysochli kości maje da cieła majho.

Staŭsia ja padobnym da pelikana na pušču; staŭsia jak načny ptach u pustyni.

Nia spaŭ ja, i staŭsia jak wierabiej na strasie adzinoki.

Uwieś dzień naruhalisia mnie maje niapryjacieli: a tyja, što chwalili mianie, praciŭ mianie prysiahali.

Dzieła taho ja popieł jeŭ jak chleb, a napitak moj miašaŭ z płačam.

Dzieła hniewu i abureńnia Twajho: bo Ty padwyšyŭšy skinuŭ mianie.

Dni maje praminuli jak cień, a ja wysach jak siena.

Ale Ty, Panie, na wieki trywaješ: a pamiać Twaja z rodu ŭ rod.

Ty ŭstaŭšy źmiluješsia nad Syjonam: bo ŭžo čas źmiławańnia nad im, užo pryśpieŭ čas.

Bo darahimi stali słuham Twaim mury jaho: i žalejuć ziamlicy jahonaj.

I buduć bajacca narody Imieńnia Twajho, Panie: i ŭsie waladary ziamnyja chwały Twajej.

Bo Pan zbudawaŭ Syjon: i źjawiŭsia ŭ sławie swajej.

Uzhlanuŭ na malitwu pakornych: i nia ŭzhardziŭ ich prośbaj.

Niachaj zapišacca heta ŭ pakaleńni patomnym: a narod, katory budzie stworany, chwalić budzie Pana.

Bo hlanuŭ z wyšyni świataj swajej: Pan z nieba na ziamielku pahlanuŭ.

Kab pačuci stohn zakawanych: kab raźwiazać synoŭ tych, što byli zabity.

Kab jany sławili ŭ Syjonie Imia Božaje, a chwału Jaho ŭ Jeruzalimie.

Jak źbiarucca ŭ wadno narody, i waladary, kab Panu służyci.

Adkazaŭ jamu darohaj mocy swajej: karotkaść dnioŭ maich daj mnie paznaci.

Nie biary mianie na palawinie dnioŭ maich: bo lety Twaje z rodu ŭ rod trywajuć.

Na pačatku Ty, Panie, ziamlu zasnawaŭ: a tworam ruk Twaich jość nieba.

Jany zahinuć, ale Ty astanieššia, i ŭsieńka jak adzieža pastareje.

I jak wopratku pieramieniš ich, i admieniacca: a Ty toj samy zaŭsiody, i lety Twaje nie pierastanuć.

Syny sluh Twaich žyci buduć: a patomstwa ich na wieki nie źwiadziecca.

Chwala Ajcu i h. d.

Psalm 129.

Z hłybi... kliču da Ciabie, Panie: Panie pačuj holas moj.

Niachaj buduć wušy Twaje ŭważny, na holas maleńnia majho.

Kali budzieš zważać na niaprawoty, Panie: Panie, a chto-ž ustaić?

Bo ŭ Ciabie jość umilaściŭleńnie: i dziela zakonu Twajho čakaŭ Ciabie, Panie.

Čakała duša maja na słowa Jaho: nadzieiłasia duša maja na Boha.

Ad ranišniaj warty aż da nočy: niachaj Izrail nadzieicca ŭ Panu.

Bo ŭ Pana jość miłaserdzie i bahataje ŭ Jaho adkupleńnie.

I Jon adkupić Izraila: z usich niaprawotaŭ Jaho.

Chwala Ajcu i h. d.

Psalm 142.

Panie, pačuj malitwu maju, pryjmi maleńnie majo pawodle praŭdy Twajej: wysłuchaj mianie pa sprawiadliwaści Twajej.

I nie ŭwachodź u sud z słuhoju Twaim: bo nie apraŭdajecca prad Taboj nichto z žywych.

Bo zaŭziaŭsia worah na dušu maju: panižyŭ da ziamli žyćcio majo.

Pamiaściŭ mianie ŭ ciemry, jak mierćwiakoŭ spradwieku: i zatužyŭ wa mnie duch moj, strywožyłasia wa mnie serca majo.

Prypaminaŭ ja dni staradaŭnyja, razważaŭ usie sprawy Twaje: učynki ruk Twaich raźbiraŭ ja.

Wyciahnuŭ ja da Ciabie ruki maje: duša maja, jak ziamla biez wady — pry Tabie!

Čymchutčej wysłuchaj mianie, Panie: asłabieŭ duch moj.

Nie adwaročwaj abličča Twajho ad mianie: bo stanu padobnym da tych, što schodziać u mahiłu.

Daj mnie zrańnia pačuć miłaserdzie Twajo, bo ŭ Tabie mieŭ ja nadzieju.

Pakažy mnie darohu, katoraj iści maju: bo da Ciabie padniaŭ ja dušu maju.

Wyrwi mianie ad worahaŭ maich, Panie, da Ciabie ja prybieh: nawučy mianie spaŭniaci wołu Twaju, bo Ty Boh moj.

Duch Twoj dobry zawiadzie mianie ŭ kraj sprawiadliwy: dziela Imieńnia Twajho, Panie, ažywiš mianie praŭdaj swajej.

Wywiadzieš z uciśnieńnia dušu maju: a ŭ miłaserdzi Twaim razhoniš worahaŭ maich.

I zahubiš usich, chto mučyć dušu maju: bo ja słuha Twoj.

Chwala Ajcu i Synu i Duchu światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki viečnyja. Amen.

Antyfona. Nia pomni, Panie, ab prastupkach našych abo baćkoŭ našych i nie karaj nas za hrachi našy. †

Malitwy prad Kamunijaj.

Budź dobra pryhatawany na prynia̋ćcie Eŭcharystyi, bo samoha Chrystusa haścić budzieš u dušy swajej. Heta značyć, što maješ być čystym na dušy i ŭ pak~rnym pažadańni zlučycca z Samym _oaŭcam. Nie zapuščajsia ŭ wučonyja doślady, ale malisia jaknajpraściej, jak-by haworačy z Chrystusam. Nie kažy mnoha, ale adčuwaj prysutnaść Božuju; wier, nadziejsia i takim prystupi da Chrystusa, kab paśla moh skazać z św. Paŭlam: „Usio mahu z Tym, katory daje mnie siłu". Nie śpiašajsia, kab prystupić pieršym, jak ludziej šmat, kab nie rabić natoŭpu. Budź čysta adzietym na znak ważnaści časiny.

Ab Kamunii pomni woś što: Niama silniejšaha sposabu na žyćcio čystaje, światoje, a prynamsia sprawiadliwaje, jak Kamunija.

Niama bolšaje łaski dla našaj luckoj natury, jak heta tajničnaje złučeńnie z Boham — Kamunija.

Niama čałavieka, katory, paniaŭšy miłaść Božuju ŭ Eŭcharystyi, nie zahareŭ-by sam ahniom lubowi da Boha i ludziej.

Niachaj ciabie nia dziwić, što ludzi nia ŭmiejuć karystać z Eŭcharystyi, choć časta prystupajucca. „Mnoha pazwanych, ale mała wybranych". Čałaviek umieje i światoje źniawažyć, bo idzie za modaj blahoha świetu. A świet niazdatny zrazumieć Chrystusa pakornaha, ubohaha, ukryžawanaha: a tym-bolš ukrytaha ŭ aŭtaroch światyniaŭ.

„Nia moža čałaviek — kaža Salamon — ukryć ahniu za pazuchaj, kab adzieža nie zaharelasia". Padobna nia možna łučycca ŭ Eŭcharystyi z Ahniom Miłaści — Chrystusam, i nie zaharecca Jaho kachańniem praŭdy, Jaho samaadračeńniem, trudawitaściaj, achwiaraju za ludziej. Kali kaho Kamunija nie papraŭlaje, to pryčyny šukać treba ŭ im samym, a nia ŭ hetaj Boskaj ustanowie, kala katoraj — jak kala asiarodka — hurtujecca celaje žyćcio duchowaje chryścijan-katalikoŭ. Moj bracie, niachaj dobra zapišucca ŭ pamiaci twajej woś hetyja słowy Zbaŭcy: „Chto nie spažywaje Cieła Majho i nia pje Krywi Majej, nia budzie mieci žyćcia ŭ sabie".

Malitwa.

Idzie woś ščaśliwaja chwilina, a Chrystus zyjdzie da majej dušy. Bač-ža, duša maja, bo Toj, chto prychodzie, jość Boham twaim. Prymi-ž Jaho z pašanaj, lubowi poŭnaj. Pryjdzi, o Jezu: serca majo haryć pažadańniem byci z Taboju, zažyć Boskim žyćciom Twaim. Paśpiašy, o Jezu, uziać serca majo na ŭłasnaść, kab nie dzialiŭ ja Jaho miž Boham i mamonaj. Pryjdzi, o moj Miły Boža, Najwyšejšaje Dabro majo, Skarb moj, Žyćcio, Praŭda, Luboŭ i — ŭsio majo, što tolki być moža darahim dla ŭsieńkaj istoty majej. Chacieŭ-by pryniać Ciabie z takoj nabožnaściaj, jak dušy światyja: jak Twaja Maci świataja, kali prymała Ciabie z ruk pieršych kapłanaŭ - Apostałaŭ. O Maryja, hlań miłaściwa hetaj časiny na mianie, bo prystupaju da abjadnańnia z Najmilej-

žym Synam Twaim. Padaj-ža mnie Jaho, jak kališ pastuškom padała: chacieŭ-by pryniać Jaho z čystych ruk Twaich.

Małitwa

pierad samym prynlaćciem św. Eŭcharystyi.

Prypiaćcie Cieła Twajho, Panie Jezu Chryste, katoraje ja niahodny adważwajusia spažywać, niachaj mnie nia bu..ie na asudžeńnie i zahubu, ale dzieła Twajho miłaserdzia, niachaj mnie staniecca abaronaj i lekam dušy i cieła.

Panie, ja nia hodzien, kab Ty ŭwajšoŭ da serca majho, ale skažy tolki słowa i budzie zbaŭlena duša maja!

Małitwy pa Kamunii.

Pryniaŭšy nabožna Chrystusa pad widam maleńkaj Hostyi (u abradzie sławianskim — maleńkaj Kryšynki), adyjdzi hdzie na staranu i nie bіaručysia za knižku adrazu, razważ: kaho maješ u dušy swajej. Tut stasoŭny čas na razważańnie ab dabracie Chrystusa, katory zniżajecca da nas, biareć u swaje abojmy, pakazwaje darohu, pa jakoj dajšci možam da najwyšejšaha daskanalstwa swajej istoty. Paddajsia woli Chrystusa i Jaho pawadyrstwu, paŭtarajučy za św. Paŭłam: „Wiedaju, kamu pawieryŭ". Starajsia zrazumieć u hetaj časinie, što służba Bohu dajeć swabodu ducha i waładarstwa duchowaje pry hłybokaj pakory i pačućci našaj ničhoty. Pa takoj cichoj kontempіacyi (małitwy biaz słoŭ), wyjawi Chrystusu swaju wolu, jakim ty być chacieŭ-by adnosna da Boha i ludziej i prasi Jaho być zaŭslody z taboj, kab pieralamać swaju žnlamohu ducha — najhoršuju pieraškodu da postupu šlacham Božym. Kali nia možaš sabrać myśli i malicca swaimi słowami, niachaj pamoža tabie woś chacia-by heta:

Małitwa.

O Chryste Jezu, Boža moj! Majučy nawiek ščyraść Anielaŭ i świataść wialikich słuh Twaich, nie patrapiŭ-by ja dawoli padziakawać Tabie za łasku, jakoj siańnia dastupaju praz Kamuniju światuju. Spalučaju swaje pačućci dziakawańnia, wiery, lubowi z pačućciami duš pabažniejšych: niachaj budzie chwała i česć Tabie na celym świecie i hdzie tolki žywuć istoty, što znajuć Ciabie, Boža moj!

Niachaj staniecca wola Twaja nada mnoj! Daj, o Chryste Jezu, paznać mnie tuju darohu žyćciowuju, katoruju zarysawaŭ Ty prad wiakami, majučy dumku stwaryci mianie. Daj, o Jezu, nia zbłudzić mnie z darohi tej. Bajusia, što ja praz hrachi maje ŭtraciŭ łasku Twajho światoha pawadyrstwa. Siańnia, witajučy Ciabie ŭ dušy majej, wybačeńnia šukaju błudoŭ maich, kab začać žyćcio pawodle woli Twajej. Wola Twaja, jak sam nam abjawiŭ, heta—uświačeńnie našaje praz naśled žyćcia Twajho ŭ datasawańni da maich warunkaŭ, u jakich žywu. Woś, o Chryste, ja cełaj istotaj chaču spaŭniać wolu Twaju na kožny dzień! Dyk pamažy mnie, o Chryste!

Akty.

„Duša Chrystowa — paświaci mianie.

„Cieła Chrystowa — zbawi mianie.

„Kroŭ Chrystowa — napai mianie.

„Wada boku Chrystowaha — abmyj mianie.

„Mučeńnie Chrystowaje — zmacni mianie.

„O dobry Jezu — pasluchaj mianie.

„U ranach Twaich — ukryj mianie.

„Nie dazwol mnie adlučycca ad Ciabie.

„Ad woraha zlosnaha barani mianie.

„U časie śmierci majej paklič mianie.

„I pazwol mnie pryjści da Ciabie:

„Kab chwalici Ciabie z światymi na wieki wiečnyja. Amen.

(Za hetyja akty Papież Pius IX pryznaŭ adpusty, jak za 300 dnioŭ daŭniejšaj pakuty).

Malitwa

prad woblikam Ukryžawanaha Spasa.

O dobry i najmilejšy Jezu, woś ja ŭpaŭšy na kalenі prad woblikam Twaim i z najbolšaj haračynioju dušy majej prašu Ciabie i malu, kab uliŭ u serca majo žywyja adčucci wiery, nadziei i lubowi i daŭ sapraŭdny žal za hrachi maje dy mocnuju wolu paprawy, a ja z wialikaj skruchaj i bolem dušy sam u sabie razważaju i myślami pryhladajusia da Twaich piaci ranaŭ, majučy prad wačami toje, što skazaŭ prarok Dawid ab Tabie, dobry Jezu: Prabili ruki maje i nohi maje, paličyli ŭsie kości maje.

(Za hetu malitwu Papież Pius IX pryznaŭ poŭny adpust, abo poŭnaje darawańnie časnaj kary za hrachi. Adpust hety možna zdabyć raz na dzień za siabie abo za dušy čyscowyja pry takich warunkach: 1) kab heta malitwa byla adhaworana prad woblikam Ukryžawanaha Jezusa, 2) prad Kamunijaj abo paśla Kamunii, 3) zmowić u kaściele na intencyju Ajca św. i Kaścioła 5 Ojča naš i 5 Prywitana budź).

Malitwa

św. Tamaša z Akwinu.

Dziakuju Tabie, Światy Boža, Ojča Ŭsiomahutny, što mianie hrešnaha i niahodnaha sluhu Twajho, biaz nijakaj zasluhi majej, a tolki z milaserdzia Twajho, nasyciŭ najdarażejšym Cielam i Krywioj Syna Twajho, Pana našaha Jezusa Chrysta. Prašu Ciabie, kab heta świataja Kamunija nia byla dla mianie na zhubu, ale na ŭprašeńnie wiečnaha zbaŭleńnia. Niachaj budzie dla mianie zbrojaj wiery i ščytom dobraj woli. Niachaj wykaranić u-wa mnie ŭsie blahija prywyčki i hrešnyja pažadańni dy ŭćwiardzić mianie ŭ lubowi i ciarpliwaści, u pakory i paslušnaści, a tak-ža wa ŭsich inšych cnotach. Niachaj mianie abaronić ad napaściaŭ usich worahaŭ, widomych i niawidomych. Niachaj budzie poŭnym adpačynkam dla sil maich cialesnych i duchowych i

ščašliwym zakančeńniem majho žyćcia. I prašu Ciabie, kab dawioŭ mianie hrešnaha da taho niawymoŭnaha ščaścia, dzie Ty z Synam Twaim i Ducham Światym dla światych Twaich jość świetlašć praŭdziwaja, radašć wiečnaja, pryjemnašć i ščaście daskanalnaje. Amen.

Kapłanstwa (Światarstwa).

Kaplanstwa, heta—Sakrament, praz katory dajecca asobnaja Božaja łaska spaŭniaci pawinnašć kaplanaŭ. Sakrament hety dajeć prawa adpraŭlać światuju Imšu, udzialać Sakramenty i spaŭniać inšyja čynnašci św. Kaściola; Nadajeć heta świataja Tajnica jašče asobny charaktar dušy, katory trywać budzie wiečna. Św. Pawal nazywaje kaplanaŭ: „sluhami Božymi i razdaŭcami tajnic Božych".

„O dziŭnaja hodnašć kaplanaŭ — piša światy Aŭhustyn, — Syn Božy znachodzicca na rukach wašych, jak na ŭlońni Pračystaj Dziewy" i Ksiandzu daručyŭ Boh kluč ad skarbaŭ, što wysłužyŭ Chrystus swaim mučeńniem i śmierciaj. Jon ich ścieraže, jon ich razdzialaje. Heta čalawiek, katory zastupaje na ziamli Boha, bo maje Božaje daručeńnie. „Idziecie—kaža Chrystus Apostałam — jak mianie Ajciec paslaŭ, Ja was pasylaju". Kali-b adnačasna spatkaŭ ja kaplana i anieła, prywitaŭ-by piarwiej kaplana, ab anieł — pryjaciel Božy, a kaplan, heta — Jaho zastupnik... Zwoniać u kaściele. Wy idziecie na hety holas. Kudy-ž heta? — „Karmić dušy našy" — adkažacie. Čym-ža kormicie dušy wašy? — Chlebam Anielskim. — A chto-ž maje kluč, chto pryhataŭlaje chleb hety? — Sluha Božy: kaplan. — A što-ž heta za chleb dziŭny? — Cieła i Kroŭ Boha našaha Jezusa Chrystusa. Kaplan, jak taja maci, što kormić dzicia, kaža: Biarecie-ješcie, heta Cieła Pana našaha Jezusa Chrystusa: niachaj was ściераže i dawiadzie da žyćcia wiečnaha... Widziačy kaścioł, pytajuć dzietki: „Što tam?" — Tam jość Cieła Boha našaha. — A skul-ža jano tam? — Bo ksiondz adpraŭlaje Imšu światuju... Kaplan — prawadnik dušy. Pakińcie parachwiju biez ksiandza na niekulki dziesiatkaŭ hadoŭ, buduć tam žyć jak žwiaraty, a mo' i češć addaduć žwiaratam. Jak worahi chočuć źništožyć relihiju, začynajuć ad ksiandzoŭstwa, bo tam, dzie niama sluh aŭtara, niama i achwiary; a dzie niama achwiary światoj, tam niama i relihii. Kaplanstwa, heta — ćwiet milaści Serca Božaha. Hledziačy na kaplana, dumajcie ab Chryście Jezusie*).

---

*) Z św. Jana Wjanneja.

Malitwa za św. Ajca.

Boža, usich wiernych Pastyru i Waładaru, uzhlań milaściwa na słuhu Twajho Papieža N, katoraha nad kaściołam swaim pastawić mieŭ łasku, daj jamu, prosim, tak słowam i prykładam kirawać paduładnymi swaimi, kab razam z daručanaj sabie stadaj dajšoŭ da žyćcia wiečnaha. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Malitwa za Biskupaŭ i Kapłanaŭ.

O Chryste Jezu! Z woli Twajej słuhi Twaje Biskupy i Kapłany wiaduć sprawu zbaŭleńnia rodu ludzkoha, apawiadajučy nawuku Twaju i pasilajučy światymi Sakramentami. Budź-ža Ty, o Jezu, Mocaj ich i Praŭdaj,

kab wiali nas ścieżkami sprawiadliwaści Twajej, pad kiraŭnictwam wikaraha Twajho, św. Ajca. Wiarni jednaść usim adlučanym błahoj rukoj ad Katalickaj Suspolnaści.

Pryjdzi waładarstwa Twajo, o Jezu!

Žanimstwa.

Žanimstwa, heta — Sakrament, katory z woli Chrystusa dajeć łasku i pomač na spaŭniańnie abawiazkaŭ muža i žonki. Zlučaje jon nierazryŭnym wuzłom luboŭ žančyny i mužčyny až da mahilnaj doški. Dajeć im uładu nad cielam dzieła zachawańnia rodu ludzkoha. Nakładaje pawinnaści ŭzhadawańnia dziaciej. Žwaličaje łasku ŭświačeńnia i dajeć pomač na dobryja ŭčynki dzieła zbaŭleńnia. Św. Pawał tak piša ab hetym: „Mužy, lubiecie žony wašyja, jak i Chrystus palubiŭ Kaściol i samoha siabie wydaŭ za jaho. — Sakrament heta wialiki: a ja kažu — wialiki ŭ Chrystusie i ŭ Kaściele“ Prystupajučy da hetaha Sakramentu, zważ dobra na tyja pawinnaści, što biareš na siabie, — i prasi Boha, kab ich spoŭnić patrapiŭ. A z usich abawiazkaŭ najtrudniejšy—heta wyhadawać dziaciej pa-Božamu.

Malitwa maładych.

O Zbaŭca Miły, Jezu Chryste! Ty na wiasielli ŭ Kanie Halilei swajej prysutnaściaj uświaciŭ žwiazak zamužny. Prybudźža i na našaje wiasielle i bahaslawienstwam swaim abdaruj. Sercam našym daj luboŭ i jednaść: uspamahaci zaŭsiody siabie i ŭzrastać u milaści i jednaści z Taboju, Boham našym. Daj, o Chryste, kab wierna my zaŭsiody lubilisia i pamahali sabie wypaŭniać prawa Twajo ŭ žyćci našym štodziennym. Daj łaskawa nam stacca paciechaj prad Ahladam Twaim, spaŭniajučy ŭsio dzieła chwały Twajej. Praz zasłuhi Twaje i Twajej Matuchny światoj. Amen.

Ojča naš... Prywitana budź...
Chwała Ajcu...

Apošniaje Namaščeńnie.

Zachwareŭšy pamiataj, što niemač twaja wychodzić z adwiečnaj woli Božaj, choć moža pryčynaj ty sam i twajo niawiedańnie prawoŭ natury. Tak woś zdajsia na wolu Boha, a sam starajsia zmahčy bol, kab nia być ciažaram dla druhich. Kali widziš, što twaja chwaroba zaraźliwaja, pytaj lekara, jakija aściarožnaści rabić treba, kab nie zarazić inšych. Nadzialić kaho chwarobaj praz swaju niachajnaść — heta praŭdziwy hrech, bo zdaroŭje — najbolšy skarb čaławieka. Ale z druhoha boku bajacca zarazy niama-što: lipnieć jana najbolš da bajaźliwych. A dla chworaha mieć treba mnoha spahadnaści i lubowi, bo heta brat twoj, siastra, jakich spatkała niaščaście. Pamahčy chworamu ŭ jaho patrebie duchowaj i ciałesnaj — heta značyć zrabić toje samaje, što Chrystus na twaim miescy zrabiŭ-by. Kožny čaławiek umre; śmierci nia bojsia; usiaroŭna: raniej, ci paźniej. Kali widziš, što źniamoha twaja moža być śmiarotnaj, zaprasi ksiandza, kab pamoh pryhatawacca tabie adbyć hetu apošniuju padarož: na toj świet. Zrabi testamant, napraŭ kryŭdy i pieraprasi susiedziaŭ. Ab Sakramencie Apošniaha Namaščeńnia wiedać musiš woś što:

Sakrament hety služyć na lasku dobraj śmierci, a kali heta budzie karysnym twajmu zbaŭleńniu, to pryśpiašyć wyzdaraŭleńnie. Kapłan namaščaje ŭsie zmysły cieła, prosiačy Boha, kab darawaŭ hrachi zmysłami hetymi dakananyja. Paśla jašče dajeć absolucyju z adpustam na hadzinu śmierci. Sakrament hety, dobra pryniaty, znosić usie rešty hrachoŭ i dušu z Boham jadnaje. Mienj nat 'ny namier spoŭnić usio, čaho ŭ hetaj ważnaj chwilinie Chrystus ad ciabie žadaje.

Na spatkańnie ksiandza treba pryhatawać: 1. Stoł nakryty čystym abrusom (nastolnikam), z kryžam, abo abrazom, pastaŭlenym miž dźwioch waskowych śviečkaŭ. 2. Wadu paświačonuju. 3. Talerku z šaśćma kamočkami waty, abo kudzieli i kawałačkam chleha z soliu. 4. Šklanku čystaj wady z łyžkaj. Chwory pawinien być čysta adziety. Za spatkańnie ksiandza z Panam Boham św. Ajciec udzialaje asobny adpust. Pry spatkańni plajecca:

„Budź wiečna pachwalony Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Cieła i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa". (Try razy).

Padčas spowiedzi chworaha piajuć pieśniu: „Pad Twaje prychodzim dźwiery", abo jakuju inšuju ab św. Eŭcharystyi. Kali chwory zažadaje, kab spatykali ŭ cišy i nie ŭchodzili ŭ światlicu, treba jaho pasłuchać. Zara pa Kamunii, na Apošniaje Namaščeńnie, admaŭlajecca Litanija da ŭsich Światych, abo inšaja, — až pakul ksiondz nia dašć bahasławienstwa.

Malitwa chworaha.

Boža moj i Panie moj! Budź wola Twaja! Bahasławić duša maja Ciabie na wieki. Niachaj spoŭnicca wola Twaja nada mnoju: ci śmierć pašleš mnie, ci azdaraŭleńnie. Stworca moj i Zbaŭca, učyni tak, jak padabajecca Tabie, bo Ty najlepš wiedaješ, što karyśniej dziela zbaŭleńnia majho. Addali ad mianie strach śmierci, kab z dobraj nadziejaj čakaŭ ja na Sud Twoj. Ty Boh žywych: Ty nie adstupiš ad mianie ŭ apošniaj hadzinie, nie adkinieš i pa śmierci, bo Ty nadzieja maja. Kajusia, što hrašyŭ; Twajej woli paddajusia i na zasłuhi Chrystusa spadziajusia. Bahasłaŭlu, Boža, dziwy Twaje; dziakuju za ŭsio, što ja mieŭ ad Ciabie: za łasku światych Tajnic Twaich, asabliwa-ž Eŭcharystyi. Wieru, što mocaj Twajej moh-by ja azdarawieci, kali-b heta było patrebnym zbaŭleńniu majmu. Kali-ž pamru, pryjmi łaskawa dušu maju, Boža, adzin u Trojcy Światoj, źmilujsia nada mnoj pawodle wialikaha swajho miłaserdzia! O Maryja, Matuchna Božaja, zastupisia za mianie! Światy Jozef, budź pry mnie! Aniele-Wartaŭničy moj, malisia za mianie! Boža, wieru Tabie! Boža, lublu Ciabie! Boža, maju nadzieju na miłaserdzie Twajo! Amen.

(Kali chwory ŭmiraje, možna čytać Litaniju da ŭsich Światych, abo siem Psalmaŭ Pakutnych).

Č a ś ć IV.

L I T A N I I.

Litanija da Najśw. Imieńnia Jezus.

Kiryje elejson,*) Chryste elejson. Kiryje elejson!
Jezu pačuj nas, Jezu pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zžalsia nad nami!
Synie, Zbaŭca Świetu Boža, zžalsia nad nami!
Duchu Światy Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, zžalsia nad nami!
Jezu, Synie Boha žywoha, zžalsia nad nami!

*) Kiryje elejson — słowy hreckija — značać: Panie zžalsia.

Jezu, jasnaść Ajcoŭskaja,
Jezu, blesk świetłaści wiečnaj,
Jezu, wаładaru sławy,
Jezu, sonca sprawiadliwaści,
Jezu, Synie Dziewy Maryi,
Jezu najmilejšy,
Jezu najdziŭniejšy,
Jezu, Boža mocny,
Jezu, ojča budučaha wieku,
Jezu, aniele wialikaj rady,
Jezu najmahutniejšy,
Jezu najciarpliwiejšy,
Jezu najpasłušniejšy,
Jezu cichi i pakornaha serca,
Jezu, miłaśnik čystaści,
Jezu, miłaśniku naš,
Jezu, Boža supakoju,
Jezu, daŭca žyćcia,
Jezu, prykład cnotaŭ,
Jezu, duš pažadańnie,

Zžalsia nad nami

Jezu, Boža naš,
Jezu, prypyniščа naša,
Jezu, ojča ŭbohich,
Jezu, skarbie wiernych,
Jezu, dobry pastyr,
Jezu, świetłaść praŭdziwaja,
Jezu, mudraść wiečnaja,
Jezu, dabrata biaźmiernaja,
Jezu, daroha i žyćcio našaje,
Jezu, radaść Anielaŭ,
Jezu, wаładar Patryarchaŭ,
Jezu, nastaŭnik Apostałaŭ,
Jezu, wučyciel Ewanelistaŭ,
Jezu, siła Mučanikaŭ,
Jezu, świetłaść Wyznaŭcaŭ,
Jezu, čystaść Dziewaŭ,
Jezu, karona ŭsich Światych,

Zžalsia nad nami

Budź nam miłaściwy, daruj nam Jezu!
Budź nam miłaściwy, pasłuchaj nas Jezu!
Ad usialakaha złoha wybawi nas Jezu.
Ad usialakaha hrechu,
Ad twajho hniewu,
Ad podstupaŭ šatana,
Ad ducha niačystaści,
Ad śmierci wiečnaj,
Ad niadbalstwa na twaje natchnieńni,
Praz tajnicu twajho światoha Ŭčaławiečańnia,
Praz twaje naradziny,
Praz dziacinstwa twajo,
Praz najświaciejšaje žyćcio twajo,
Praz trudy twaje,
Praz krywawy pot i mučeńnie twajo,
Praz kryž i apuščeńnie

Wybawi nas Jezu

Praz śmierć i pachawannie Twajo,
wybawi nas, Jezu!

twajo,
Praz mlosnaści twaje,
Praz śmierć i pachawańnie twajo,
Praz twajo z umiorŭych paŭstańnie.
Praz twajo ŭšeście,
Praz twajo ŭstanaŭleńnie Najświaciejšaj Eŭcharystyi,
Praz radaści twaje,
Praz chwału twaju,

Wybawi nas Jezu!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Jezu!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas, Jezu!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami, Jezu!

Jezu pačuj nas, Jezu pasłuchaj nas!

Malitwa.

Panie Jezu Chryste, katory skazaŭ: „Prasiecie i atrymajecie, šukajcie i znojdziecie, stukajcie i adčyniać wam“, molim, daj nam prosiačym adčućcio twajej Boskaj miłaści, kab Ciabie ŭsim sercam, słowam i čynam miławali i ad twajej chwały nikoli nie adstupali.

Światoha Imieńnia Twajho, Panie, daj nam zaŭsiody mieć bajažliwaść i miłaść, bo nikoli nie adstupaješ z Twaim kirawańniem ad tych, katorych umacniaješ u stałaści Twajho miławańnia. Katory žywieš i panuješ na wieki wiečnyja. Amen.

Litanija da Najświaciejšaha Serca Jezusa.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ajča z nieba Boža,
Synie Zbaŭca świetu Boža,
Duchu światy Boža,
Świataja Trojca adzin Boža,
Serca Jezusa, Syna Ajca Pradwiečnaha,
Serca Jezusa, u łonie Dziewy Maryi z Ducha świętoha začataje,
Serca Jezusa, z Słowam Božym istotna złučanaje,
Serca Jezusa, biaźmiernaha majestatu,
Serca Jezusa, świątynia Božaja,
Serca Jezusa, sialiba Najwyšejšaha,

Zžalsia nad nami!

Serca Jezusa, dom Božy i brama nieba,
Serca Jezusa, wohnišča miłaści haručaje,
Serca Jezusa, sialiba sprawiadliwaści i miłaści,
Serca Jezusa, poŭnaje dabraty i lubowi,
Serca Jezusa, cnotaŭ ŭsialakich biazdońnie,
Serca Jezusa, usiakaj pachwały najboĺš dastojnaje,
Serca Jezusa, waładar i asiarodak usich sercaŭ,
Serca Jezusa, u katorym jość usie skarby mudraści i ŭmiełaści,

Zžalsia nad nami!

Serca Jezusa, u katorym prabywaje ŭsia paŭnata Bostwa,
Serca Jezusa, u katorym

Najświaciejšaje Serca Jezusa, účyn majo serca da swajho padobnym!

Ajciec wielmi ŭspadabaŭ sabie,
Serca Jezusa, z paŭnaty katoraha ŭsie my ŭziali,
Serca Jezusa, pažadańnie adwiečnych uzhorkaŭ,
Serca Jezusa, ciarpliwaje i wialikaha milaserdzia,
Serca Jezusa, bahataje dla ŭsich, chto Ciabie pryzywaje,
Serca Jezusa, krynica žyćcia i świataści,
Serca Jezusa, umilaściŭleńnie za hrachi našy,
Serca Jezusa, nasyčanaje źniewažeńniem,
Serca Jezusa, ściortaje za prastupki našy,
Serca Jezusa, pasłušnaje až da śmierci,
Serca Jezusa, dzidaj prabitaje,

zmiłujsia nad nami.

Serca Jezusa, krynica ŭsiałakaj paciechi,
Serca Jezusa, žyćcio i ŭskrašeńnie našaje,
Serca Jezusa, supakoj i pajadnańnie našaje,
Serca Jezusa, za hrachi achwiara,
Serca Jezusa, zbaŭleńnie nadzieju ŭ Tabie majučych,
Serca Jezusa, nadzieja ŭ Tabie ŭmirajučych,
Serca Jezusa, roskaš usich Światych,

zmiłujsia nad nami.

Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam Panie!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas Panie!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!

—Jezu cichi i pakornaha Serca,
—Učyni serca naša da swajho padobnym.

Malitwa.

Usiomocny Wiečny Božal Uzhlań na Serca Twajho Najmilejšaha Syna i na chwału i adpłatu, jakuju złažyŭ Tabie ad imia hrešnikaŭ; a kali jany da Twajho milaserdzia prybiahajuć, Ty im łaskawa daj prabačeńnie: u Imia taho-ž Syna Twajho Jezusa Chrysta, katory z Taboj žywie i panuje ŭ jednaści Ducha światoha, Boh na wieki wiečny. Amen.

Akt paświačeńnia
celaha rodu ludzkoha
Najświaciejšamu Sercu Jezusa.

O Jezu najmilejšy, Adkupiciel rodu ludzkoha, uzhlań na nas, pakorna prypadajučych da stupieńniaŭ Twajho aŭtara. My Twaja ŭłasnaść i da Ciabie chočam naležać; woś siahońnia kožny z nas addajecca dabrawolna Twajmu Najswiaciejšamu Sercu, kab jašče ciaśniej złučycca z Taboju. Mnohija nia znajuć Ciabie zusim, mnohija adwiarnulisia ad Ciabie, uzhardziŭšy Twaimi prykazańniami. Zžalsia nad adnymi i druhimi, o najłaskawiejšy Jezu i paciahni ŭsich da Światoha Serca Twajho. Waładaram budź nam o Panie, nia tolki wiernym, katoryja nikoli nie adstupili ad Ciabie, ale i błudnym synom, jakija Ciabie pakinuli. Daj, kab jany čym-chutčej wiarnulisia ŭ baćkaŭski dom i nia zhinuli z niadoli i hoładu.

Budź waładaram dla tych,

katorych abo pamylnyja paniaćci źwiali, abo addzialaje niazhoda, prywiadzi ich da prystaniśča praŭdy i da jednaści wiery, kab skora nastala adna aŭčarnia i adzin pastyr. Waladaram budź dla ŭsich tych, katoryja blukajucca jašče ŭ ciemry pahanstwa abo iślamu i prywiadzi ich łaskawa da światla i waładarstwa Božaha. Uzhlań uréście wokam Twajho milaserdzia na synoŭ taho narodu, katory byŭ niekali narodam asabliwa ŭlubionym. Niachaj splywie i na ich, jak krynica adkupleńnia i žyćcia, taja kroŭ, jakuju jany niekali pryzywali na siabie.

Bieražy Kaściol Swoj, o Panie, i abdary jaho biaśpiečnaj swabodaj. Abdary ŭsie narody spakojem i ładam. Daj, kab z usiaje ziamli, ad kraju da kraju, adzin uznasiŭsia holas: Chwała budź Božamu Sercu, ipraz jakoje dla nas nastala zbaŭleńnie, jamu česć i chwała na wieki. Amen.

Litanija da Najśw. Dz. Maryi.
(Loretanskaja).

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasluchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zžalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boža, zžalsia nad nami!
Duchu światy Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Świataja Maci Boža, malisia za nas!
Świataja Dziewa nad Dziewy,
Matka Chrystusa,
Matka łaski Božaj,
Matka najčyściejšaja,
Matka najpryhažejšaja,
Matka najniawinniejšaja,
Matka nieparušanaja,
Matka najmilejšaja,
Matka najdziŭniejšaja,
Matka dobraj rady,
Matka Stwaryciela,
Matka Adkupiciela,
Dziewa najrazważniejšaja,
Dziewa češci hodnaja,
Dziewa prasłaŭlenaja,
Dziewa mahutnaja,
Dziewa łaskawaja,
Dziewa wiernaja,
Lustra sprawiadliwaści,
Stalica mudraści,
Pryčyna našaje radaści,
Sudzina duchowaja,
Sudzina pawažnaja,
Sudzina asabliwaja nabaženstwa,
Roža duchowaja,
Wieža Dawida,
Wieža z kašci slaniowaj,
Załaty domie,
Arka Božaha prawa,
Brama niabiesnaja,
Zorka ranišniaja,
Azdaraŭleńnie chworych,
Prypyniśča hrešnych,
Paciecha sumnych,
Uspamoha chryścijanaŭ,
Karalewa Anielaŭ,
Karalewa Patryarchaŭ,
Karalewa Prarokaŭ,
Karalewa Apostalaŭ,
Karalewa Mučanikaŭ,
Karalewa Wyznaŭcaŭ,
Karalewa Dziewaŭ,
Karalewa ŭsich Światych,

Wa|i|i|e|z|e|n|e|s (Malisia za nas)

Wostrabramskaja Maci Boža.

Karalewa biaz hrechu pierwarodnaha začataja,
Karalewa światoha Ražanca,
Karalewa supakoju,
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!

Malisia za nas!

Twajej abaronie...

Twajej abaronie addajomsia,
Świataja Boža Maci,
Table uručajem patreby našy—
nia daj pahardžaci,
I ad złoj pryhody wybaŭlaj nas,
Dziewa Maryja, zaŭsiody,
Ty Pani naša,
Ty Apieka naša,
Ty Zastupnica naša,
Ty Paciecha naša.
Z Twaim Synam pajadnaj nas,
Twajmu Synu paručy nas,
Twajho Syna pazwol nam ahladaci.

—Malisia za nas świataja Maci Boža,
—Kab stalisia my hodny abiacańniaŭ Chrystusa.

Malemsia!

Daj nam, słuham Twaim, prosim Ciabie, Panie Boža, ciešycca zaŭsiodnym zdaroŭjem dušy i ciela, i praz słaŭnaje zastupnictwa bahasłaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi ad ciapierašniaha smutku być wolnymi i karystacca z wiečnaj radaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Litanija da ŭsich światych.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zžalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boža, zžalsia nad nami!
Duchu światy Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Świataja Maci Boža, malisia za nas!
Świataja Dziewa nad Dziewy, malisia za nas!
Światy Michaie, malisia za nas!
Światy Habryjele, malisia za nas!
Światy Rafale, malisia za nas!
Usie światyja Aniely i Archaniely, maleciesia za nas!
Usie światyja niabiesnyja duchi, maleciesia za nas!
Światy Janie Chryściciel, malisia za nas!
Światy Jozefie, malisia za nas!
Usie światyja Patryarchi i Praroki, maleciesia za nas!

Światy Piotra,
Światy Paŭle,
Światy Andreju,
Światy Jakubie,
Światy Janie,
Światy Tamašu,
Światy Jakubie,
Światy Filipie,
Światy Baŭtramieju,
Światy Mateušu,
Światy Symonie,
Światy Tadeušu,
Światy Macieju,
Światy Barnaba,

Malisia za nas!

Światy Łukašu, malisia za nas!
Światy Marku, malisia za nas!
Usie światyja Apostały i Ewanelisty, maleciesia za nas!
Usie światyja Wučni Pana, maleciesia za nas!
Usie światyja Niawinnyja Dzieci, maleciesia za nas!
Światy Stefanie, malisia za nas!
Światy Laŭrenty, malisia za nas!
Światy Wincenty, malisia za nas!
Światyja Fabijanie i Sewastyjanie, maleciesia za nas!
Światy Janie i Paŭle, maleciesia za nas!
Światyja Koźma i Dziamjanie, maleciesia za nas!
Światyja Hierwazy i Pratazy, maleciesia za nas!
Usie światyja Mučaniki, maleciesia za nas!
Światy Sylwestar, malisia za nas!
Światy Hryhory, malisia za nas!
Światy Ambrožy, — Malisia za nas!
Światy Aŭhustynie,
Światy Hieronimie,
Światy Marcinie,
Światy Mikałaju,
Usie światyja Biskupy i Wyznaŭcy, maleciesia za nas!
Usie światyja Wučycieli, maleciesia za nas!
Światy Antoni, — Malisia za nas!
Światy Benedykcie,
Światy Bernardzie,
Światy Daminiku,
Światy Francišku,
Usie światyja Kapłany i Lewity, maleciesia za nas!
Usie światyja Zakońniki i Pustyńniki, maleciesia za nas!
Świataja Maryja Mahdalena, malisia za nas!
Świataja Ahata, malisia za nas!
Świataja Łuceja, malisia za nas!
Świataja Ahnieša, malisia za nas!

Świataja Cecylija, malisia za nas!
Świataja Kataryna, malisia za nas!
Świataja Anastazija, malisia za nas!
Usie światyja Dziewy i Ŭdowy, maleciesia za nas!
Usie Światyja Božyja, zastupleciesia za nas!
Budź nam miłaściwy, daruj nam, Panie!
Budź nam miłaściwy, pasłuchaj nas Panie!
Ad usialakaha złoha, wybawi nas, Panie!
Ad kožnaha hrechu, — Wybawi nas Panie!
Ad twajho hniewu,
Ad raptoŭnaj i niespadziewanaj śmierci,
Ad podstupaŭ šatana,
Ad hniewu, nienawiści i ŭsiakaje błahoje woli,
Ad ducha niačystaści,
Ad piarunoŭ i nawalnicaŭ,
Ad kary ziamlitrasieńnia, — Wybawi nas Panie!
Ad zarazy, holadu i wajny,
Ad śmierci wiečnaj,
Praz tajnicu twajho światoha Ŭčalawiečańnia,
Praz prychod twoj,
Praz naradžeńnie twajo,
Praz chrost i światy post twoj,
Praz kryž i mučeńnie twajo,
Praz śmierć i pachawańnie twajo,
Praz twajo światoje z umioršych paŭstańnie,
Praz twajo cudoŭnaje ŭšeście, wybawi nas, Panie!
Praz prychod Ducha Światoha, Paciašyciela, wybawi nas, Panie!
U dzień twajho sudu, wybawi nas, Panie!

My hrešnyja, Ciabie prosim — pačuj nas!
Kab hrachi nam adpuściŭ,
Kab karu nam darawaŭ,
Kab nas da ščyraj pakuty prywiaści mieŭ lasku,
Kab Kaściol Twoj światy bierahčy i kirawać mieŭ lasku,
Kab Ajca św. i ŭsie duchoŭnyja stany biaroh u światoj pabožnaści,
Kab niepryjacielaŭ światoha Kaściola ŭpakoryŭ,
Kab waladaram i kniaziam chryścijanskim daŭ supakoj i praŭdziwuju zhodu,
Kab uwieś narod chryścijanski abdaryŭ supakojem i jednaściaj,
Kab usich błudziačych da jednaści z Kaściołam paklikaŭ i ŭsich niawiernych prywioŭ da światła Ewanelii,
Kab nas samych ućwiardziŭ i zachawaŭ u swajej światoj służbie,
Kab dumki našy padniaŭ da niabiesnych pažadańniaŭ,
Kab usim dabradziejam našym daŭ wiečnuju zapłatu,
Kab dušy našy, bratoŭ, swajakoŭ i dabračyncaŭ našych wyratawaŭ ad wiečnaj zahuby,
Kab uradžaj ziamli daŭ i biaroh jaho ŭ całaści,
Kab usich wiernych pamioršych nadzialiŭ wiečnym supakojem,
Kab pryniaŭ łaskawa našy prośby,

Ciabie prosim — pačuj nas!

Ciabie prosim — pačuj nas!

Synie Božy, Ciabie prosim — pačuj nas!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!
Chryste, pačuj nas — Chryste, pasłuchaj nas!
Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!

Ojča naš... Chwała Ajcu...

Litanija da św. Jozefa.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zžalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boža, zžalsia nad nami!
Duchu światy Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Światy Jozefie, malisia za nas!
Św. Jozefie, słaŭny patomak Dawida,
Św. Jozefie, świetłaść patryarchaŭ,
Św. Jozefie, mužu Maci Božaj,
Św. Jozefie, čysty Apiakunie Dziewy,
Św. Jozefie, karmiciel Syna Božaha,
Św. Jozefie, kłapatliwy abaronca Chrystusa,
Św. Jozefie, haława Światoj Siamji,

Malisia za nas!

Św. Jozefie, Apiakunie światoha Kaścioła, malisia za nas!

Jozefie najsprawiadliwiej-
šy,
Jozefie najčyściejšy,
Jozefie najrazważniejšy,
Jozefie najmužniejšy,
Jozefie najpaslušniejšy,
Jozefie najwiarniejšy,
Lustra ciarpliwaści,
Milaśnik biednaści,
Ŭzor pracujučych,
Azdoba žyćcia chatniaha,
Apiakunie dziewaŭ,
Padpora siemjaŭ,
Paciecha nieščaśliwych,
Nadzieja chworych,
Patronie ŭmirajučych,
Strach dla duchaŭ niačy-
stych,
Apiakunie światoha Kaś-
ciola,

Malisia za nas

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasluchaj nas, Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!

Malitwa.

Boža, katory praz nierazhadanuju Prazornaść bahaslaŭlenaha Jozefa wybraŭ na Ŭlubienca Najświaciejšaj Swajej Matki, daj prosim, kab my taho, katoraha jak swajho abaroncu slawim na ziamli, zaslužyli ŭ niebie mieć zastupnikam. Katory žywieš i panuješ Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Čaść V.

NABOŽNYJA PIEŚNI.

Plai časta, moj bracie, i choraša, bo pieśnia — heta dar Božy, što serca napaŭniaje dobrym pačućciom.

Narod naš maje mnoha pieśniaŭ na kožnuju paru hodu i pry rabocie, ale pieśniaŭ nabožnych jašče niašmat.

Dahetul musiŭ naš brat služyć čužyncam, maliŭsia čužoj mowaj, nia rodnaj, dyk i pieśni nabožnaj nie twaryŭ. Ludcy našy adnak wielmi zdatny da pieśniaŭ i ŭkladać ich i piajać lubiać. Niachaj-ža woś hetyja pieśni paslužać tabie, bratočak, siastryca, dziela pomačy, kab chwalić Boha rodnaj mowaj.

Pieśnia ranišniaja.

Ledź uzojdzie zaranica,
Ciabie mora i ziamlica,
Ciabie chwalić ŭsio žywoje
Plaje kožny swaim strojem.

Ja-ž, što stworany Taboju,
Złučany žyćciom z ziamloju,
Ci-ž taki niahodny byŭ-by,
Što Ciabie dy nie chwaliŭ-by?

Čuć paśpieju padniać wočy
I ŭstać z ložka paśla nočy,
Da Boha ŭ nieba ŭzdychaju,
Jamu chwału zasylaju.

Šmat, što ŭčora palahli spać
Siańnia rana nie mahli ŭstać,
My jašče zdarowy ŭstali,
Kab moc Božu wychwalali.

Boža ŭ Trojcy niepaniaty,
Ojča, Synie, Duchu światy!
Tabie chwału addawajem,
Paświaci nas, uprašajem.

Pieśnia pry pracy.

Milaserny, wiečny Božal
Ciabie prosim kolki zmožam:
Ty žwiarni laskawy wočy
Na Twoj biedny lud rabočy.

Daj nam sil, Mahutny Panie!
Chaj ščašliwy kožny stanie,
Adwiarni ad nas pryhody,
Uchawaj ad kožnaj škody.

Daj nam mocnu ŭ Ciabie wieru,
U žadańniach daj znać mieru,
Uradžaj nam daj na poli,
Zbaŭ nas, Boža, ad niawoli.

Nie pakі 'a nas nawiekі,
Boža, biez Twajej apieki:
Wybačaj nam našu slabašć
I zhatuj niablesnu radašć.

Ciabie, Ojča, naš Stwarycіel,
Synie Boža Adkupiciel,
Duchu Paciašycіel Boža,
Wyslaŭlajem, kolki zmožam.

Pieśnia wiačornaja.

A jak dzień užo minaje,
Kožny z nas nie zabywaje
Češć addać z padziakaj Bohu
Za prabytu ŭdzień darohu.

Usie našy dzienny sprawy
Pryjmi mila, Boža prawy,
Pakiruj nam na zbaŭleńnie,
A na Twajo wyslaŭleńnie.

A kali pašniom unočy,
Miej nad nami Twaje wočy,
Ściaražy ad zloj pryhody,
Barani ad kožnaj škody.

Chaj zdarowy zo snu ŭstaniem,
I služyć Tabie znoŭ staniem:
Dušoj, sercam, jak chto moža,
Pracaj na Twaju češć, Boža!

Barani nas ad žhrašeńnia,
Kab nia stracili zbaŭleńnia,
Ale nieba ŭsie dastali —
Ciabie wiečna wychwalali.

Pieśnia pierad imšoju.

Na twar upaŭšy, z miesca światoha
Češć i malitwy šlima da Boha,
Z pakoraj ŭ sercy, dušoj udziačnaj
Prad Chrystusowaj achwiaraj strašnaj.

Ciabie my prosim, darahi Boža,
Chaj Twaja laska nam dapamoža:
Daj spakoj doma, a dar u poli, —
Niachaj ziamielka rodzić dawoli.

Daj nam zdaroŭje, milašć i zhodu,
A dušy ŭ čyscy dary swabodaj.
Chaj Twaja laska plywie nam daram
Praz najświaciejšu Kryža achwiaru.

Hlań, Ciabie prosić narod twoj wierny,
Mily naš Jezu, budź milaserny.
Usich nas, Boža, ratuj ad żdzieku,
Ważmi niaščasnych ŭ swaju apieku.

Šlom da Ciabie my prośby, žadańnia,
Daruj ŭ patrebie nam žmilawańnie.
Daj, kab na świecie Tabie služyli,
A pośle ŭ niebie wiečna chwalili.

Pieśni na pracesiju.

I. Boža, wiačystaj dabracie addany.

Boža, wiačystaj dabracie addany,
Mowaj niwodnaj nie pieraskazany!
Hodzien Ty, Boža, chwały usialakaj,
Slawy, pašany i ščyraj padziaki.

Ciabie žadaju, Ciabie wywyššaju,
Bolš, jak dabro ŭsio, Ciabie ŭ sercy
maju,
Dabrom najbolšym Ty ŭ majm su-
mleńni,
Sam Adzin wyšej nad usie stwareńni.

A choć-by kary za hrachi nia mieŭ ja
Ad Ciabie, Boža,—za ich-by žaleŭ ja:
A ŭsio žaleŭ-by dla taho samoha,
Što zahniawiŭ ja tak dobraha Boha.

Woś, o moj Boža, i ciapier škaduju,
Bo ŭsiaho bolej Ciabie ja miluju.
I chaču ščyra tak pastanawici,
Kab boiš nikoli užo nie hrašyci.

Šmat maju woli ščyra spawiadacca,
Wierna z Taboj u zhodzie trymacca.
Što učyniŭšy, ja nadzieju maju
Žyć, ahladaci Ciabie, Boža, ŭ raju.

O Boža dobry, Boža milaściwy,
Budź majej hrešnaj dušy litaściwy.
Jak jej daŭ žyci, tak daj i zbaŭleńnie,
Pomač padaj nam, ratuj ad mučeńnia.

II. Twaja čeść, chwała..

Twaja čeść, chwała, naš wiečny Boža,
Chaj wiekawiečna świecić pryhožai

Składajem ščyra ŭsie hramadoju
Pakłon i pieśni pierad Taboju.

Dziakujem ščyra za Twaju miłaść,
Za Twoj dar hety, za ŭsiu prychilnaść,

Što nas mizernych Ty nie zabyŭsia,
I ŭ Sakramencie światym źjawiŭsia,

Hrešnych ludziej nas nie adčuraŭsia,
Kab nas zbaŭlaci, z nami astaŭsia...

Na świet pryjšoŭšy, Pan wiečnaj chwały,
Wywieŭ z biady nas, kryŭdy niamałaj;

Z miłaści potym dla nas wialikaj
Słabie na muki addaŭ ćmie dzikaj,

A ustupiŭšy da chwały wiečnaj,
Pakinuŭ dar nam łaski biaśpiečnaj,

Što ŭ Sakramencie bačučy hetym,
Serca raście nam radaści świetam.

Tabie my, Boža, ciapier śpiewajem,
Pierad Taboju korna ŭpadajem,

Prosiačy łaski Twajej wiačystaj,
K niebu ŭkazać nam darohu čystu.

III. Pad Twaja prychodzim dźwiery.

Pad Twaje prychodzim dźwiery
Ščyrym sercam, poŭny wiery:
Što pad widam skryty chleba
Ty jość Boh praŭdziwy z nieba.

Zrazumieć nam trudna heta,
Kab Syn Božy — Zbaŭca świetu
Až tak skryŭsia ŭsim na dziwa
I ŭ Hostyi žyŭ praŭdziwa.

Miłaść Boha zajaśniela,
Jak źmianiŭ chleb ŭ swajo Cieła —
Nam astawiŭ pažywaci,
Kab prez heta nas zbaŭiaci.

Nieśmiarotny, mocny Boža,
Zrazumieć Ciabie chto moža?
Ty dla hrešnych sprawiadliwy
I dla dobrych miłaściwy.

Choć anioły ŭ niebie blizka,
Prad Taboju paŭšy nizka,
Ŭściaž na twar Twoj spahladajuć,
Čym jość Boh, adnak nia znajuć.

Na't aniołam Boh spradwieku
Tak nia daŭ, jak čaławieku:
Prystupać da Boha śmieła,
Spažywać Jahona Cieła.

Ja taho niahodzien, Panie,
Kab wa mnie mieŭ prabywańnie—
Skažy tolki adno słowa
I dušu mnie zbawiš znowa.

Bju pakłony prad Taboju,
Łasku miej nad hrešnym mnoju,
Chaj žywu z Taboju, Panam,
Až na wieki wiečny. Amen.

Suplikacyja.

I.

1. Światy Boža, Światy Mocny, Światy Nieśmiarotny,
   Zlitsia nad nami! (Try razy).
2. Ad pažaru — holadu, wajny i zarazy,
   Barani nas Boža!
3. Ad raptoŭnaj — i niespadziawanaj śmierci,
   Ścieražy nas, Boža!
4. Kab Kaścioł Twoj — światy Katalicki baranić i wywyššać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boža!
5. Kab Ajca światoha — i ŭsie duchoŭnyja stany ŭ nabožnaj jednaści zachawać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boža!
6. Kab nas — u światoj słužbie Twajej ućwiardzić mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boža!
7. Kab nas — da pakuty ščyraj dawiaści mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boža!
8. Kab uradžaj dać — i jaho ŭ celaści zachawać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boža!
9. My hrešny — Ciabie Boha molim,
   Pasłuchaj nas, Boža!

10. O Jezu, Jezu, Jezu
Zžalsia nad nami!

11. O Maryja, Dziewa i Maci Boža,
Zastupisia za nas!

II.

1. Światy Boža, światy Mocny, światy Nieśmiarotny!
Zžalsia nad nami!

2. Ad wajny bratniaj, što hromam nas trywoža,
Ściaražy nas, Boža!

3. Ad praroka, što zhubu nam waroža,
Ściaražy nas, Boža!

4. Ad buraŭ, što hradam bjuć u poli zboža,
Ściaražy nas, Boža!

5. I ad žyćcia, jakim žyć narod nia moža,
Ściaražy nas, Boža!

6. Ad ciomnaj sily, što ducha nam trywoža,
Ściaražy nas, Boža!

7. My hrešny, Ciabie Boha molim,
Pasluchaj nas, Boža!

8. O Jezu, Jezu, Jezu,
Zžalsia nad nami!

9. O Maryja, Dziewa i Maci Boža,
Zastupisia za nas!

Pieśnia paśla Imšy św.

Boh naš prypynak...

Boh naš prypynak i sila, — pamahalnik u biedach, što wielmi nas abstupili.

Zatym-ža nia budziem bajacca, kali ziamla zwaruchniecca — i hory pierakinucca ŭ siaredzinu mora.

Šumieli i zamucilisia wody ich — zatraślisia hory ad Jaho sily.

Šparkaść raki žwieslalaje miesta Božaje—paświaciŭ swaju sialibu Najwyšejšy.

Boh pamiž jaho, nia budzie zwarušana — paratuje jaho Boh rana na świtańni.

Strywožylisia narody i pachililisia waladarstwy — daŭ holas swoj i zwaruchnułaś ziamlica.

Pan silaŭ niabiesnych z nami—Boh Jakubaŭ naš abaronca.

Pajdziecie i ahladajcie sprawy Pana, jakija na ziamli zrabiŭ jon cudy—spyniajučy wojny až pa kraj ziamlicy.

Palomić łuk i skryšyć aružža — i zasłony ŭ ahni papalić.

Uspakojciesia i pahlańcie, što ja Boh waš — uzwyšany mižy narodaŭ i ŭzwyšany na ziamlicy.

Pan silaŭ niabiesnych z nami—Boh Jakubaŭ naš abaronca.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Świa-tomu — jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečny.—Amen.

Pieśnia pa Niešpary.

Dobraj nočy, Jezu...

Dobraj nočy, Jezu, ja Tabie žadaju,
Chaj z Taboj zasnu ja hetu noč,
Jak ŭ raju,
Chaj Ciabie widžu u śnie dušoju,
Chaj razmaŭlaju tady z Taboju,
O Jezu najmilejšy!

Dobraj nočy, Jezu, serca asaloda,
Chaj Twajho ahladu daznaju zaŭsiody—
U kožny momant žyćcia ziamnoha
Ja addajusia ŭ apieku Boha
Z majej dušoj i cielam.

Da Ciabie, o Jezu, šlu ...olby, pakłony
I Twajej apieki prašu, abarony,
Chaču ja skrycca u Twaje rany,
Zbaŭca moj, Boža, Jezu kachany,
Zasnuć daj ŭ ich slahońnia.

Serca majo łaskaj Ty ačyść pryhoža,
Chaj-ža druhim niebam budzie Tabie, Boža,
Jak Twajo ŭ niebie jość prabywańnie,
Tak duša niebam chaj maja stanie,
O Jezu moj i Zbaŭca.

Dobraj nočy, Jezu, o majo kachańnie,
Boža majho serca, najmilejšy Panie.
O dobry Jezu, dla świetu ščodry,
Chaj śplu z Taboju, o Boža dobry,
Slahońnia i zaŭsiody.

Maci, Ty što Boha u apiecy miela,
Waźmi u apieku dušu maju, ciela.
Anioł moj stórаž, dany ad Boha
I ty, patronie, ŭnočy ad zloha —
Mianie wy ściaražecie.

Pleśni na Božaje Naradžeńnie.

I. Pakazalaś z nieba jasnaść...

Pakazalaś z nieba jasnaść niabywała,
Hramada aniołaŭ pieśniu zaśpiawała:
„Chwała Bohu na wyšynach,
Spakoj ludziam na nizinach.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo"!

Pastuški na poli sa strachu pamieli,
Jak na heny cudy ŭ poŭnačy hladzieli;
Tady Aniel im źjawiŭsia,
Skazaŭ: „Boh wam naradziŭsia".
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

Najświaciejša Panna stała Matkaj Boha,
Što adkupić ludzkaść z mocy ducha złoha.
U stajency paradziła,
I na sienca pałažyła.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

I pabiehli dzieci z wialikaj achwotaj,
Hrali i śpiawali Bohu strojnaj notaj:
Swaje sercy radawali,
Što Jezusa ahladali.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

I my zaśpiawajma Panu Bohu chwału,
Što dla nas radziŭsia i ciarpieŭ niamała;
Wysłaŭlajma Pana Boha,
Ŭ światoj Trojcy Adzinoha.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

II. Aniel skazaŭ pastuškam...

Aniel skazaŭ pastuškam:
„Naradziŭsia Chrystus wam".
„A dzie, dzie"?„Ŭ Betlejem Dawidowym
Ŭ pakaleńni Judowym
Z Panienki Maryi".

Heta chočučy spaznać,
Wiestku ščasnu ahladać,
Pabiehli da Betlejem z achwotaj,
Najšli ŭ jaślach Dziciatka,
Maryju z Jazepam.

Naradziny — dziŭ z dziwoŭ!
Wysłaŭlaci mała słoŭ:
Dziewa Božaha Syna nasiła,
Zradziła, nie čapiła
Swajaho Dziawoctwa.

Chwały wiečnaj Pan sstupiŭ,
Jak prosty słabie źniżyŭ,
Pałacaŭ bahatych, murawanych
Nia mieŭ pabudawanych
Pan ŭsiaho stwareńnia.

Ŭžo zbyłosia toje ŭslo,
Što pad fihuraj było:
Arona łaska pučok puściła,
Prad Arkaj raśćwiciela
I plady pryniesła.

Słuchajcie-ž Boha Ajca,
Jak ab im Jon nam skazaŭ:
Heta Syn moj Adziny, kachany,
Ŭ raj wam abiacany,
Słuchajcie Jaho wy!

Bohu čeść i chwała budź,
Što nikoli nie zamruć,
Jak Ajcu, tak Jahonamu Synu,
Razam Światomu Duchu, —
Adzinamu ŭ Trojcy!

III. Ziamla i nieba.

Ziamla i nieba, ziamla i nieba
Radasna śpiawajuć,
Anioły świetu, Anioły świetu
Dziwa abwiaščajuć:
Chrystus radziŭsia, Boh abjawiŭsia,
Anioły sławiać, cudna śpiawajuć,
Pastuški ihrajuć,
Woł z asłom witajuć,
U dziciaci Boha znajuć.

Słańnia ŭ Betlejem, słańnia ŭ Betlejem
Dziŭnaja nawina:
Pračysta Panna, Pračysta Panna
Naradziła Syna.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Maryje Panna, Maryja Panna
Dziciatka płastuje
I stary Jozef — i stary Jozef
Jezusa haduje.
Chrystus radziŭsia i h. d.

I Karali try — i Karali try
Z uschodu prybyli,
Bohu dziciaci, Bohu dziciaci
Achwiary złažyli.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Blisnuła sonca, blisnuła sonca,
Sonca praŭdy wiečnaj,
Nadzieja hrešnym, nadzieja hrešnym
Ščaśliwaści wiečnaj.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Prychodźcie kožny, prychodźcie kožny
Prywitać Jezusa,
Z čystaj dušoju, z čystaj dušoju
Wysłaŭlać Chrystusa.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Budź-ža witany i prasłaŭlony
Miłaserny Paniel
Praz Twaju wolu — hora, niadola
Chaj ad nas adstanie.
Chrystus radziŭsia, Boh abjawiŭsia,
Anioły sławiać, cudna śpiawajuć,
Pastuški ihrajuć,
Woł z asłom witajuć,
U dzicIaci Boha znajuć.

IV. U načnuju ciš...

U načnuju ciš
Lacić hołas zwyš:
Pastuški ustańcie,
Wun, na nieba hlańciel
Što za jasnaść, za pramieńni,
Ŭ biełym aniely adzieńni
Radasna piajuči
Abwiaščajem wam:
Boh radziŭsia tam —
U Betlej špiašajcie,
Pana prywitajcie.
Lažyć ŭ žłobie Jon na sienie
U pialonkach, biez adzieńnia —
Ad zimna dryžyć.
Pastuški chutčej,
Pabiehli ŭ Betlej,
U stajni, nia ŭ chacie
Šukajuć Dziciaci.
Jak anioly raskazali,
Znajšli Boha, prywitali
I dali paklon.
Cely Ciabie świet
Čakaŭ stolki let!
Nia znaŭ duch praročy
Taho, što Ty ŭ nočy
Narodziŭsia, ahalosiŭ,
Praz aniolaŭ nas zaprosiŭ
Tabie dać paklon.
Upaŭšy na twar,
Dajom Tabie dar:
Z našych serc bałučych,
Z našych śloz kipučych.
A choć biedny, nie adkinieš,
Ty jaho napeŭna prymieš, —
Pabahasławiš.
Jezu, za Twoj trud
Dziakujem my tut,
Dary zasyłajem,
Za to chaj daznajem
Twajej łaski i apieki
Tut na świecie i nawieki
Ŭ niebie, zaŭsiahdy...

V. Naradziŭsia, nam źjawiŭsia...

Naradziŭsia, nam źjawiŭsia,
Pamiž bydła ŭ stajni Boh.
Chto-ž małomu, darahomu
Dać tam chwału hodna moh?
Pastuški, wy paśpiašajcie,
Česć i chwału jamu dajcie
Was anioł tudy zawieć.

Razam z wami, my z małbami
Paśpiašym tudy chutčej,
Choć małoha, staniem Boha
Ciešyć pieśniaju swajej.
Bo jon biedna naradziŭsia,
U žłabočku prytuliŭsia,
Kab nas hrešnych ŭ niebie mieć.

Staniem ŭ koła i wiasioła —
Budziem „Gloryja" piajeć:
Bo žadany jość pasłany,
Kab zbaŭleńnie świetu dać.
Ščyra tak Jaho witajma
I z aniołami śpiawajma —
„Ŭsim spakoj tut na ziamli".

Prywitajma, zapytajma —
Chto-ž pryčynaj heta byŭ?
Skul patreba, što až z nieba
Boh na ziemlu sam sstupiŭ?
— Miłaść Boža to zrabiła,
Syna z nieba padaryła,
Kab u niebie my byli.

Čamu-ž, Boža — žłob nia łoža —
Z siena mieŭ paściel sabie?
Bydła hrela — litaść mieła,
A nia ludzi dla Ciabie?
— „Hrešnik, złości što paddaŭsia
I jak siena kwoły staŭsia, —
Praz mianie kab raj zdabyŭ".

Božym carstwam, władarstwam
Treba cely świet nazwać.
Hdzie-ž pryčyna — Boha Syna
Nie chacieŭ jon tut prynlać?
Bo świet cely hrecham skuty
Nie achwotny da pakuty,
Kryžam Zbaŭcu abdaryŭ.

U Judei biez nadziei
Matki płačuć cely wiek —
Herad srohi z dapamohi
Wojska dzietak ich pasiek.
Niedaloka ta chwilina —
Kroŭ paljecca Boha Syna
Za hrachi usich ludziej.

U darohu k Synu Boha
Sabralisia karali,
Darahija — zalatyja
Jany dary prywiazli.
Choć Ty dary i pryjmaješ, —
Boš na serca ŭsio-ž zwažaješ —
Nad ludźmi Ty litaść miej.

VI. Pryjšli — prylacieli.

Pryjšli — prylacieli charošy anieli,
Zalatyja kryili, a sami u bieli.

Pryjšla z nieba wiasiola nawina:
Boža Maci paradzila Syna,

Paradziŭšy ŭ pialonki spawila,
Spawiŭšy ŭ jaśli zlažyla —

Lažy, lažy, Jezu malusieńki!
Lažy, lažy, Jezu bialusieńki! —

Pastuški na žalejkach Jamu ihrajuć,
Anioly rajski pieśni śpiawajuć;

Luli, luli, Jezu malusieńki!
Luli, luli, Jezu bialusieńki!

A wy, ludcy, na ŭwieś świet huknicie,
Jamu hromku pieśniu zapiaicie:

Hej, Chrystus Boh naradziŭsia ŭ Betlej,
Kab świeslalić i adkupić ludziej!

VII. Boh pryniaŭ ludzkoje ciela...

Boh pryniaŭ ludzkoje ciela,
Wiesialicca kaža śmiela.
Dla Jaho my zaśpiawajma
I na lirach zaihrajma —
Panu Adzinamu.

Hraniadoju zaśpiawajma,
Jak dla Boha chwalu dajma
I Paniency Jaho Maci
Ŭsiomahutnaha Dziciaci —
Pańnie Maryi.
Radaści Jezus naradziŭsia!
Radaść nam!

VIII. Pastuški spali...

Pastuški spali pry lasku ŭ lažočku,
Hladź, raśświatiela ŭ samu ciomnu
nočku.
Jany čujuć: ź muzykaj
Śpieŭ hramady wialikaj
Aniolaŭ, aniolaŭ, aniolaŭ.*)

*) Apošnija try radki kožnaj zwarotki paŭtarajucca.

Adzin spuściŭsia—samy najjaśniejšy,
Sluchajcie, kaža, katory śmialejšy,
Nawinu ja wam skažu,
Nawat miesca pakažu
Ŭ Betlei, ŭ Betlei, ŭ Betlei.

Boh tam radziŭsia ŭ hetu ciomnu
nočku,
Nie u palacy, ale u chlawočku,
Ŭ žalabočku na sienka
Palažyla Panienka
Božańku, dzietańku maleńku.

IX. Pastuški plajali...

Pastuški plajali,
Chrystusa witali —
Boh nam abjawiŭsia,
Ŭ Betlej naradziŭsia.*)
Nia ŭ pyšnych charomach,
Ani ŭ panskich domach:
U maleńkaj chaci
Jaho tulić Maci.
Treba nieści dary,
Treba dać achwiary:
Jak my i Jon kwoly,
Choć kruhom anioly.

*) Pa kožnaj zwarotcy hetaj pieśni možna dadawać slowy: „Gloria, gloria in excelsis Deo".

Treba prywitaci
Boha ŭ Dziciaci —
Dyk padojdziem blizka,
Paklonimsia nizka.
Śpiajom našu pieśniu,
Jak-by na pradwieśni:
Chrystus świet admienić,
Hrech i zlo pryščemić.
Pakaža jak žyci,
Boha jak lubici —
Sławim, Ciabie Boža,
Pieśniaj, jak chto moža.
Češć Tabie, Maryja,
Čystaja lilija:
Ciabie Božaj Maci
Budziem nazywaci.
I Jazepu chwala
Niachaj-by paŭstala,
Bo ŭ jaho-ž pryniatku
Maryja z Dziciatkam.
Chwalim wielmi Boha,
Bo nam darahoha
Spaslaŭ Syna z nieba,
Kab dušy dać chleba.
Dyk ludcy huknicie,
Na ŭwieś świet plaicie,
Što Boh čalawieku
Spahadaŭ adwieku.

X. Naradziŭsia Chrystus-Boh.

Naradziŭsia Chrystus-Boh,
Radujmasia,
U zbaŭleńni nam pamoh,
Radujmasia.
U biednaj adrynie,
Dzie miesca žywinie
Jon nam naradziŭsia.

Nie ŭ palacach bahačoŭ
Naradziŭsia.
A ŭ pawietcy biedakoŭ
Nam źjawiŭsia
Ŭ pakornaści — cnocie,
Ŭ wialikaj biadocie
Jon nam naradziŭsia.

Nie pahardziŭ Boh, naš Pan,
Radujmasia,
Najnižejšy ludzki stan,
F ujmasia.
Kab wiestku dać z nieba,
Jak žyci nam treba
Jon nam naradziŭsia.

XI. Pasłuchajcie wy, ludzi.

Pasluchajcie wy, ludzi,
Wiestku halosnu
Wielmi radosnu
Woś hetu:
Boh-Syn źjawiŭsia,
Ŭžo naradziŭsia
Dla świetu.

Kaho mieŭ Boh spradwieku
Z nieba prysłaci —
Ludziej zbaŭlaci
Ad hrechu:
Ŭžo naradziŭsia,
Ludziam źjawiŭsia
Pad strechu.

Lažyć Jon u pawietcy,
U Betlejemie...
Ludzkoje plemia,
Radujsia!
I česć dawaci
Bohu-Dziciaci
Rychtujsia!

XII. Nočka cichaja, zarysta.

Nočka cichaja, zarysta,
Cud-časina,
Paradziła Dziewa čysta
Boha-Syna.
Pa zahadu Boha-Ducha,
Praz źjaŭleńnie,
Ŭsiamu świetu na paciechu,
Na zbaŭleńnie.

Paradziła Dziewa-Matka
U biadocie,
U pawietcy, ŭ niedastatku,
U chlapocie.
I nad hetym Boža Matka
Biedawała
I kałyšučy Dziciatka
Tak śpiawała:

Śpi, moj milieńki Synočak,
Zbaŭca świetu,
Wybačaj, moj haluboček,
Biednaść hetu.
Niama čym Ciabie, niaboža,
Prykrywaci,
Twaje ručańki pryhoža
Spawiwaci.

Nie pahardziŭ Ty pryjści tak
Na świet hety,
U suklenačku ŭ mianie Ty
Nie adziety.
Tolki siencam tut Ciab e ja
Atulaju,
Niawyhody može hetym
Boiš spraŭlaju.

Pieśni na Wialiki Post.

I. Nabožnym sercam...

Nabožnym sercam usie chryścijanie
Začniom Chrystusa mukaŭ razwažańnie,
Daznaŭ katorych Syn ... ha adziny —
Za našy winy.

Ŭ sadzie Aliŭnym, paŭšy na kaleni —
Ajca maliŭ Jon siarod nočnaj cieni.
Judaš całunkam zlydniam daŭ u ruki —
Chrysta na muki.

Jak lwy dzikija kinulis pahancy,
Źwiazali ruki darahomu Zbaŭcy.
Wučni Chrystusa usie paŭciakali,
Jak na sud hnali.

Hadziny pieršaj stajaŭ prad Piłatam;
Bičawać srohim prykazaŭ jon katami
Jany da słupa Zbaŭcu prywiazali —
I katawali.

Z ciernia ŭ karonu kaluču zrabili,
Paśla Chrystusu na skroni ŭzlažyli.
Prad im z naruhaj na kaleni pali —
Karalom zwali.

Treciaj hadziny zakryčali sroha:
Kryžowaj śmierciaj pamreć chaj Syn
Bohal

Paśia da kryža niałudzka prybili —
Wociam palli.

Kanaje Jezus, dušu daje Bohu,
Ściamnieła sonca, świet čuje trywohu,
Ziamla dryžeła, skały zatraščeli—
Boha žaleli.

Z atchlańniaŭ dušy, ščasnych jak anieli,
Uzlaŭ z saboju, kab bolš nie ciarpieli.
I cieły źmioršych z mahił paŭstawali—
Ich ahladali.

Nikodem, Jozef u Piłata śmieła
Prosiać dazwolu zabrać Chrysta cieła.
Piłat praškodaŭ nijakich nia robie,
Kab schawać ŭ hrobie.

Wučni Chrystusa ŭzialiś da raboty,
Kab Zbaŭcy cieła schawać da suboty.
Jak źniali z Kryža, stała ślaźmi Maci
Rany zmywaci.

A zmyŭšy rany, z sumam anlamiełym
Balzamam źliŭšy, u pałotny biely,
Jak zwyčaj kaža, Zbaŭcu achinili —
Ŭ hrob pałažyli.

Wierny narodzie, što Boha baišsia,
Za swaje winy ślazami zalijsia,
Chrystu padziaku pašli i maleńnie —
Za adkupleńnie.

II. Światy Kryžu.

Światy Kryžu, najmilejšy,
Z usich drewaŭ najsłaŭniejšy!
Ŭ hetym drewie moc i siła:
Jaho Jezusa nasiła;
Z jaho plywie asałoda
Dla harotnaha narodu.

Drewa ćwiordaje, źmiakčysia,
Až da ziemli prychilisia!
Spušči cieła majho Pana —
Jaho wielmi skatawana.
Pazwol Jamu adpačyci,
Na ziamlu skarej sstupici.

Ciabie wybraŭ Boh adwieku
Na zbaŭleńnie čaławieku;
Z ciabie łaska ludziam dana,
Duša naša ŭzmacawana,
Krywioj Božaj ŭsia abmyta,
Što praz Jezusa pralita.

Jak u zimnaj ležaŭ stajni,
Dla Jaho nia była tajna:
Kab świet hrešny adkupici,
Treba kroŭ swaju pralici;
Tam žwiary paklon dawali,
A tut ludzi katawali.

Niačuwana milaść heta,
Kab iści na Kryž dla świeta!
Chto-ž tak budzie milaściwy,
Taki dobry, litaściwy?
Sam Pan Jezus heta sprawiŭ —
Nas ad piekła Kryžam zbawiŭ.

Čamu twajo serca horda,
Jak-by kamień hlucha-ćwiorda?
Ty nad Jezusam nia płačaš,
Choć Jaho na Kryžy bačyš:
Na achwiaru Boham dany,
Za ciabie ukryžawany.

Matka z žalem pahladała
I toj čas uspaminała:
Jak maloha spawiwała,
Prytulała, caławała:
A ciapier Jahona cieła,
Ad ran sinie, pačarnieła.

Nia byŭ žal taki j nia budzie,
Hdzie žyli, žyć buduć ludzi,
Jaki Matka smutak mieła,
Jak na Jezusa hladzieła:
Siratoju astajusia,
Hdzie ciapier ja prytulusia?

Adnaho Synočka znała,
Jaho z nieba atrymała,
Ciapier Jaho zabirajuć —
Mianie biednu pakidajuć.
Z žalu zwiecca majo serca,
Choča wyskačyć, źdajecca.

Jaho z radaściaj nasiła
I biez bolu paradziła:
Ciapier smutki ŭsiaho świetu
Ja ciarplu ŭ hadzinu hetu:
Boža, daj mnie lepš mahilu,
Bo žyć bolš nia maju siły!

Kab Ty byŭ, Synočak nižej,
Da mianie kab trochi bližej —
Ja haloŭku-by padpiorła,
Ślozy i kroŭ Twaju abciorła.
Nie Kryž Twoj tak wysoki —
Ad mianie Synok daloki.

Kazaŭ anioł: Prywitana,
Łaski poŭna Ty u Pana!
A ja poŭna smutku, bolu:
Symeon znaŭ Božu wolu:
Jon skazaŭ, što majo serca
Bolem, jak miačom, prabjecca.

Baćki, matki, anikoha,
I pryjaciela druhoha,
Ani brata ja nia maju,
Lepš pamiorci ja žadaju:
Jak u tuju žyć chwilinu,
Kali bok prabili Synu.

Ўспомні, матка, jak ty mieła,
Choć i mnoha synoŭ mieła,
Kali adzin byŭ pamioršy,
Choć-by samy z ich najhoršy.
A moj Jezus najmilejšy —
Adzin Syn moj najświaciejšy.

Ўziali Syna, zorku jasnu:
Mianie kinuli niaščasnu —
Nad usio Jaho lubiła,
Ciapier mnie žyćcio niamiła.
Ach moj, Božaj Tabie wieru —
Nie karaj-ža nas praz mieru.

A chto Bohu wierna słužyć,
Matku Bosku ščyra lubić,
Chaj pad Kryžam stanie z Jeju,
Ў Joj swaju kładzie nadzieju.
Praz twajo, Panna, ciarpieńnie
Uprasi dla nas zbaŭleńnie.

III. Jezu Chryste...

Jezu Chryste, Boža miły,.
Jak jahniatka Ty ciarpliwy:
Cierpiš na kryžy mučeńni
Za ŭsie maje prahrašeńni.

Čalawieča, płač, mizerny,
Hlań, jaki Boh miłaserny:
Jezus na kryžy ŭmiraje,
Sonca jasnaść pahašaje.

Pan apošnie skazaŭ słoŭka,
Žwisla z pleč jamu haloŭka.
Nad im Maci uzdychaje,
Płača ŭ žali, ledź žywaja.

Ўžo zasłonu razarwała,
Ўsia ziamla dryžyć i skała;
Sotnik kaža: Syn Jon Božyi
Hety cud usich trywoža.

Tut Jamu bok prakaloli,
Kroŭ plywie z wadoj pawoli;
A my žlijmasia ślazami;
Jezu, źmilujsia nad nami!

Što ciarpieŭ za ŭsich nas hrešnych
Jezu Chryste, Boža miły;
Zžalsia Ty nad nami!
Zžalsia Ty nad nami!

Ty, što razam z im ciarpieła,
Maci Boža, Pani świetul
Za nas zastupisia,
Za hrešnych malisia.

IV. Na kryž prybity.

Na kryž prybity Boh-Syn ćwiakami:
Płač, čaławieča, za hrech ślazami.
Ach! ach! na kryžy ŭmiraje
Jezus wočy začyniaje.

Zranienа strašna Božaje cieła,
Žlitaje kroŭju ŭ ranach wisieła.
Ach, ach! to hrech naš praklaty
Muča Boha tak zaŭziata.

Kola karona hołaŭ baluča,
Wusny spalila smaha piakuča.
Ach! ach! za majo hrašeńnie
Jezus mieje ad ciarpieńnia.

Pad kryžam Maci płača, kanaje,
Matčyna serca žal razrywaje.
Ach! ach! złość maja lichaja
Strašna Bohu adpłačaje.

Budu ŭžo lepšymi Daj pamač, Boža,
Hrech, worah luty, bolej nia zmoža.
Ach! ach! hodzi ŭžo hrašyci,
Z łaskaj Božaj chaču žyci.

I z Mahdalenaj pakutawaci,
Za ŭsio hrašeńnie adškadawaci.
Ach! ach! zžalsia nada mnoju,
Boža, daj mnie žyć z Taboju.

Z hrecham siahońnia pačnu zmahacca.
I z žalem budu ja spawiadacca.
Ach! ach! wybač mnie, moj Boža!
Bolej hrech mianie nia zmoža.

V. Jezu, Boža miłaserny...

Jezu, Boža miłaserny,
Ў dabracie Swajej niaźmierny:
Zyjšoŭ Ty na ziamlu z nieba
I utaiŭsia ŭ krošcy chleba.

Praz ludziej byŭ zatrymany,
Da sudździaŭ jak złodziej hnany,
Winawačany fałšywa,
Sudžany niespráwiadliwa.

Zbičawali Twajo cieła,
Što nia było častki całaj,
Ranami ŭsiaho pakryli,
Naświaciejšu kroŭ pralili.

Paśla wostruju karonu
Na Twaje ŭzlažyli skroni,
Karalom na śmiech ubrali,
Ździekawaliś, jak žadali.

Na ziamlu pad kryžam padaŭ
I na im prybić siabie daŭ,
Praciarpieŭšy strašny muki,
Addaŭ dušu Bohu ŭ ruki.

———

Pieśni na Wialikdzień.

I. Wiasioły dzień...

Wiasioły dzień dla nas nastaŭ,
Jakoha cely świet žadaŭ:
Siahońnia Chrystus z hrobu ŭstaŭ!
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Karol Niablesny k nam prybyŭ,
Jak ćwiet na soniejku zaćwiŭ,
Pa śmierci z nami znoŭ zažyŭ!
Alleluja...

Piakielnu nietru zwajawaŭ,
Usieńkich zlydniaŭ pakanaŭ,
A hrešnym lasku darawaŭ.
Alleluja...

Da troch dzion u piekle prawioŭ,
Tam paciašaŭ światych Ajcoŭ,
Paśla z saboju ich pawioŭ.
Alleluja...

A tyja, što-da-adnaho,
Jak Zbaŭcu ŭbačyli swajho,
Zahawaryli da jaho:
Alleluja...

Witaj, žadany nam, witaj!
O Chryście, nas nie pakidaj,
Z piakielnaj mocy wybaŭlaj.
Alleluja...

Jakuju-ž radaść mieli ŭ ćmie,
Jak Zbaŭcu ŭbačyli ŭ siabie,
Jakoha zdaŭna ždali ŭsie.
Alleluja...

Na treci dzień sam z hrobu ŭstaŭ,
Piačaciaŭ nat nie pačapaŭ,
Na stražaŭ ludki strach napaŭ.
Alleluja...

A jak Chrystus z mahily ŭstaŭ,
Swaich apostalaŭ witaŭ,
Da Matki anielaŭ pasiaŭ.
Alleluja...

Anioły wiernyja majei
K Panlency idzicie wy chutčej,
K Najświatšaj Matačcy majej.
Alleluja...

Witajcie Dziewu ad Mianie,
I zaśpiawajcie dla Jaje:
Witaje twoj synok Ciabie!
Alleluja...

Paśla u jasnaści takoj
Da Matki zbližyŭsia światoj
I prywitańnie kaža joj:
Alleluja...

Budź poŭna radaści usia,
Matula rodnaja maja,
Žaloba skončylaś twaja.
Alleluja...

Witaj-ža, Jezu moj žywy,
Synok moj luby, zalaty,
Paciecha ŭsiakaje dušy!
Alleluja...

Ach, wielmi wiesiela ŭžo mnie!
Žywoha ŭbačyŭšy Ciabie,
Jak nowym świet staŭ dla mianie.
Alleluja...

Tak wiesiela z im reč wiała,
Całujučy rany Chrysta,
Z wialikim ščaściem adyjšla.
Alleluja...

O Chryste, što ŭstaŭ u try dni,
Hrachi nam našy adpuści,
Dušy zbaŭleńnie prynlasli
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

II. Radujmosia, chryścijanie...

Radujmosia, chryścijanie,
Bo Chrystusa z hrobu ŭstańnie
Darawała nam zbaŭleńnie.
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Patryarchi rady stali,
Što ŭ atchlańniach prabywali,
Jak Zbaŭcu swajho daždali.
Alleluja...

I ubačyli jasnoha
Jon adniaŭ moc ducha zloha,
im skazaŭ iści da Boha.
Alleluja...

Z hrobu kamień adwaliŭsia,
Chrystus z umioršych zbudziŭsia
I Maryjam abjawiŭsia.
Alleluja...

Apostaly sabralisia,
Što byli ŭžo razyjšlisia,
I Chrystusie smuciačysia.
Alleluja...

My ŭsie razam zaśpiawajma,
Uskrašeńnie razmyšlajma,
Z hrechu ŭstać paslanaŭlajma.
Alleluja...

Chryste, praz z hrobu paŭstańnie,
Daj nam hrachoŭ darawańnie,
Wiečnaje dušam zbaŭleńnie.
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Pieśni na Božaje Cieła.

I. Uwieś świat...

Uwieś świet — ziamla i mora,
Ŭsio žywoje u prastory,
Wysłaŭlajcie miłaść Božu —
Zapiaicie pieśniu hožu

Bijcie nizkija paklony
Prad Chrystusam utajonym;
Bo u hetaj krošcy chleba
Jość praŭd-iwy Boh, Pan z nieba.

Što byŭ čaławiekam staŭsia,
Dzieia nas na muki daŭsia,
I skanaŭ na drewie kryža,
Kab da nieba nas prybližyŭ.

A ciapier dla nas biaskonca
Świecić z Hostyi, jak sonca,
Staŭsia nam žyćcia Jon chlebam,
Hrešnikaŭ jadnaje z niebam.

Sercy našy heta čujcie,
Boha miłaści šanujcie,
I dawajcie Jamu chwału,
Jakoj hodzien, daskanału.

I Anioły, Cherubimy
I światyja Serafimy,
Prad tron Božy upadajcie,
Jaho miłaść wychwalajcie.

I my niema upadajem,
Miłaserdzia uprašajem,
Kab žyćcio mieć z Boham Panam
Až na wieki wiečny. — Amen.

II. Zrabiecie miesca...

Zrabiecie miesca: Hość idzie z nieba,
Cudam ukryty pad widam chleba,
Zbawiciel świetu da nas sstupaje,
I ŭ sercach našych tron swoj staŭlaje.

Z bajaźniaj Božaj čeść addawajcie,
I z wieraj silnaj ŭsie prystupajcie,
Kaštujcie sercam Chleba Žywoha,
Chrysta-Jezusa, Boha Samoha.

Kali-ž zasiadzie ŭ dušach Boh mocny,
Paklon addajcie Jamu achwotny:
Radaść i ščaście Jamu śpiawajcie,
I čystym sercam Dar wysłaŭlajcie.

Pieśni da Najświaciejšaha Serca Jezusa.

I. Serca Jezusa...

Serca Jezusa, miłaść harača,
Da Ciabie molby našy niasiom;
Choć my i wielmi hrešny, adnača
Čeść najhłybiejšu Tabie dajom.

Nie wypuskaj-ža Ty z łaski nas,
Dy budź ratunkam u kožny čas,
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas.

Serca Jezusa, Ty, što za našy
Hrachi ciažkija z nieba zyjšło,
Za čaławiectwa na muki straŝny —
I siabie dzidaj prabić dało.

Da Ciabie šlemo prośby swaje,
Adwiarni ad nas kary twaje.
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, sumnym da skonu
Za winy świetu z rodu było,
Praz Ciabie z nieba, z Božaha tronu,
Ludziam biaz miery ščaście spłyło:

Chto tolki ščyra čaho ' daŭ,
Ŭsio praz Boža Serca aastaŭ;
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, Pana na niebie,
Panuj nad nami ŭ kožnu paru,
Niachaj pry pracy, ŭ kožnaj patrebie
Da Ciabie ŭznosim sercy ŭharu.

Dzie ščaście wiečna, dzie świetły raj,
Ach, Boža, tudy dastacca daj!
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, daj-ža nam cnoty:
Wieru, nadzieju, miłaść k Tabie;
Chaj Bohu služym wierna, z achwoty,
I tak zdabudziem nieba sabie.

Abrydź nam mocna usiaki hrech,
Bo tolki boskich chočam paciech.
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, budź Tabie chwała
Ad ŭsiaho ŭ świecie rodu ludziej,
Kab jana wieki nie pierastała,
Dy ŭściaż šyryłaś pa ziamli ŭsiej.

Budź Bohu chwała ŭ Trojcy światoj,
A na ziamli tut — nam supakoj.
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej milaserdzie da hrešnych nas!

II. Bahasłaŭ...

Bahasłaŭ, najmilšy Zbaŭca,
Usich ludzkich bied napraŭca —
Tym, što Serca Twajo sławiać,
Twaju milaść bahasławiać.

Ty skazaŭ, što łaski rožny
Palieješ na dom toj kožny,
Dzie abraz Twoj buduć sławić,
Twajo Serca bahasławić.

Bahasłaŭ nam kožnu čynnaść,
Našu spoŭnić daj pawinnaść,
Twajo Serca daj paznaci
Z usich siłaŭ miławaci.

Pieśni da Matki Boskaj.

I. Witaj Maryja...

Witaj Maryja, Chrystusa Maci,
Pazwol nam hrešnym Tabie česć daci,
Pryjmi i našy prośby nizkija,
Za nas malisia — Witaj Maryja!

Pračysta Panna, biaz žadnaj skazy,
Uścieražy nas chwarob, zarazy.
Ty najstrajniejša rajska lilija
Ačyść pawietra — Witaj Maryja!

Ty, što karmiła świetu zbaŭleńnie,
I nam jak maci, daj pažyŭleńnie;
Ad hoładu nas niachaj ukryje
Twaja Apieka — Witaj Maryja!

Ciažki žal mieła nad śmierciaj Syna:
Praz Twaje słozy, Maci adzina,
Chaj nam chwiliny śmierci ciažkija
Spakojny buduć — Witaj Maryja!

Poŭna pakory, zhodna, cichaja,
Daj ludziam zhodu u našym kraj;
Miž nas chaj zhinuć swarki lichija,
Kryj nas ad wojnaŭ — Witaj Maryja!

O Najświaciejša, biaz cieni hrechu,
U kožnym časie budź nam paciechaj;
Chaj nas apieka Twaja zakryje
Ad hniewu Boha — Witaj Maryja!

O Pani naša, miž Cherubimaŭ,
Pačuj maleńnie, Nieba Kniahinia,
Što idzie prad stopy Twaje światyja,
Za nas malisia — Witaj Maryja!

II. Pazwol, Maci, prywitaci...

Pazwol, Maci, prywitaci
Pieśniaj pryhoža;
Choć dawoli, anikoli
Chwalić nia moža:
Ani hrešny čaławiek,
Ni anioły cely wiek,
Ni światyja, česć Maryi
Hodnyja addać.

Ja niahodny, pieśniaj rodnaj
Ciabie witaju
I z biazdońnia šlu siahońnia
Molby da raju.
Ty mianie nie zabywaj,
Pamažy i łasku daj.
Tam na niebie u patrebie
Abaronaj budź.

O cudoŭna, łaski poŭna,
Čysta! lilieja,
Milaściwa, iłaściwa,
Hrešnych nadzieja.
Wiečna ŭ niebie anioły
Ciabie chwalać wiasioły:
Ja žadaju chwalić ŭ raju
Z imi na wieki.

Najjaśniejša, najświaciejša,
Świetu, nieba cud.
Ty zradziła i karmiła
Boha — Syna tut.
Ty, jak zorka pryhoža,
Na twar hlanuć chto-ž moža,
Hdzie na tronie u karonie
Chwałaj jaśnieješ!

Ahladaci twar u Maci
Prawa ja zhubiŭ,
Bo ad Dziewy — Karalewy
Hrech nas addzialiŭ.
Ŭ hrešnym ciele wačyma
Widzieć twar niemahčyma,
Bo światyja, na't i tyja
Bačać ździŭlona.

Hrecham skutu ja pakutaj
Dušu abmyju. —
I zbaiełym sercam celym
Prašu Maryju:
Što pa śmierci u raju
Widzieć Jaje žadaju.
Chaj tak stanie, daj mile Panie,
Pa wieki wiečny.

III. Wostrabramska Maci Boža...

Wostrabramska Maci Boža,
Kraska čystaja, pryhoža.
Milaserdzie Twajej woli
Świecić Wilni u niadoli.

Ŭ krai našym Ty u češci,
Niasieš z nieba dobry wieści
Ščaście dla našaha kraju
Daješ nam ad Boha z raju!

Ŭsia Ciabie Ruś slawić Biela
I Litwa i Polšča cela,
Bo Ty Maci milaściwa,
Swaim dzietkam dabratliwa. —

Ich u smutku paciašaješ,
Slabych, chworych papraŭlaješ
I chto tolki k Tabie pryjdzie,
To biaz radaści nie wyjdzie.

Ty tak kožnamu dahodziš,
Što nadzieju ŭ sercy zrodziš;
Praz Ciabie usie prawiny,
Darujucca ŭ Boha Syna!

IV. O Maryja, Matka Boha...

O Maryja, Matka Boha,
Ty nia hardziš anikoha,
Chto ŭ niadoli, ci ŭ patrebie
Źwierniecca prad tron twoj ŭ niebie.

O Maryja, mali Syna,
Nadzieja hrešnych adzina.

Dyk i ja, hrešnik niahodny,
Jak syn da matuli rodnaj,
Da Ciabie, Maci laskawa,
Šlu pakornaj prośby slowa.

O Maryja...

O Matuchna najświaciejšaj
Ŭ raj daroha najpraściejša,
Uprasi mnie być cnatliwym,
I zaŭsiody sprawiadliwym.

O Maryja...

Sćeražy ad zlych pryhodaŭ,
Ad dušy i cieła škodaŭ,
Holad, mor, wajnu, pažary,
Adwiarni ŭsie Božy kary.

O Maryja...

A pa śmierci niachaj Boha,
Ŭ światoj Trojcy adzinoha,
I Ciabie, Niabiesna Pani,
Slawim ŭ niebie z Anielami.

O Maryja...

V. Matačka Božaja...

Matačka Božaja, Matačka Dobraja,
Biednyja dzieci my kličam Ciabie;
Pieśniaj pakornaju molby skladajučy,
Sercy swaje addajom my Tabie.

Nas, swaich dzietačak, što ŭ Ciabie
prosiacca —
Matačka Dobraja, Ty paškaduj;
Laskaj adžyŭčaju Boha Pradwiečnaha,
Matačka Božaja nas abdaruj.

Wyleč Ty serca nam rany hlybokija,
Milaściaj čystaju nas zapali,
Kab chwala Božaja, nia žalba wiečnaja,
Ŭ nieba laciela, laciela z ziamli.

Świetam niabiesnym-ža halowy ciom-
nyja,
Matačka Božaja, Ty aświaci,
Kab my paznali ŭsie Mudraść Adwieč-
nuju,
Bohu služyli tut wierna ŭ žyćci.

Daj-ža nam, dzietačkam, darohu
prostuju,
Śmierci chwilinu ščaśliwuju daj.
Wiadzi nas, Matačka, zaranka jasnaja,
Ŭ wiečnuju chwalu, ŭ cudny Božy Raj.

VI. Maci pad kryžom stajała.

(Stabat Mater).

Maci pad kryžom stajała,
Ślozy horka wyliwała,
Jak jaje wisieŭ tam Syn.

Jejnu dušu poŭnu bolu,
Poŭnu sumu i niadoli
Z našych mieč prabiŭ pryčyn.

Sumna była i zbaiela
Až ad bolu časta mieła,
Matka Syna adnaho.

Što tady Jana daznala,
Jak praz ślozy ahladala
Muki strašnyja Jaho!

Ach, z ludziej chto nie zapłača,
Jak Chrystusa Matku ŭbača
Ŭ hetkim hory pad kryžom?

Nia tužyć, bo niemahčyma,
Jak ŭsie muki prad wačyma
Matki j Syna my źbiarom.

Widzić — za ludziej prawiny
Ŭbličawany Syn Adziny,
Strašnych mukaŭ daznaje.

Widzić Syna, jak kanaje,
Haławu swaju sklaniaje,
Ducha Bohu addaje.

Maci milaści i zhody —
Chaj Twoj sum sa mnoj zaŭsiody,
Chaj z Taboju płaču ŭściaž.

Daj, kab serca ŭsio harela,
Kab luboŭju ŭ žyćci celym
Byŭ zaŭsiody Zbaŭca naš.

Mnie, świataja Maci, daj-ža
Rany Jezusa — niachaj-ža
Ŭ sercy buduć, jak płačać.

Twajho Syna muki-rany,
Što ciarpieŭ ukryžawany,
Daj mnie, Maci, pieraniać.

Płakać razam pazwol, Maci,
Ŭ mukach Synu spahadaci
Pokul tut ja na ziamli.

Chaj napłačusia ad bolu
Pad kryžom Twaim dawoli —
Hetu łasku mnie pašli.

O świataja Maci Boha,
Ja prašu Ciabie niamnoha —
Horki płač chaj złuča nas!

Muki Syna i skanańnie,
Ŭsie naruhi, wyśmiawańnie
Razważać daj ŭ kožny čas.

Daj nasić u sercy rany,
Z kryža chaj mnie budzie dany
Duš napitak — Syna kroŭ.

A jak pryjdzie Syn Adziny
Nas sudzić za našy winy,
Chaj Ciabie ja baču znoŭ.

Chryste, ŭ śmiertnuju hadzinu,
Praz Twajej Matki pryčynu,
Pieramohi ściah mnie daj!

Z cielam jak duša rasstanie,
Ty jaje, naš Chryste Panie,
Ŭ swoj waźmi raskošny raj!

Amen.

Pieśnia ab apiecy Boskaj.

Chto tolki zdasca...

Chto tolki zdasca na apieku Božu,
I dumki ščyra ŭ Jaho ruki zloža,
Śmiela toj skaža: maju schowy ŭ Boha,
Znaci nia budu ničoha błahoha.

Bo ŭbaraniŭ Jon mianie ad niawoli,
U złoj napaści nia zhinu nikoli;
Ŭ ciani schawaje Swaich kryllaŭ wiečna,
Pad Jaho wokam budzieš spać biaśpiečna.

Za płačom budzieš Jaho niezdabytym,
Jak za žaleznym akawanym ščytam,
Buduć nia strašny trywoha i strely,
Jakija sieje pryhoda ŭ dzień biely.

Kala Ciabie šmat tysiač haloŭ laža,
Strašnuju siłu mieč Božy pakaža.
Zhuba napeŭna: wačami swaimi
Pomstu ubačyš nad hrešnymi ŭsimi.

Ty-ž mieŭ nadzieju ŭ Najwyšejšym Tronie,
Što Boh łaskawy ŭsiahdy abaronie:
Ciabie nia čepie błahaja pryhoda,
K tabie nia zojdzie ŭ twaju chatu škoda.

Buduć ciabie skroź wartawać anieli,
Dzie tolki budzieš — ŭ darozie, ŭ paścieli...
Na rukach buduć nasić, čałowieča,
Kab dzie ab kamień noh nie pakalečyŭ.

Budzieš taptaci nahoju adkrytaj
Źwiaroŭ i źmiejaŭ, wužak jadawitych;
Na lwie strašennym siadzieš nieŭznaroku,
I na ahromnym budzieš jeździć smoku.

Čuj, što Boh kaža: chto mianie miluje,
I majo imia chto ščyra šanuje,
Ja taho tak ja wiečna nie zabudu,
Ŭ hory ŭsialakim pamahaci budu.

Wysluchać holas taho Ja hatowy,
Z im Ja ŭ pryhodzie, i ŭ mianie jon schowaŭ
Chaj peŭny budzie, peŭny uważeńnia,
I let starejšych i swajho zbaŭleńnia.

Pieśni roznyja.

I. O moj Boża!..

O moj Boża! wieru Tabie —
I ŭsio wieru ja dla Ciabie,
Ŭsiu nadzieju ŭ Tabie maju,
Za ŭsio Ciabi‹ ›ychwalaju.

Ty satwaryŭ, Ty adkupiŭ,
Ty mianie, Boża, aświaciŭ;
Za to Tabie, hdzie jość ludzi,
Čeść i slawa niachaj budzie.

Tabie, Boża, klaniajusia,
Na Twaju wolu zdajusia,
A być tolki chaču ŭ niebie,
Pa ŭsie wieki slawić Ciabie.

Żal mnie, Boża, zhrašyŭ Tabie,
Praz hrech dastaŭ piekla sabie;
Dy nia tak żal zhuby majej,
Jak żal, Boża, kryŭdy Twajej!

Ach moj Boża, ja kajusia,
Daruj winy, papraŭlusia;
Dy ŭżo sto raz pamierć wolu,
Na hrech bolej nie pazwolu.

Dla Twajho spadabańnia
Chaču spaŭniać prykazańnia;
Żyć i ŭmirać chaču ŭ Tabie,
Bo Ty dobry sam u Sabie.

O Jezusie, Ty naš Panie,
Serca našaha kachańnie!
Da ruk, da noh Twaich paŭży,
Żalejem za hrachi našy.

Calujučy Twaje rany,
O Jezusie naš kachany,
Ruki, wočy k niebu ŭznosim,
Adpuščeńnia hrachoŭ prosim.

Ślozy našy wyliwajem,
Ščyrym sercam pryrakajem:
Pakul budziem z ludźmi życi,
Nia budziem Boha hrašyci.

O Maryja, Matka Boska!
Ty światoja kwietka rajska!
Malisia Bohu za nami,
Niahodnymi hrašnikami.

Ŭsie światyja ŭzhlańcie z nieba!
Wašaj łaski nam patreba;
Maleciesia wy za nami,
Niahodnymi hrašnikami.

Chwała Bohu praŭdziwamu,
Chwała ŭ Trojcy Adzinamu,
Chwała Ajcu, razam Synu,
Chwała i Duchu światomu.

II. My chočam Boha.

My chočam Boha, Dziewa Maci,
Swaich dziaciej pasluchaj zoŭ,
My chočam Boha prasłaŭlaci,
Jamu żyćcio addać i kroŭ.

Bahaslawi nas, Maci,
Bahaslawi naš rod —
My chočam Boha praslaŭlaci,
Jahony wierny my narod.

Chaj budzie Boh ŭ siamiejnym kole:
Żyćci baćkoŭ, dziciačych snach;
Chaj budzie Jon u knižcy, škole,
U adpačynku, ŭ pracy dniach.
Bahaslawi nas i h. d.

My chočam Boha ŭ ščaści, hory,
Zahadach ŭlady, knihach praŭ;
Na poli, horach i na mory
Zakon Jahony kab nastaŭ.
Bahaslawi nas i h. d.

My chočam Boha ŭ kożnym stanie,
Jamu piaje krywicki rod:
Rabotnik, sielanin, miaščanie —
Naš Bielaruski ŭwieś narod.
Bahaslawi nas i h. d.

My chočam Boha ŭ našym krai,
Miż bielaruskich biednych strech —
U našaj mowie i zwyčai
Nia moża mieci miesca hrech.
Bahaslawi nas i h. d.

Chaj budzie Boh u nas zaŭsiody:
U čas wiasieŀla i ŭ ślazach,
Chwilinach buraŭ i niaŭzhody,
Żyćci spakojnym i ŭ trudach.
Bahaslawi nas i h. d.

My choťam Boha, Jaho prawa;
Jaho natchnieńnie — naš pačyn;
Usio žyćcio — Jahona slawa;
Jaho zahad — naš kožny čyn.

Bahaslawi nas i h. d.

III. Prad"wočy Twaje, Boža...

Prad wočy Twaje, Boža, hrech kiadzlom swoj slańnia — i z karaj, što dastanlem, robim paraŭnańnie.

Kali-ž paznajem dobra, što my narabili, — to mala jašče clerpim, bo bolš zaslužyli.

Ciažejšym sto razoŭ jość naša hrašeńnie, — jak dana Taboju za hrech naš clarpieńnie.

Karu za hrech swoj dobra my znajem, — adnak-ža kinuć hrašyć jašče nie žadajem.

Ad kary Twajej, Boža, slańnia my biaz sily, — adnak-ža nia kidajem hrašyć, Boža mily!

Clarpieńniem duša naša zabita, — a hrašeńniem adnak-ža nikoli nia syta.

Ad ždzieku nam užo ledž-ledž žywiecca — adnak-ža hrech zaŭsiody z nami astajecca.

Ty doŭha ždžeš zwarotu, my nia chočam hladzieci, — kali-ž nas karaješ, nia možam ściarpieci.

Pad karaj my haloslin, što biaha zrabili, — a pa kary zabywajem, ab čym haiasili.

Kali mieč Twoj nad saboju bačym, mnoha abiacajem, — jak tolki mieč schawaješ, slowa nie spaŭniajem.

Kali Ty nas karaješ, prosim žmilawańnia, — jak pierastanieš, iznoŭ prymušajem Ciabie da karańnia.

Pryjmi nas, bolš nia budziem hrašyć užo, Boža, — bo kali nie paškaduješ, sprawiadliwaść Twaja zhubić nas moža.

IV. Zaŭsiody, moj Boža...

Zaŭsiody, moj Boža, dziŭlusia Tabie
ja —.
I ŭ nočy spakojnaj, i ŭ zorkach jasnych —
I jak stohnie bura, jak šumić zawieja—
I ŭ blyskach sonca, i ŭ malankach strašnych.

Dziŭny Ty, o Boža, i u traŭcy polnaj,
U kožnaj raścinie, i ŭ krascy pryhožaj,
Dziŭny u twareńni tak strojnaha świetu, —
Ty daješ pahodu i pryhožaść letu.

Ja dziŭlusia Tabie ŭ dušy majej Boža —
Dzie ŭsleńka zakryta dla zlosnaha woka —
Žyćcio dzie asobna — a Ty jaho, Boža,
Haduješ laskawa, tajomna, hlyboka.

Najbolej dziŭlusia Tabie ja, Pradwiečny,
Što Ty u natury swajej bieskaniečny:
Choć usio zahinie — świet pačniecca nowy —
Ty Wiečnatrywaly — wiečny Twaje Slowy.

V. Chryste, widziš maje serca.

Chryste, widziš majo serca,
Majej tajnicu dušy:
Tabie žniuś ŭ paniawiercy,
Maje šlozy asušy.

Wyrakajusia ja hrechu,
Ščyre plaču za biudy,
Pryšli-ž ŭreście mnie paciechu,
Za niadolu, za trudy.

Daješ hora mnie z patreby,
Nie zabyŭ kab cnoty ja:
Bo u ščaści nie zdaleŭ-by
Pawažać kresu žyćcia.

Ale-ž kryž ujeŭsia ŭ plečy,
Łancuhi u ruk, u noh:
Worahi padniali mečy,
Kab paŭstaci ja nia moh.

Chryste-Jezu, pašla muki,
Mieŭ-ža Ty tryumfu čas:
Razwiažy-ž i nam ŭžo ruki,
Bo brachi zhlumili nas...

U darozie da swabody,
Daj-ža nam świety Dar Twoj:
Bahaslaŭ usie narody,
Na zbratańnie, na spakoj.

VI. O Boža, Spasie naš...

O Boža, Spasie naš,
Ty milaść nam pakaž,
Z niadoli wyzwal nas,
Zbudzi Ty nas ŭžo raz.

Ty wočy nam adkryj
I świetu nam pašlij—
Ty praŭdu nam pakaž,
O Boža, Špasie naš!

Pieśni — psalmy.

(Mohuć być śpiawany pry pachowinach)

I. Ščaśliwy, chto ŭ radu...

(Pawodle ps. 3).

Ščaśliwy, chto ŭ radu błahich nie ŭstupnje,
Chto wybraŭ wuzkuju darohu,
Da nieba jdzie joju, haścincy minaje,
Što ciahnuć da piekła parohu.

Ščaśliwy, chto Bohu na službu addaŭsia,
Kab ščyra arać Jaho niwu;
Ščaśliwy, chto wiernym wa ŭsim Jamu staŭsia,
Zdaleŭšy naturu laniwu.

Ščaśliwy, chto ŭčuŭšy harotnych stahnańnie,
Pa wuzkaj ciarnistaj darozie
Pajšoŭ z dobraj woli swajej na spatkańnie
Jon biednym — i staŭsia ŭ spamozie.

Chto zważyŭ marnotu dačasnaści hetaj,
Pa ściežcy ciarnistaj jdzie śmieła.
Dy złučany wieraj sa świetłaju mietaj,
Dušu swaju lubić — nia cieła.

Chto jšoŭ pa askołkach prykła[illegible]n Chrystowy...,
Pjučy horki kielich ciarpieńnia,
I kožnuju chwilu pajści byŭ hatowy
Za praŭdu na ździek zaślapieńnia.

Chto wypaŭniŭ ščyra prykaz miławańnia,
Jak sam siabie bližniaha swoha,
Dzialiŭsia z ubohim kusočkam nadańnia,
Ŭspamohšy ŭ patrebie, čym zmoha.

Chto wierny byŭ Bohu ŭ pryzwańni zaŭsiody:
Spačatku da samaj kančyny —
Woś toj tolki wiečnaje wart naharody:
Być synam niabiesnaj ajčyny.

II. Chwalema Boha...

(Z psalmu 145-ha).

Chwalema Boha usim našym bytam,
Dakul iskryca žyćcia u nas tleje,
Dakul duch ludzki šlacham trudawitym
Uwyś ŭźniasiecca, a ciela struchleje.

Nie pakładajcie nadziei na świecie
U silnych świetu biaz serca ludzinach:
Bo supakoju nia budziecie mieci,
Až duch spačnie waš ŭ padniebnych wyšynach.

Hrešnych mahutnaść pry śmierci zmaleje,
Duch ich adojdzie u wiečnyja ciemni,
Ich rozum bystry jak imhla źwiatreje,
I kožny pojmie, što žyli daremnie.

Bahasiaŭlony, chto Bohu pawieryŭ,
Złažyŭ nadzieju ŭ Jaho światoj woli,
Chto niedałužnaść swaju dobr i źmieryŭ
Ŭzywaje Boha ŭ doli ci niadoli.

Bo praŭda Boža nikoli nia zhinie,
A sud Jahony daścihnie niawiercu:
Daść supakoj Jon cichoj biedačynie,
Daść asałodu skryŭdžanamu sercu.

Raźwiaža Boh naš nohi zakawanych,
Što praŭdu świetu wierna abwiaščali.
Adčynić wočy u ciemru zahnanych,
Što sumna z bolu da Jaho stahnali.

Padojmie biednych, što u hrech upali
Z niadoli, ździeku, złybiady, ciarpieńnia;
Pamoža słabym, kab chutčej paŭstali
I z sprawiedliwym daznali zbaŭleńnie.

Boh nie pakinie udowy, siroty,
Boh nie zabudzie ślozaŭ ich haračych,
Adčynić sumnym da raju waroty.
Adhonić tolki hrašnikoŭ ladačych.

Boh zapanuje kaliś nad Syonam,
Što ŭ hory ščyra da Jaho harnuŭsia,
Tady-j nad našym zabytym zahonam
Prachodžy skaža: „Duch jaho pračnuŭsia".

III. Z žalu biazdońnia...

(Pawodle ps. 129).

Z žalu biazdońnia, z hłybini pakory,
Ŭ ciemry sumniwaŭ, bieznadziejnym hory:
Ciabie ŭzywaju, Boža sprawiadliwy,
Pačuj-ža hołas i budź miłaściwy.

Bo kali budzieš na hrech uwažaci
I praŭdy serca ludzkoha pytaci, —
Nie ustaicca slaboje stwareńnie:
Kožny šukaje ŭ Ciabie ačyščeńnia.

I dzieła prawa, dzieła Twajej woli,
Šukaŭ Ciabie ja ŭ kryŭdach i złoj doli:
Zrańnia da nočy duša tak čakała,
Na Twajo słowa nadzieju składała.

Hdzie-ž milaserdzie i hdzie wybaŭleńnie,
Z hrechu-niadoli ci panlewaleńnia:
Adno u Boha, świetu Prawadaŭcy,
Adno ŭ Chrystusie, ad śmierci Wybaŭcy.

IV. Ledź tolki...

(Pawodle ps. 62).

Ledź tolki blyśnie na niebie zarnica,
Duch moj, o Boža, na Ciabie čakaje,
Duša žadaje, jak doždžu trawica,
I cela z stohnam da Ciabie ŭzdychaje.

U suchoj zlamilcy, biazwodnaj i trudnaj,
Zalitaj žahaj paŭdzionnaha sonca,
Ciabie šukaju u darozie bludnaj,
Da twajho ŭlońnia sumuju biaskonca.

Šlacham ciarnistym žyćcio ahartaju,
Ruku całuju Twajho źmilawańnia,
Twoj Ohiad wiečny himnam apławaju
I wieru slańnia u źmioršych paŭstańnie.

I bčnasłaŭlu, Boža, Twaje dziwy
U formach prajawy i u źmienach času
I swaje ruki kwoly i lenłwy
Uznašu u nieba za ajčynu našu.

Kab nie zabyci Ciabie anikoli:
Ci ŭ łožy miakkim, ci ćwiordaj paścieli
Adkryci myślaj šlachi Twajej woli
I Twaju pomač spaznaci u dziele.

Radaść mnie serca ahniom zapalaje,
Što nie pazbyŭsia Twajej ja apieki:
Twoj Duch pradwiečny mianie atulaje,
Da Ciabie smahnu, Boža moj, nawieki.

V. Chwalecie Boha...

(Pawodle ps. 116 i 150).

Chwalecie Boha usieńkija ludzi,
Usie narody ad kraju da kraju:
Bo abjawiŭsia ŭ milaserdzia cudzie,
A jaho praŭda na wieki trywaje.

Światyja dušy na niebie wysokim,
I wy z harotnaj i sumnaj zlamilcy;
Aniołki božy u raj dalokim,
I usie siły ŭ zahwiezdnaj imhlicy,

Jaho ŭsiamocnaść, Jaho świetazarnaść,
Hołasam trubnym na świet raznasicie,
A sprawiadliwaść, dla ludcoŭ spahadnaść,
Pry mnohastrunnaj liry apiaicie.

Chwalecie-ž Boha roznym choram, składam,
Na cichaj liry, žalejkach arhana,
I na cymbałach harmanijnym ładam:
Duch kožny, chwal-ža pa wiek-wiečny Pana.

VI. Dzień toj hniewu...

(Dies irae).

Dzień toj hniewu, dzień niabyły,
U im świet cely stanie pyłam —
Świedčyć Dawid tak z Sybillaj.

Jak wialiki strach nastanie,
Kali Boh niespadziawana
U tajomnaść serc zahlanie.

Truby hołas strašnym tonam
Zbudzić źmioršych ŭsich staronaŭ
I pastawić ich prad tronam.

Śmierć, świet cely, z žacham hlanie,
Kali ŭmioršy z hrobu ŭstanie
Dla adkazu Sudździ dańnia.

Woś i kniha, hdzie śpisana
Ŭsich prastupnaść, choć niaznana,
Prysud świetu stul ad Pana.

Jak zasiadzie Boh na tronie,
Skryty winy Jon adsłonie
I ŭkaraje pa zakonie.

Što pačnu ja niaščaśliwy,
Abaronca dzie praŭdziwy —
Kali ŭ strachu sprawiadliwy!

U majestacie strašny Boža,
Zbaŭlać darma Tabie hoža,
Twaja milaść heta moža.

Ŭspomni, Jezu, tej hadziny,
Što ciarpieŭ z majej pryčyny,
Nie karaj mianie za winy.

Dla mlania byŭ spracawany,
Adkupiŭ ukryžawany,
Chaj nie hinuć Twaje rany.

Sudździa, Boža sprawiadliwy,
Pokul pryjdzie sud strašliwy,
Budź clapier mnie litaściwy.

Z žacham baču hrachoŭ chmary,
Rumianicca styd na twary,
Boža dobry, zbaŭ ad karyl

Darawaŭ Ty Mahdalenie,
Łotru z kryža daŭ zbaŭleńnie —
Mnie-ž nadzieju ŭ adkuplennie.

Maja prośba mala znača, —
Ty woś D bry, daj adnača —
Ŭ viečnaj kary chaj nia plaču.

Chaj z aŭcami apynusia,
A kazloŭ ufcierahusia, . .
Na prawicy chaj znajdusia.

Addzialiŭšy zlych plamieńnie,
I paslaŭšy na mučeńnie,
Mnie u niebie daj zbaŭleńnie.

Prad Twaim malusia tronam,
Sercam sumu, boli poŭnym,
Majej śmierci budź patronam.

Och, dzień plaču, jak z mahilaŭ
Na sud ściśly z swaich winaŭ
Hrešnik prad tron Boży ŭstanie.

Pakažy Ty žmilawańnie,
Dobry Jezu, mily Panie,
Daj im wiečna spačywańnie.

(Na zakančeńnie žalobnaha nabaženstwa piajecca abo „Aniel Panski", abo „Salve Regina").

Salve Regina.

Salve, Regina, mater misericórdiae; vita, dulcédo et spes nostra, salve. Ad te clamámus éxsules filii Hevae. Ad te suspirámus geméntes et flentes in hac lacrimárum valle. Eja ergo, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculos ad nos convérte. Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exsilium osténde. O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

Officyjum N. Dziewy Maryi Niepawinnaha Začaćcia.

(Hadzinki).

Z acinskaha tekstu.

Za nabožnaje śpiawańnie abo adhawarwańnie hetaha Officyjum Papież Pius IX nadzialiŭ adpustam 300 dnioŭ (u 1876 h.).

Na Zaranicu.

Pačniecie wusny našy himn Boży zaranny,
Cešć i chwalu śpiawaci Najświaciejšaj Panny.
Prybudź da nas na pomač, o Maryja Maci,
I ad mocaŭ piakielnych śpiašaj uchawaci.
Chwala Ajcu i Synu i Duchu światomu,
Bohu na wieki wiečny ŭ Trojcy adzinomu.
Tworcy duchaŭ niablesnych i duš ludzkich Zbaŭcy,
Zaŭsiody honar—slawa laski światoj Daŭcy.

Himn I.

O budź nam prywitana, Pani świetazarna,
Witaj, Dziewa nad Dziewy, jasna zorka ranna.
Poŭna laski zbaŭleńnia, jasnaść najświatlejša,
Śpiašaj świetu na pomač, Panna načyściejša.
Matkaj Ciabie dla Slowa Boh spradwieku wybraŭ,
Jaho za čalawiectwa na zbaŭleńnie wydaŭ.
Praz Jaho kruh ziamielny, nieba i pawietra
Stwaryŭ Sabie na chwalu na pačatku świeta.
Ciabie ŭlubienicaj Jon Sabie praznačyŭ,
I ad hrechu Adama Ciabie wolnaj bačyŭ.

V. Pradbačyŭ Boh ŭsiomocny i wybraŭ Maryju,
R. Pryniaŭ Jaje ŭ charomy čystu, jak liliju.

V. Boža, pasluchaj malitwy našaj.
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsia.

O Maryja, świataja nieba Karalewa, — Pani świetu, Matka Jezusa Chrystusa, — Ty nie apuskaješ nikoha i nikim nie pahardžaješ, — uzhlań-ža wokam łaskawym na nas milaserna — i ŭprasi nam u Twajho Syna adpuščeńnia hrachoŭ našych — kab my, nabožna razważajučy Twajo Niepawinnaje 'ačaćcie — mahli atrymać wiečnuju naharodu ŭ niebie, — što niachaj nam daść Syn Twoj, Jezus Chrystus, — katory z Ajcom i Ducham Świątym žywie i panuje Boh na wieki wiečny. Amen.

V. Boža, pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.
V. Boža, budź bahaslaŭleny,
R. Jamu chwała.
V. A dušy wiernych pamioršych praz milaserdzie Božaje niachaj wiečna spačynuć.
R. Amen.

Na pieršuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 2.

Budź prywitana, Pani, Mudraści Dom Boży,
Kalonnami, kamieńniem darahim prybożу.
Ad zmannaści blahoha świetu ściarażona,
Światаja ŭ łonie matki, światаja zradžona.
Matka duš Bohu milych, światych rajska brama.
Ty nadzieja Jakuba, wiera Abrahama.
Ty strašna zlydniu z piekla, jak archanieł silny,
Ty chryścijan prypynak i šlach nieabmylny.

V. Duch Boży Dziewu-Matku stwaryŭ pierš čym zory.
R. Padwyšyŭ u swajej łascy wyšej za ŭsie twory.

V. Boža pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na treciuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 3.

Budź prywitana, Pani — Ty arka Zakonu.
Ty wiasiołka na niebie u Božaha tronu,
Jak to Majsieja dreŭca, što ahniom harela,
Jak łaska Aarona cudna raść wiciela.
Ty brama nieba, Pani, runa Hiedeona,
I čystaha piastr miodu asiłka Samsona.
Jezus, Syn Najmilejšy, Pan świata i ładu,
Chacieŭ Ciabie mieć Matkaj z Boskaha uradu.
I za Matku abraŭšy, ściaroh usim zrodnaj,
Plamy hrechu Adama, zmazy pierwarodnaj.

V. Hdzie wyšynia, hdzie zornaść, tam majo prabywańnie,
R. I ŭ słupie abłočnym majo panawańnie.
V. Boža, pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na šostuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 4.

Budź prywitana, Boha światlica praŭdziwa,
Ty raj aniołaŭ świetły, panienka stydliwa.

Paclecha ŭsim harotnym, śwležašcí kwiatowaj.
Clarpliwašcí jak ŭ palmie, čystaty cadrowaj.
Ty zlamilca lewitaŭ nikim niečapana,
Čysta i pierwarodnaj plamaj niezmazana.
Miesta Boža, Syjonie, z bramaj umacnionaj,
I ad woka šatana pilna śclerażonaj.

V. Jak miž clernlaŭ kalučych kwietka lilija,
R. Tak miž dočak Adama Najświaciejša Maryja.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciable dojdzie.

M a l e m s i a i

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na dziawiatuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

H i m n 5.

Maci zbaŭleńnia świetu, budź-ža pazdraŭlona,
Nad ścieny Izraela, nad wiežy ŭzwyšona.
Ty zaŭsiody harela milaści płamieńniem,
Ty strašna z Božaj łaski piekla pakaleńn[illegible]m.
Z žančynaŭ najmužniejša, Ju[illegible] wajaŭnica,
Nowaha Dawida Matuchna Dziawica,
Radzicielka ažyŭcy Ehiptu — Rachela,
Maryja, Niepawinna Maci Zbawiciela.

V. Strojnaść Dziewy Maryi chto-ž apiajeć dawoli,
R. Cieni hrechu ŭ žyćci jej nia było nikoli.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciable dojdzie.

M a l e m s i a i

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na wiačerniuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

H i m n 6.

Budź prywitana, Pani, Karaleŭna lilij,
Ty jość Hadzińnik cnoty dy z cudoŭnych linij.
Sonca na im pramieńni anielskija sieje,
Maryja miž pramieńniaŭ, jak kwietka jaśnieje.
Maryja nam zaŭsiody świecić jak zarnica.
Jana praz swajho Syna zbaŭleńnia krynica.
Miž asotaŭ lilejka, smokaŭ asilila,
Jak miesiac u paŭnočy ludziam zaświacila.

V. Praz mianie ŭzyjšla świetu jasnaja zarnica,
R. Ziamlu ja aharnula, jak zorna imhlica.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciable dojdzie.

M a l e m s i a i

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na Kampl ty.

Prośba Twaja, Maryja, nas uspamahaje,
Syn Twoj, Chrystus, a Boh naš, chaj nam spahadaje.
Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...,
(Jak na Zaranicu).

H i m n 7.

Budź prywitana Maci ŭ čystacie dziawočaj,
Jaśniejšaja za zory tajomnaj paŭnočy.
Twaja dziŭnaja čystaść boskaje stupieni,
Kniahinia Ty aniołaŭ u wianku z zialeni.
Matuchna Božaj łaski, hrešnych zorka jasna,
Bludnym na žyćcia mory Ty nadzieja ščasna.

Brama raju, zdaroŭje ŭ Twajej abaronie,
Daj Boha nam ubačyć na hornym Syjonie.

V. Maryja, Twajo imia jak alej na rany,
R. Twoj woblik światy dla nas ukachany.
V. Boža, pasluchaj malitwy našaj.
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdź.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Achwiarawańnie.

Światoj Pańnie z paklonam molby achwiarujma,
Žyćcio Jaje i cnoty ŭ swaim sercy čujma.
Prasima, kab da Boha nam šlach pakazala,
Kab u ciažkaj hadzinie nas uspamahala.

Antyfona.

Maryja byla wolnaj ad pierwarodnaj zmazy — i ŭ Joj ani znaku hrachowaj skazy.

R. Ŭ swaim čystym Začaćci Maryja byla Bohu mila.
V. Prosim, kab za nas hrešnych Jaho umalila.

Malemsia!

Boža, Ty što praz Niepawinnaja Začaćcie Dziewy Maryi dastojnaje pamieškańnie Synu Twajmu pryhatowiŭ — i dziela Jahonaj śmierci Maryju ŭchawaŭ ad pierwarodnaj skazy, — prosim Ciabie, daj nam, — kab my praz Jaje zastupnictwa byli wolny ad usialakaha hrechu i niepawinnymi da Ciabie pryjści zasluzyli. — Praz Jezusa Chrystusa, Pana našaha, katory z Taboju ŭ jednaści Ducha Światoha žywie i panuje Boh na wieki wiečny.

Amen.

———

Niekatoryja kaścielnyja śpiewy.

Asperges me...

Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, lavabis me et super nivem dealbabor.

Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam Tuam.

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto, sicut erat in principio et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, lavabis me et super nivem dealbabor.

V. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

R. Et salutare Tuum da nobis.

Oremus.

Praesta nobis, quaesumus Domine, hac aqua aspersis, sanitatem corporis, integritatem mentis, tutelam salutis, securitatem spei, corroborationem fidei. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pry wystaŭleńni Najświaciejšaha Sakramentu.

Budź zaŭsiody pachwalony,
Ad usich nas praslaŭlony,
Najświaciejšy Sakramant
Naš niabiesny Traktamant.

Pry schawańni Najświaciejšaha Sakramentu.

Budź wiečna pachwalony, Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Ciela i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa.

O salutaris Hostia.

O salutaris Hostia!
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Tantum ergo.

Tantum ergo Sacramentum,
Veneremur cernui;
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui;
Praestet fides supplementum
Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio. Amen.

Panem de coelo praestitisti eis,
(Alleluja).
Omne delectamentum in se habentem,
(Alleluja).

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue, quaesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Rex Christe.

Rex Christe primogenite,
Agnelle Dei mystice,
Virtutum fons, vita,
Mundi caro viva;
Divinitatis Hostia,
Aeterni Patris victima,
Omnium Plasmator,
Mundi Restaurator,
Tuo nos Corpore refice
Sacroque Sanguine ablue
Sordes nostrae culpae—
Jesu Christe.

Te Deum...

Te Deum laudàmus: * te Dòminum confitémur.

Te aetérnum Patrem * omnis terra venerátur.

Tibi omnes Angeli, * tibi coeli, et univèrsae Potestátes:

Tibi Chèrubim et Sèraphim, * incessàbili voce proclàmant:

Sanctus, * Sanctus, * Sanctus * Dòminus Deus Sàbaoth.

Pleni sunt coeli et terra * majestàtis glòriae tuae.

Te gloriòsus * Apostolòrum chorus.

Te Prophetàrum * laudàbilis nùmerus.

Te Màrtyrum candidàtus * laudat exércitus.

Te per orbem terràrum * sancta confitétur Ecclèsia:

Patrem * immènsae majestàtis,

Veneràndum tuum verum * et ùnicum Filium,

Sanctum quoque * Paràclitum Spiritum.

Tu Rex glòriae * Christe.

Tu Patris * sempitèrnus es Filius.

Tu ad liberandum susceptùrus hominem, * non horruisti Virginis uterum.

Tu, devicto mortis acùleo, * aperuisti credèntibus regna coelorum.

Tu ad dèxteram Dei sedes, * in gloria Patris.

Judex crederis * esse ventùrus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis sùbveni, * quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis: * in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine, * et benedic haereditati tuae.

Et rege eos, * et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies * benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in saeculum, * et in saeculum saeculi.

Dignare Domine die isto * sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine: * miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos, * quemadmodum speravimus in te.

In te Domine speravi: * non confundar in aeternum.

Bielaruski Relihijny Himn.

Boža, što kališ narody
Na asobki padzialiŭ
I chacieŭ, kab narod kožny
Mowaj rodnaj hawaryŭ.
Ŭzhlań-ža na narod bladzolny
Bielaruski, što k Table
Holas cichi, padniawolny,
U pakornaj šle malbie.

Aświaci naš rozum wieraj,
I nadzieju ŭ dušu ŭli,
Dy ahoń lubowi ščyraj
Ŭ sercach našych zapalil
Daj, kab ziernlatka prabudy
Zalaciela ŭ kožny kut
Bielarusi, kab usiudy
Uzyjšlo i tam i tut.

Kab runiela, wyplywala,
Krasawala, nalilo
I, naśpieŭšy, ŭ tok niamala
Umalotu prynieslo.
Pamažy nam, Boža mily,
Prabudzicca da žyćcia,
Udzieli parady, sily,
Kab nia zbilisia z pućcia.

Dyk žywi-ž Ty i krasujsia,
Naša Maci, Bielaruś,
Da krajoŭ čužych raŭnujsia,
Jści dziaciej k sabie prymuś.
Chaj biarucca da raboty,
Dom narodny budawać,
I bahaciecca u cnoty,
Kab paśla im raj dastać.

ŽMIEST.

Šv. Aŭhustyn

Выданьне БКГ
Рэдактар М. Клімовіч
Фатограф У. Літомін
Мастак Л. Цвіканава
Друк МП «БДФ» замова № 546 наклад 2000 асоб.